

COI Focus

LIBANON Veiligheidssituatie

27 maart 2020 (update)

Cedoca

Oorspronkelijke taal: Nederlands

DISCLAIMER:

Dit COI-product is geschreven door de documentatie- en researchdienst Cedoca van het CGVS en geeft informatie voor de behandeling van individuele verzoeken om internationale bescherming. Het document bevat geen beleidsrichtlijnen of opinies en oordeelt niet over de waarde van het verzoek om internationale bescherming. Het volgt de richtlijnen van de Europese Unie voor de behandeling van informatie over herkomstlanden van april 2008 en is opgesteld conform de van kracht zijnde wettelijke bepalingen. De auteur heeft de tekst gebaseerd op een zo ruim mogelijk aanbod aan zorgvuldig geselecteerde publieke informatie en heeft de bronnen aan elkaar getoetst. Het document probeert alle relevante aspecten van het onderwerp te behandelen, maar is niet noodzakelijk exhaustief. Als bepaalde gebeurtenissen, personen of organisaties niet vernoemd worden, betekent dit niet dat ze niet bestaan hebben.

Alle gebruikte bronnen staan kort vermeld in een voetnoot en uitgebreid beschreven in een bibliografie achteraan het document. Bronnen die geconsulteerd maar niet gebruikt werden, staan in een lijst van geraadpleegde bronnen. In uitzonderlijke gevallen worden bronnen niet bij naam genoemd. Wie specifieke informatie uit dit document gebruikt, moet de bronverwijzing uit de bibliografie vermelden.

Publicatie of verspreiding van dit document is alleen mogelijk na schriftelijke toestemming van het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen.

This COI-product has been written by Cedoca, the Documentation and Research Department of the CGRS, and it provides information for the processing of individual applications for international protection. The document does not contain policy guidelines or opinions and does not pass judgment on the merits of the application for international protection. It follows the Common EU Guidelines for processing country of origin information (April 2008) and is written in accordance with the statutory legal provisions.

The author has based the text on a wide range of public information selected with care and with a permanent concern for crosschecking sources. Even though the document tries to cover all the relevant aspects of the subject, the text is not necessarily exhaustive. If certain events, people or organisations are not mentioned, this does not mean that they did not exist.

All the sources used are briefly mentioned in a footnote and described in detail in a bibliography at the end of the document. Sources which have been consulted but which were not used are listed as consulted sources. In exceptional cases, sources are not mentioned by name. When specific information from this document is used, the user is asked to quote the source mentioned in the bibliography.

This document can only be published or distributed with the written consent of the Office of the Commissioner General for Refugees and Stateless Persons.

Inhoud

Lijst van afkortingen	3
Inleiding.....	5
1. Korte achtergrond	7
2. Huidige toestand	10
3. Actoren.....	14
3.1. IS en Hayat Tahrir al-Sham.....	14
3.2. Libanese soennitische en salafistische milities	14
3.3. Alawitische milities.....	15
3.4. Hezbollah	16
3.5. Libanese Resistance Brigades	17
3.6. Palestijnse gewapende groeperingen	18
3.7. Het Syrische leger	18
3.8. Het Israëlijsche leger	18
3.9. Het Libanese leger	19
4. Typologie van het geweld.....	20
4.1. Bekavallei en Akkar.....	21
4.1.1. Grensgeweld in de Bekavallei en Akkar	21
4.1.2. Crimineel geweld in de regio Baalbek-Hermel.....	22
4.2. Tripoli	24
4.2.1. Sociale onrust	24
4.2.2. Sektarisch geweld in de stad	24
4.3. Beiroet	25
4.3.1. Sociale onrust	25
4.3.2. De zuidelijke buitenwijken	26
4.4. Sidon	27
4.5. Zuid-Libanon.....	27
4.6. Palestijnse vluchtelingenkampen.....	30
4.6.1. Algemeen	30
4.6.2. Mieh Mieh.....	31
4.6.3. Ain al-Hilwah	33
4.6.4. Nahr al-Bared	39
5. Doelwitten van het geweld	41
Samenvatting	44
Bijlagen	46
1. Kaart Libanon	46
2. Kaart Baalbek / El-Hermel	47
3. Kaart gouvernementen van Libanon.....	48
4. Kaart Zuid-Libanon	49
5. Kaart Palestijnse kampen	50
Bibliografie.....	51

Lijst van afkortingen

ACAPS	Assessment Capacities Project
ACLED	Armed Conflict Location & Event Data Project
AI	Amnesty International
AOAV	Action on Armed Violence
AP	Associated Press
CFC	Civil-Military Fusion Centre
CRS	Congressional Research Service
CSKC	Civil Society Knowledge Centre
DFLP	Democratic Front for the Liberation of Palestine
ECFR	European Council on Foreign Relations
EU	Europese Unie
OHCHR	Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights
HTS	Hayat Tahrir al-Sham
HRW	Human Rights Watch
IDP	<i>Internally Displaced Person</i>
IS	Islamitische Staat
JFS	Jabhat Fatah al-Sham
IDF	Israeli Defence Forces
IDP	Internally Displaced Persons
ICG	International Crisis Group
IRIN	Integrated Regional Information Networks
ISW	Institute for the Study of War
MAP	Medical Aid for Palestinians
MERIP	Middle East Research and Information Project
UNOCHA	UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs
OSAC	Overseas Security Advisory Council
PHRO	Palestinian Human Rights Organization
PLO	Palestine Liberation Organization
RFE/RL	Radio Free Europe/Radio Liberty

TDS	The Daily Star
UN	United Nations
UNDP	United Nations Development Program
UNHCR	United Nations High Commissioner for Refugees
UNIFIL	United Nations Interim Force in Lebanon
UNRWA	UN Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East
USDOS	United States Department of State
VBIED	Vehicle Borne Improvised Explosive Device

Inleiding

Het doel van dit onderzoek is een stand van zaken op te maken over de veiligheidssituatie in Libanon. Een eerste en tweede deel beschrijven de achtergrond en huidige toestand van het geweld in Libanon. Een derde deel geeft de actoren weer die de veiligheidssituatie in Libanon bepalen. Een vierde en vijfde deel gaan respectievelijk in op de aard en intensiteit van het geweld in de verschillende regio's en het hiermee gepaard gaande risico voor burgers.

Deze COI Focus is een update van de COI Focus *Libanon - De veiligheidssituatie* van 14 mei 2019. Het onderzoek heeft betrekking op de periode 1 juni 2019 – eind februari 2020. Het onderzoek liep tot 11 maart 2020.

Deze analyse beoogt een globaal beeld te geven van de veiligheidssituatie in Libanon. Het rapport bevat geen exhaustief overzicht van de veiligheidsincidenten die zich in Libanon hebben voorgedaan. De vermelde incidenten dienen voornamelijk om de algemene trend in Libanon of in een bepaalde Libanese regio te duiden.

De COI Focus is gebaseerd op informatie uit openbare bronnen. Zo werd gebruik gemaakt van informatie van verschillende internationale gouvernementele organisaties, niet-gouvernementele organisaties, vakliteratuur en berichtgeving uit de internationale en Libanese media.

Deze COI Focus maakt tevens gebruik van cijfergegevens met betrekking tot veiligheidsincidenten uit de databank van het Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), een Amerikaanse non-profitorganisatie die informatie over conflicten verzamelt, analyseert en in kaart brengt. Ervaren onderzoekers verzamelen de data door gebruik te maken van informatie afkomstig van een brede waaier van lokale, regionale en internationale nieuwsbronnen en organisaties. Voor Libanon zijn dat onder meer An Nahar, Al Nour, Civil Society Knowledge Centre, Naharnet, Daily Star (Lebanon), Murr TV, National News Agency Lebanon, BBC News, Jerusalem Post; Arutz Sheva; Al Ghad (Jordan); Xinhua en Al Ghad (Jordan).

De databank is publiek beschikbaar op de website van ACLED en wordt voortdurend aangevuld en bijgewerkt wanneer nieuwe informatie (al dan niet over een reeds ingevoerd incident) aan het licht komt.¹ De cijfers van ACLED die Cedoca in deze COI Focus gebruikt zijn opgevraagd op 11 maart 2020. De inventaris van ACLED geeft het type van geweld, de actoren van geweld, een beschrijving van de incidenten, de locatie en het aantal dodelijke slachtoffers weer.² ACLED wijst erop dat de verzamelde gegevens in zekere mate de prioriteiten van de verslaggeving door media en organisaties weerspiegelen en dat een onderschatting van het geweld zodoende mogelijk is.³

In zijn *Codebook* licht ACLED de toegepaste methodologie voor de invoering en voortdurende controle van de data uitgebreid toe.⁴ Gelet op de methodologie, codering en invoering van gegevens kunnen de cijfers van ACLED volgens Cedoca slechts beschouwd worden als een schatting en indicatie van de tendensen met betrekking tot geweld in een bepaalde periode.

¹ ACLED, *Coding review Process*, 10/04/2019, [url](#)

² ACLED, *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) Codebook*, 10/04/2019, [url](#)

³ ACLED, *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED). Guide for Media Users*, 10/04/2019, [url](#)

⁴ ACLED, *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) Codebook*, 10/04/2019, [url](#)

Cedoca volgt de veiligheidsomstandigheden in Libanon voortdurend op. Als er zich fundamentele wijzigingen of ontwikkelingen zouden voordoen die de situatie ter plaatse aanzienlijk veranderen, dan zal Cedoca deze COI Focus zo snel mogelijk bijwerken.

1. Korte achtergrond

In Libanon wordt de macht verdeeld volgens confessionele quota voor christenen, soennieten en sjiieten die respectievelijk 40, 27 en 27 % van de bevolking uitmaken.⁵ Dit leidt tot een politiek sterk gepolariseerd systeem vatbaar voor conflict en buitenlandse inmenging.⁶ Hoewel de termen hun lading al lang niet meer dekken, is Libanon sinds de Cederrevolutie en hierop volgende terugtrekking van de Syrische troepen in 2005 politiek verdeeld tussen de zogenaamde 14 maart-groep (genoemd naar de anti-Syrische protesten in 2005 door een alliantie van soennieten, druzen, en christenen), en de "8 maart-groep" (genoemd naar de toenmalige mars door Hezbollah). De belangrijkste fracties van de "8 maart-groep" waren Hezbollah (sjiiitische strekking, geleid door Hassan Nasrallah), Amal (sjiiitisch, Nabih Berri) en de Free Patriotic Movement (FPM) (christelijk, Michel Aoun). De belangrijkste fracties van de "14 maart-groep" waren de Tayyar al-Mustaqbal / Future Movement (soennitisch, Saad Hariri), Forces Libanaises (christelijk, Samir Geagea) en de Kata'ib (falangisten, christelijk, Amin Gemayel). De burgeroorlog in Syrië heeft de Libanese binnenlandse politiek verder gedestabiliseerd.⁷ Grofweg kan men stellen dat Hezbollah, gesteund door Iran, zich achter het Syrische regime schaart in tegenstelling tot het "14 maart-blok", gesteund door Saoedi-Arabië.⁸

De Libanese regering voert een officieel beleid van neutraliteit (*disassociation*) met betrekking tot het Syrische conflict om te verhinderen dat het zou overslaan naar Libanon.⁹ Hiertoe ondertekenden de verschillende politieke leiders in juni 2012 de zogenaamde Baabda-verklaring. Aanvankelijk bleef de politieke en veiligheidssituatie in Libanon bijgevolg relatief stabiel. Het tij van neutraliteit en stabiliteit keerde toen Hezbollah-leider Nasrallah op 25 mei 2013 officieel erkende militaire steun te bieden aan het Syrische regime.¹⁰ Deze publieke erkenning van deelname aan de strijd betekende een belangrijk keerpunt waarbij Hezbollah zich volgens onder meer International Crisis Group (ICG) herdefinieert van een verzetsbeweging tot een sektarische militie.¹¹

De gevolgen van Hezbollah's betrokkenheid in de Syrische burgeroorlog, lieten zich snel voelen in Libanon.¹² Naast toenemend geweld in de grensregio's met Syrië gebeurden in het binnenland aanslagen met autobommen, waaronder zelfmoordaanslagen, met meestal Hezbollah of diens sjiiitische achterban als doelwit. Tussen november 2013 en juni 2014 pleegden extremistische organisaties veertien zelfmoordaanslagen in overwegend sjiiitische regio's, waarbij nagenoeg 100 doden en 900 gewonden vielen.¹³ Begin augustus 2014 ontstond in de regio Aarsal in het oosten van Libanon een grootschalige gewapende confrontatie tussen het Libanese leger en een aantal Syrische extremistische groeperingen onder de koepel van Islamitische Staat (IS) (Islamic State in Iraq and the Levant (ISIL)/ Islamic State in Iraq and Syria (ISIS)/ Dawlat al-Islamiya fi al-Iraq wa al-Sham, Daesh). In de vijf dagen durende gevechten lieten volgens de rapportering van de secretaris-generaal van de VN minstens 42 burgers het leven naast 19 militairen en 50 opstandelingen.¹⁴ Eind oktober 2014 vond opnieuw een drie dagen durende gewapende confrontatie plaats tussen het leger en islamistische opstandelingen verbonden met IS en Jabhat al-Nusra (JN), ditmaal in Tripoli en elders in

⁵ UN Security Council, 28/02/2020, [url](#); Konrad Adenauer Stiftung (Toubia K.), 01/2019, [url](#); CRS (Humud C.E.), 19/06/2018, [url](#)

⁶ Carnegie Endowment for International Peace (Henley A.D.M.), 16/12/2016, [url](#)

⁷ CRS (Humud C.E.), 05/10/2018, [url](#)

⁸ CRS, 31/01/2020, [url](#); AP News, 07/05/2018, [url](#)

⁹ UN Security Council, 08/03/2018, [url](#); UN Security Council, 28/06/2012, [url](#); ECFR, 09/2012, [url](#)

¹⁰ ISW (Fullton W.), 05/2013, [url](#)

¹¹ ICG, 14/03/2017, [url](#); ICG, 01/10/2013, [url](#)

¹² ICG, 27/05/2014, [url](#); ICG, 20/07/2015, [url](#)

¹³ Middle East Institute (Blanford N.), 11/2017, [url](#)

¹⁴ Carnegie Endowment for International Peace (Abou Zeid M.), 08/08/2014, [url](#); UN Security Council, 05/11/2014, [url](#)

het noorden.¹⁵ Bij het hiermee gepaard gaande geweld kwamen volgens de rapportering van de secretaris-generaal van de VN 10 burgers, 12 militairen en een aantal opstandelingen om het leven.¹⁶

In 2015 versterkte het leger haar troepen in de grensregio met Syrië en bemant er sindsdien een lijn van legerposten op heuveltoppen.¹⁷ Volgens de VN-Veiligheidsraad nam het grensgeweld in 2015 af en vond er sindsdien geen grootschalig gewapend treffen meer plaats waarbij burgerslachtoffers vielen.¹⁸ Regimenten van het leger opgesteld langs de noordelijke en oostelijke grens werden invalspogingen van gewapende strijders in Libanees grondgebied af.¹⁹ Daarnaast ontplooiden Hezbollah-strijders zich aan de grens in de strijd tegen de extremistische groeperingen.²⁰

De Libanese autoriteiten werden sinds 2015 eveneens bekwaamer in het voorkomen van autobommen (*Vehicle Borne Improvised Explosive Device* (VBIED)), zo stelt het Overseas Security Advisory Council (OSAC). Er werden verschillende bommen ontdekt en geneutraliseerd door goed opgeleide politieteams.²¹ Voorts werden IS-netwerken in Libanon gemonitord en opgerold.²² Samenwerking in veiligheidskwesties tussen Hezbollah en de Future Movement heeft er voor gezorgd dat sinds 2015 de veiligheidssituatie gevoelig verbeterde, aldus ICG.²³ Ten opzichte van 2014 daalde volgens het Institute for the Study of War (ISW) en de VN-Veiligheidsraad het aantal terroristische aanslagen significant.²⁴

Na een 29 maanden durende politieke en institutionele crisis verkoos het parlement op 31 oktober 2016 Michel Aoun (christen, stichter van het Free Patriotic Movement en ex-chef van het leger) als president. Dit stelde volgens onder meer de Raad van Europa een einde aan een periode van grote politieke instabiliteit die een bedreiging vormde voor het fragiele machtsevenwicht en de veiligheidssituatie in Libanon.²⁵ Op 18 december 2016 vormde Saad Hariri, leider van de Future Movement, een regering van nationale eenheid met alle grote partijen, de eerste regering in twee jaar.

In de zomer 2017 kwamen zowel Hezbollah als het Libanese leger afzonderlijk in actie tegen de extremistische rebellengroeperingen in de grensregio om ze definitief te verdrijven uit Libanon. Op 24 juli 2017 nam Hezbollah meer dan 60 % van het territorium van Hayat Tahrir al-Sham (HTS, Liberation of the Levant Organisation, het vroegere Jabhat al-Nusra) in de omgeving van Aarsal in.²⁶ Op 27 juli 2017 ging een wapenstilstand tussen Hezbollah en HTS/JFS van kracht. Het akkoord bepaalde het vertrek van HTS/JFS-strijders en hun families naar de provincie Idlib in Syrië.²⁷ Het leger lanceerde op 19 augustus 2017 de operatie *Dawn of the outskirts* waarbij het in een week tijd de militaire controle over grensregio's in Ras Baalbek en Qaa van extremistische groeperingen IS en HTS overnam.²⁸ In een krachtig offensief dreven luchtmacht en grondtroepen de overlevende strijders tot

¹⁵ Al-Monitor Lebanon Pulse (Ghanem E.), 05/11/2014, [url](#)

¹⁶ UN Security Council, 05/11/2014, [url](#)

¹⁷ Al-Jazeera (Blanford N.), 05/02/2015, [url](#); ISW (Cafarella J.), 05/03/2015, [url](#)

¹⁸ UN Security Council, 15/10/2019, [url](#); UN Security Council, 08/03/2018, [url](#); UN Security Council, 24/06/2016, [url](#); UN Security Council, 04/11/2015, [url](#)

¹⁹ UN Security Council, 04/11/2016, [url](#); UN Security Council, 21/10/2016, [url](#)

²⁰ Al-Jazeera (Samaha N.), 04/04/2015, [url](#)

²¹ OSAC, 14/03/2016, [url](#)

²² USDOS, 02/06/2016, [url](#)

²³ ICG, 20/07/2015, [url](#)

²⁴ UN Security Council, 04/11/2016, [url](#); ISW (Cafarella J.), 05/03/2015, [url](#)

²⁵ Council of Europe, 05/01/2017, [url](#)

²⁶ CSIS (Nerguizian A.), 04/10/2017, [url](#); UN Security Council, 16/11/2017, [url](#)

²⁷ UN Security Council, 16/10/2017, [url](#)

²⁸ CRS (Humud C.E.), 19/06/2018, [url](#); CSIS (Nerguizian A.), 04/10/2017, [url](#); UN Security Council, 16/10/2017, [url](#)

terugtrekking in een vallei aan de grens.²⁹ Het leger staakte de operatie om ruimte te geven aan onderhandelingen tussen Hezbollah en IS, waarin het vertrek van IS-strijders uit Libanon overeengekomen werd. In totaal zouden in de zomer van 2017 volgens mediaberichten 6.000 tot 7.000 personen (strijders en hun families) Libanon verlaten hebben.³⁰ Het leger herstelde de controle van de staat over een groot deel van de grensregio.³¹ Het nam eveneens een deel van de grensposten van Hezbollah over.³²

Op 6 mei 2018 vonden voor het eerst in negen jaar parlementsverkiezingen plaats. Deze verliepen over het algemeen vreedzaam.³³

Volgens het Civil Society Knowledge Centre (CSKC), een online informatieplatform, daalde het totaal aantal geweldincidenten in 2018 nog verder en met 36 % ten opzichte van 2017. Het gros van de geweldincidenten in Libanon anno 2018 betrof volgens het platform individuele gewelddaden van criminele of illegale aard.³⁴ De helft van de individuele schietincidenten in 2018 waren van de hand van Libanese burgers, 24 % van Palestijnse burgers en 9 % van Syrische burgers. Dit ontkracht de stelling die een toegenomen criminaliteit toeschrijft aan de massale aanwezigheid van Syrische vluchtelingen.³⁵

Na nagenoeg negen maanden onderhandelingen volgend op de parlementsverkiezingen, kondigde premier Hariri op 31 januari 2019 de vorming van een nieuwe regering van nationale eenheid aan. Hezbollah verwierf een vetorecht en controleerde daarna het Libanese politieke beleid.³⁶ ICG sprak volgend op de regeringsvorming van een verbetering van de veiligheidssituatie.³⁷ De VN-Veiligheidsraad, ICG, OSAC en het Assessment Capacities Project (ACAPS), een onafhankelijk informatieplatform over humanitaire crises, spraken over een aanhoudende relatieve kalmte en stabiliteit in de eerste helft van 2019.³⁸

²⁹ The Christian Science Monitor (Blanford N.), 06/09/2017, [url](#)

³⁰ UN Security Council, 16/11/2017, [url](#); UN Security Council, 16/10/2017, [url](#)

³¹ UN Security Council, 16/10/2017, [url](#)

³² Al-Monitor (el-Khoury B.), 15/09/2017, [url](#)

³³ UN Security Council, 21/05/2018, [url](#)

³⁴ CSKC, 02/2019, [url](#)

³⁵ CSKC, 02/2018, [url](#); UN Security Council, 15/11/2018 [url](#); UN Security Council, 15/10/2018, [url](#)

³⁶ Asharq Al-Awsat, 17/02/2019, [url](#); ICG, 01/2018, [url](#)

³⁷ ICG, 01/2018, [url](#)

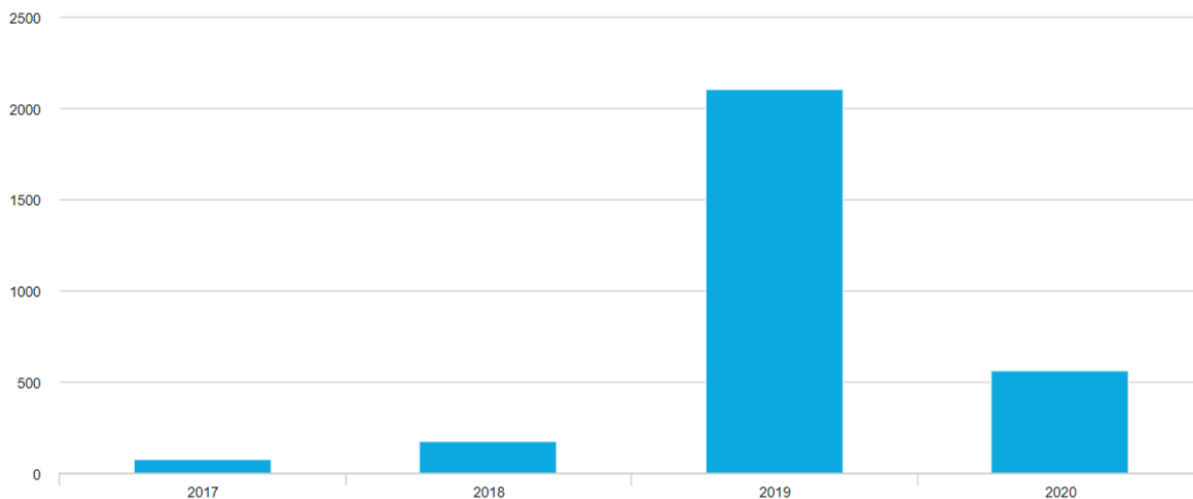
³⁸ ACAPS, s.d., [url](#); OSAC, 25/04/2019, [url](#); UN Security Council, 17/07/2019, [url](#); ICG, s.d., [url](#)

2. Huidige toestand

Libanon bevindt zich in de zwaarste economische en financiële crisis sinds het begin van de burgeroorlog in 1975.³⁹ De Libanezen lijden al jaren onder gebrekkige publieke diensten (zoals elektriciteitsvoorziening en vuilnisdiensten) en endemische corruptie.⁴⁰ Daar waar de vorige jaren reeds sprake was van sociale onrust in Libanon,⁴¹ ontstonden sinds 17 oktober 2019 massale en wijd verspreide protesten tegen de overheid, diens wanbeleid, corruptie, cliëntelisme en onmacht om de economische crisis te bezweren. De concrete aanleiding hiertoe vormde de regeringsbeslissing om een taks te heffen op het gratis WhatsApp telefoonverkeer. Op 29 oktober 2019 diende premier Hariri zijn ontslag in, zijn regering verbleef in lopende zaken.⁴² Het CSKC geeft in volgende grafiek een weergave van het aantal protesten in 2019 en 2020 ten opzichte van eerdere jaren.

Number of collective actions by Year

Hover over each column to see the number of collective actions.

Number of collective actions by year⁴³

Voorts geeft het CSKC voor het jaar 2019 en 2020 (tot eind februari 2020) volgende geografische spreiding van het aantal "collective actions".

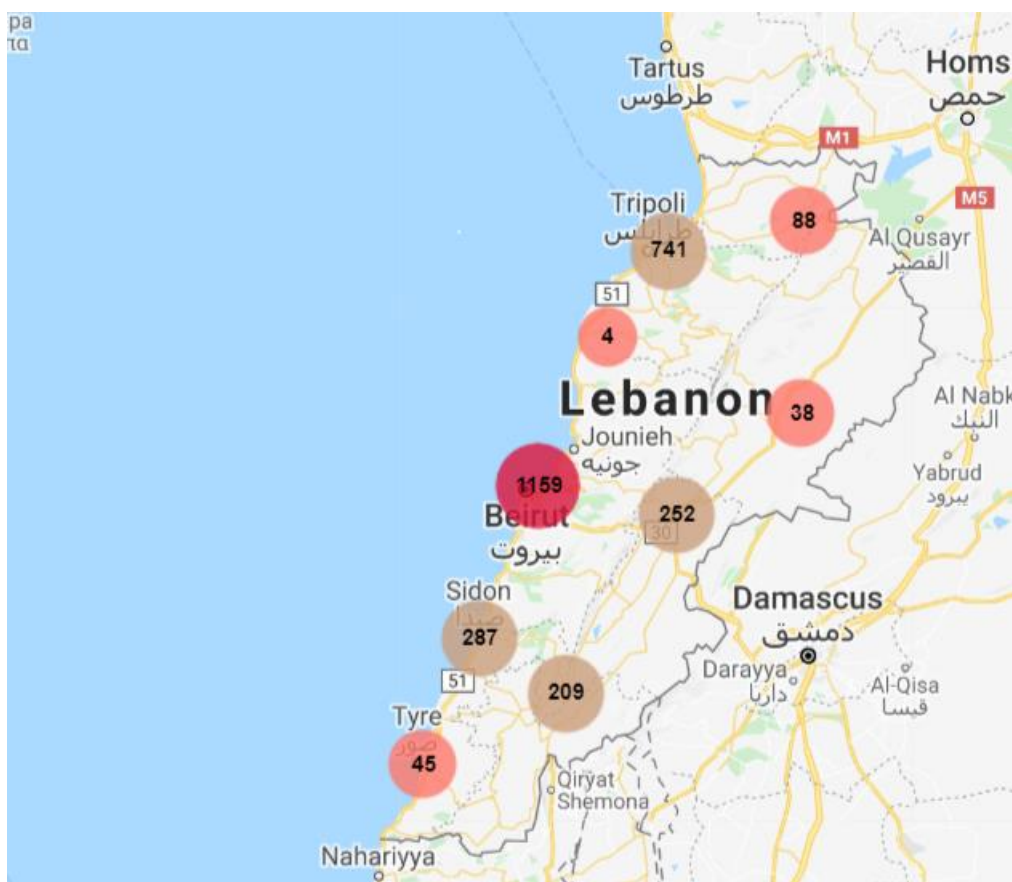
³⁹ Carnegie Endowment for International Peace (Alami M.), 19/12/2019, [url](#)

⁴⁰ ICG (Wimmen H), 21/10/2019, [url](#); Brookings (Feltman J.), 25/01/2020, [url](#)

⁴¹ CSKC, [url](#); Middle East Eye, 31/01/2019, [url](#); CSKC, 02/2019, [url](#)

⁴² UN Security Council, 18/11/2019, [url](#)

⁴³ CSKC, s.d, [url](#)

Map of collective actions in Lebanon (bron: CSKC)⁴⁴

ACLED rapporteert de hoogste concentratie aan demonstraties in de grote steden Beiroet, Sidon en Tripoli. Het aantal demonstraties is ook opmerkelijk hoog in Akkar waar het niet gebruikelijk is om te protesteren.⁴⁵

De protesten zijn in tegenstelling tot eerdere protesten grotendeels vrij van sektarische ondertoon gebleken en er heerst solidariteit tussen de verschillende gemeenschappen tegen de heersende politieke elites.⁴⁶ De reactie van Hezbollah op de uitbraak van het volksprotest in Libanon in oktober 2019 was bij aanvang dubbel. Als leider van "de partij van het volk" sprak Nasrallah aanvankelijk zijn steun uit hoewel de eigen sjiitische achterban zich tegen het volledige establishment, inclusief voor eerst ook Hezbollah, keerde. Deze steun hield op naarmate de protesten bleven aanhouden hoewel Hezbollah zich ervoor hoedt militaire actie te ondernemen om een burgeroorlog te vermijden. Hezbollah zette slechts jonge relmakers uit de eigen achterban en de partij Amal in om de betogers af te schrikken. Voorts verbood het betogingen in zuidelijke sjiitische dorpen en steden.⁴⁷

⁴⁴ CSKC, s.d., [url](#)

⁴⁵ ACLED, 23/01/2020, [url](#)

⁴⁶ ICG (Wimmen H), 21/10/2019, [url](#)

⁴⁷ Carnegie Endowment for International Peace (Young M.), 28/11/2019, [url](#); Carnegie Endowment for International Peace (Yahya M.), 01/11/2019, [url](#)

De veiligheidssituatie bleef aanvankelijk rustig ondanks een aantal incidenten waarbij rellen ontstonden of geplunderd werd door aanhangers van Hezbollah en Amal.⁴⁸ De Libanese ordediensten en het leger lieten de demonstraties toe en beschermden demonstranten tegen aanvallen van reldmakers en vermeende aanhangers van Amal of Hezbollah.⁴⁹ Het Libanese leger hield de belangrijkste wegen, zoals deze naar het vliegveld, open en was aanwezig bij de over het algemeen vreedzame betogingen.⁵⁰ Eind november 2019 begon de relatie tussen de protestbeweging en de autoriteiten te verslechteren toen de demonstranten de politie ervan beschuldigden de andere kant te hebben opgekeken bij een nieuwe ronde van aanvallen van vermeende aanhangers van Hezbollah en Amal in de steden Beiroet, Baalbek, Nabatiyeh en Sour.⁵¹ Volgens internationale mensenrechtenorganisaties beantwoordden de autoriteiten de betogingen verder in november, december 2019 en januari, februari 2020 met buitensporig geweld (zie onder andere punt 4.3.1).⁵² In totaal bezweken sinds de aanvang van het protest over heel Libanon twee betogers aan hun verwondingen, één in Tripoli (17 februari 2020, drie maanden nadat hij beschoten werd) en één in Khalde (12 november 2019), een stad ten zuiden van Beiroet.⁵³ Volgens ICG kan de terughoudendheid onder de ordetroepen om hard terug te slaan steeds meer wegvallen. Zij staan reeds drie maanden onder druk paraat terwijl ook zij hun salaris in waarde zien dalen en niet aan hun spaargeld kunnen, een gevaarlijke dynamiek aldus ICG.⁵⁴

Op 19 december 2019 verkoos het parlement de door Hezbollah gesteunde voormalig minister van onderwijs Hassan Diab tot premier. Diab vormde op 21 januari 2020 een nieuwe regering. Deze bestaat uitsluitend uit partijen verbonden aan het "8 maart" politieke blok, geleid door Hezbollah, het FPM en Amal. De Future Movement van Hariri maakt geen deel uit van de nieuwe regering. De regering heeft bijgevolg niet de steun van soennitische moslims in Libanon.⁵⁵ Het is de eerst regering sinds 2005 die bestaat uit één politiek blok.⁵⁶ Het betreft technocraten, academici en economen verbonden aan de "8 maart" partijen, die de taak hebben Libanon uit de zwaarste economische crisis in decennia te leiden. Een aantal regeringsleden zijn verbonden met het bankwezen. De betogers nemen geen genoegen met deze nieuwe regering en eisen een regering van onafhankelijke technocraten, de verwijdering van de politieke elites en vervroegde verkiezingen.⁵⁷ De fundamentele paradox blijft dat om de corruptie te bestrijden en institutionele hervormingen door te voeren, wat door internationale donoren gevraagd wordt, de regeringspartijen in hun eigen gevestigde belangen moeten snijden. Analisten, waaronder Jeffrey Feltman voor Brookings, verwachten dat de anti-corruptie agenda van de nieuwe regering selectief zal zijn en uit wraakmaatregelen tegen het niet vertegenwoordigde '14 maart' kamp zal bestaan.⁵⁸ De politieke samenstelling, die sterk onder invloed van Hezbollah staat, kan volgens de Congressional Research Service (CRS) de bereidheid van internationale donoren om Libanon uit de economische crisis te helpen, inperken.⁵⁹ De VN-Veiligheidsraad beschouwt de politieke instabiliteit gekoppeld aan de diepe economische crisis als een bedreiging van de al zeer fragiele veiligheidssituatie in Libanon.⁶⁰

⁴⁸ ACLED, 30/11/2019, [url](#)

⁴⁹ ICG (Wimmen H), 22/01/2020, [url](#)

⁵⁰ UN Security Council, 18/11/2019, [url](#)

⁵¹ ICG (Wimmen H), 22/01/2020, [url](#); AI, 18/02/2020, [url](#)

⁵² OHCHR, 21/01/2020, [url](#); AI, 16/01/2020, [url](#); AI, 19/12/2019, [url](#); HRW, 17/01/2020, [url](#); HRW, 20/12/2019, [url](#); UN Security Council, 28/02/2020, [url](#)

⁵³ Middle East Eye, 18/02/2020, [url](#)

⁵⁴ ICG (Wimmen H), 22/01/2020, [url](#)

⁵⁵ Al Jazeera, 22/01/2020, [url](#); ICG (Wimmen H), 22/01/2020, [url](#); Reuters, 21/01/2020, [url](#)

⁵⁶ Brookings (Feltman J.), 25/01/2020, [url](#); CRS, 31/01/2020, [url](#); Al Jazeera (Najjar F.), 22/01/2020, [url](#)

⁵⁷ CRS, 31/01/2020, [url](#)

⁵⁸ Brookings (Feltman J.), 25/01/2020, [url](#)

⁵⁹ CRS, 31/01/2020, [url](#); Al Jazeera (Najjar F.), 22/01/2020, [url](#); Reuters, 21/01/2020, [url](#)

⁶⁰ UN Security Council, 28/02/2020, [url](#)

Na de eindejaarsperiode en weken van relatieve kalmte stak midden januari 2020 opnieuw massaal protest op. Op 14 januari 2020 blokkeerden actievoerders de belangrijke wegen in Beiroet, Tripoli, Akkar, Sidon en Zahle door te betogen en het in brand steken van banden.⁶¹ Daar waar de eerste drie maanden van het protest Libanezen van alle leeftijden of seksen de straat opkwamen, ook in dorpen en steden waar nooit eerder betoogd werd, betroffen dit de tweede helft van januari een paar honderd jonge mannen in centrum-Beiroet die amok maakten, beantwoord door politiegeweld (zie punt 4.3.1). Gemaskerde betogers vernielden bankautomaten, winkelruiten en gevels.⁶² Ook banken, wiens fiscaal beleid mee aan de oorsprong lag van de economische crisis terwijl zij zelf grote winsten genereerden, werden in brand gestoken en beschadigd.⁶³

In het verlengde van voorgaande jaren in 2019 en begin 2020 vonden nog steeds arrestaties plaats van extremisten en terreurverdachten. Aanslagen werden verijdeld.⁶⁴ Van 25 juni 2019 tot 15 oktober 2019 werden 23 terreurverdachten gearresteerd.⁶⁵ Dit is een verdere daling ten opzichte van dezelfde periode een jaar eerder.⁶⁶ Het leger controleert 80 % van de grens met Syrië, met 74 basissen en wachttorens en 4 regimenten opgesteld langs de 365 km lange grens.⁶⁷

Libanon vangt van alle buurlanden van Syrië het grootste aantal Syrische vluchtelingen op. Het aantal officieel geregistreerde Syrische vluchtelingen in Libanon bedraagt volgens het United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR) 919.578.⁶⁸ Human Rights Watch (HRW) en de Libanese overheid schatten dat er zich daarnaast een half miljoen niet-geregistreerde Syrische vluchtelingen in Libanon bevinden.⁶⁹ Het totaal aantal vluchtelingen uit Syrië bedraagt volgens schattingen van de Libanese overheid bijgevolg bijna anderhalf miljoen.⁷⁰ Hiermee maken de Syrische vluchtelingen meer dan een kwart van de bevolking in Libanon uit en is Libanon het land met de hoogste concentratie vluchtelingen per capita wereldwijd.⁷¹ Zowel in de media als in de politiek is de voorbije jaren sprake van een stijgende anti-vluchtelingenretoriek. De regering beklemtoont de noodzaak van een graduele terugkeer naar Syrië en voert dit ook uit.⁷²

⁶¹ Al Jazeera, 14/01/2020, [url](#)

⁶² Al Jazeera (Battah H.), 29/01/2020, [url](#); AP, 19/01/2020, [url](#)

⁶³ ICG (Wimmen H.), 22/01/2020, [url](#); ACLED, 05/01/2020, [url](#); AP, 19/01/2020, [url](#)

⁶⁴ Xinhua Net, 05/02/2020, [url](#); UN Security Council, 18/11/2019, [url](#); UN Security Council, 15/10/2019, [url](#); UN Security Council, 15/11/2018 [url](#); UN Security Council, 17/07/2019, [url](#); UN Security Council, 14/03/2019, [url](#)

⁶⁵ UN Security Council, 18/11/2019, [url](#)

⁶⁶ UN Security Council, 14/03/2019, [url](#); UN Security Council, 18/11/2019, [url](#)

⁶⁷ UN Security Council, 18/11/2019, [url](#); UN Security Council, 17/07/2019, [url](#); UN Security Council, 14/03/2019, [url](#)

⁶⁸ UN Security Council, 18/11/2019, [url](#); Inter-agency Information Sharing Portal, laatste update: 31/05/2018, [url](#)

⁶⁹ HRW, s.d., [url](#); Salloukh B.F., 03/2017, [url](#)

⁷⁰ United Nations Security Council, 18/11/2019, [url](#)

⁷¹ CRS (Humud C.E.), 09/11/2017, [url](#); HRW, 20/04/2018, [url](#); ICG, 19/09/2016, [url](#)

⁷² AI, 18/02/2020, [url](#); HRW, 14/01/2020, [url](#); HRW, s.d., [url](#); CSKC, 02/2019, [url](#); ACAPS, s.d., [url](#); CRS (Humud C.E.), 19/06/2018, [url](#)

3. Actoren

3.1. IS en Hayat Tahrir al-Sham

De aanhoudende strijd in 2014 in de Syrische regio Qalamoun dreef honderden jihadistische strijders van IS en JN (verbonden aan al-Qaeda) naar Libanon, waar zij sindsdien volgens Libanese veiligheidsdiensten actief waren in de Beka, Tripoli en de Palestijnse kampen.⁷³ JN splitste zich in juli 2016 af van al-Qaeda onder de nieuwe naam Jabhat Fatah al-Sham (JFS). In januari 2017 vormde het een alliantie met een aantal kleinere facties met al-Qaeda ideologie waarmee het zich omdoopte tot Hayat Tahrir al-Sham (HTS, Liberation of the Levant Organisation), ook gekend als al-Qaeda in Syrië.⁷⁴ Na de succesvolle offensieven van het leger en Hezbollah in de zomer van 2017 onderhandelde Hezbollah het vertrek van de in de grensregio aanwezige strijders verbonden aan IS en HTS. Deze verlieten tegen het einde van de zomer van 2017 op verschillende tijdstippen collectief het land.⁷⁵

Volgens de Libanese veiligheidsdiensten is het directe gevaar van extremistische groeperingen geweken na de succesvolle operatie in de zomer van 2017 en het vertrek van nagenoeg 1.000 strijders maar blijft het risico op *lone wolf* aanslagen bestaan.⁷⁶

3.2. Libanese soennitische en salafistische milities

In tegenstelling tot de gecentraliseerde en gedisciplineerde strijdkrachten van Hezbollah, zijn de Libanese soennitische milities volgens onder meer Maren Milligan (van het Middle East Research and Information Project) versplinterd en vallen deze veel moeilijker centraal te coördineren, mede door het geslonken prestige van de Future Movement.⁷⁷ Terwijl de vijandigheid jegens Hezbollah nooit zo groot was, bezitten de soennitische groeperingen volgens het Carnegie Endowment for International Peace de eenheid noch de capaciteit om militair te mobiliseren.⁷⁸ Dit is deels te wijten aan politieke en geografische fragmentatie. Er heeft nooit een dominante soennitische partij bestaan met een sterke vertegenwoordiging in alle delen van het land.⁷⁹ Bij de verkiezingen in mei 2018 bleek opnieuw hoe diep verdeeld de soennitische gemeenschap in Libanon is.⁸⁰ De Libanese soennitische gemeenschap kent bovendien eerder een mercantiele dan wel een militante traditie.⁸¹

Radicale salafistische strekkingen in Tripoli en Noord-Libanon kregen volgens het Carnegie Middle East Center in de periode 2012-2014 een grotere aanhang en werden actiever. Het soennitisch salafisme kon verder groeien door het machtsvacuüm waarin Libanon zich bevond.⁸²

Na een gewapende confrontatie tussen de Salafist Resistance Brigades, een militie onder leiding van sjeik Ahmed al-Assir, en het leger in juni 2013 in Sidon, waar al-Assir zijn eigen versterkte basis en

⁷³ McClatchy D.C (Prothero M.), 02/12/2013, [url](#)

⁷⁴ BBC News, 28/02/2017, [url](#)

⁷⁵ UN Security Council, 16/11/2017, [url](#)

⁷⁶ The Jamestown Foundation (Devereux A.), 10/09/2019, [url](#); Al Masdar News, 09/01/2019, [url](#); CSKC, 02/01/2019, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 05/09/2017, [url](#)

⁷⁷ MERIP (Milligan M.), 13/08/2012, [url](#); ECFR, 09/2012, [url](#)

⁷⁸ Carnegie Middle East Center (Abou Zeid M.), 13/02/2015, [url](#)

⁷⁹ Carnegie Endowment for International Peace (Henley A.D.M), 16/12/2016, [url](#); Shia Watch (Schei I., Slim M.), 11/2015, [url](#)

⁸⁰ The Washington Institute for Near East Policy (Ghaddar H.), [url](#)

⁸¹ Middle East Institute (Blanford N.), 11/2017, [url](#)

⁸² Carnegie Middle East Center, 27/03/2018, [url](#); Carnegie Middle East Center (Salem P.), 21/5/2012, [url](#)

wapenopslagplaats had, werden 210 strijders gearresteerd.⁸³ Op 15 augustus 2015 werd leider al-Assir gearresteerd. In januari 2017 werd hij ter dood veroordeeld.⁸⁴

Een andere salafistische groepering die op het voorplan trad, is de Abdullah Azzam Brigades (Kataeb Abdallah Azzam, Ziyad al-Jarrah battalions)⁸⁵, eveneens een soennitische islamistische beweging met banden met al-Qaeda. De groepering eiste verschillende bomaanslagen tegen sjiiitische doelwitten in 2014 op.⁸⁶ Na een aantal jaren in de luwte, kondigde de groepering in november 2019 haar ontbinding aan terwijl het haar aanhangers aanmoedigde het pad van de *jihad* verder te zetten.⁸⁷

Volgens salafistische clerici, geciteerd in een rapport van Carnegie bestaat in de Libanese salafistische gemeenschap nog amper steun voor IS. Zelfs al bestaan banden met IS of al-Qaeda in Syrië en Irak, zij streven geen islamitische staat na in Libanon gezien de religieuze diversiteit in het land. Dit kan ook uit realisme zijn gezien het militaire overwicht van Hezbollah.⁸⁸ Voorts bestaat volgens Libanese experts geen éénvormig salafistisch blok in Libanon maar is er verdeeldheid volgens ideologische en politieke breuklijnen en tussen zij die banden hebben met Saoedi-Arabië, Qatar of Turkije.⁸⁹

Sinds de zomer van 2014 werden vele honderden islamisten gearresteerd (of gedood) in Arsal, Tripoli, Saida en andere regio's, waarbij volgens onder meer ICG, ISW en de VN-Veiligheidsraad salafistische groeperingen deels ontmanteld werden.⁹⁰ Ook tijdens de verslagperiode vonden arrestaties plaats en werden aanslagen verijdeld.⁹¹ Carnegie waarschuwt voor de keerzijde van een éézijdig Libanese veiligheidsbenadering. Zolang de achterstelling van soennieten niet wordt aangepakt, tekent het schrikbeeld van radicalisering zich af boven Libanon. De gevangenen in Libanon zijn overbevolkt met overwegend soennitische gevangenen die bijgevolg extra vatbaar zijn voor radicalisering.⁹²

3.3. Alawitische milities

In Tripoli vonden het voorbije decennium vijandigheden plaats tussen alawitische milities uit de wijk Jabal Mohsen en soennitische milities uit de wijk Bab al-Tabbaneh (zie punt 4.2.2.). De belangrijkste politieke en gewapende alawitische groep is de Arab Democratic Party.⁹³ De alawitische strijders uit Jabal Mohsen hebben banden met Hezbollah en de regerende klasse in Syrië. Het sektarisch geweld werd mede ingegeven door historische breuklijnen. Soennieten maken 80 % van de bevolking uit in Tripoli, de alawitische minderheid 7,5 %. Het wantrouwen tussen de twee gemeenschappen gaat terug tot de burgeroorlog (1975-1990).⁹⁴ De oorlog in Syrië en de toenemende interne polarisatie deed het

⁸³ ISW (Cafarella J.), 05/03/2015, [url](#); Carnegie Middle East Center (Salem P.), 27/06/2013, [url](#); ISW (O'Bagy E.), 29/06/2013, [url](#)

⁸⁴ The Daily Star, 26/01/2017, [url](#); Al-Monitor (Alami M.), 13/04/2017, [url](#)

⁸⁵ USDOS, 02/06/2016, [url](#)

⁸⁶ ISW (Cafarella J.), 05/03/2015, [url](#); CRS (Blanchard C.M.), 14/02/2014, [url](#); The Daily Star, 01/01/2014, [url](#); HRW, 29/01/2015, [url](#)

⁸⁷ The Long War Journal (Weiss C.), 22/11/2019, [url](#)

⁸⁸ Carnegie Middle East Center, 27/03/2018, [url](#)

⁸⁹ Al-Monitor (Rizk A.), 16/01/2017, [url](#); Carnegie Middle East Center, 27/03/2018, [url](#)

⁹⁰ Al Jazeera, 28/09/2017, [url](#); Al-Monitor (Rizk A.), 16/01/2017, [url](#); The Jamestown Foundation (Hoover P.), 30/10/2015, [url](#); ICG, 30/04/2015, [url](#); ISW (Cafarella J.), 05/03/2015, [url](#); UN Security Council, 04/11/2016, [url](#); UN Security Council, 21/10/2016, [url](#); UN Security Council, 24/06/2016, [url](#); UN Security Council, 22/04/2016, [url](#); UN Security Council, 26/02/2016, [url](#); ICG, 01/02/2016, [url](#)

⁹¹ UN Security Council, 18/11/2019, [url](#); UN Security Council, 15/10/2019, [url](#); UN Security Council, 15/11/2018 [url](#); UN Security Council, 17/07/2019, [url](#); UN Security Council, 14/03/2019, [url](#); Xinhua Net, 05/02/2020, [url](#)

⁹² The Jamestown Foundation (Devereux A.), 10/09/2019, [url](#); Carnegie Middle East Center, 27/03/2018, [url](#)

⁹³ Naharnet, 13/10/2013, [url](#)

⁹⁴ MERIP (Milligan M.), 10/08/2012, [url](#)

reeds bestaande conflict in Tripoli oplaaien. In april 2014 werd een militair veiligheidsplan van kracht. De alawitische milities houden zich aan een staakt-het-vuren (zie punt [4.2.2.](#))

3.4. Hezbollah

Hezbollah is naast een sjiitische politieke partij ook een sterk gewapende militie. Zowel de VS als de EU beschouwen de gewapende tak van Hezbollah als een terreurorganisatie. De militie heeft haar bases in de zuidelijke buitenwijken van Beiroet, de Beka en Zuid-Libanon.⁹⁵ Volgens het Civil-Military Fusion Centre van de Noord-Atlantische Verdragsorganisatie (NAVO), de VN-Veiligheidsraad alsook de denktank Carnegie Endowment for International Peace is de militaire capaciteit van het gewapend apparaat van Hezbollah de grootste in Libanon, groter dan deze van het reguliere Libanese leger.⁹⁶ Na de oorlog van 2006 met Israël kende Hezbollah een enorme groei aan mankracht, wapens en uitrusting en ontpopte de militie zich tot een regionale strijdmacht. Het heeft een leger van meer dan 20.0000 getrainde professionele strijders, velen onder hen gehard in de oorlog in Syrië. Daarnaast beschikt het over tienduizenden deeltijdse reservisten. De kwestie van het wapenarsenaal van Hezbollah vormde één van de belangrijkste breuklijnen tussen de "8 maart" en "14 maart" coalities. Er wordt in de praktijk weinig tot geen druk uitgeoefend op Hezbollah om te ontwapenen.⁹⁷ Het parlementaire blok onder controle van Hezbollah is groot genoeg om elke poging tot ontwapening tegen te houden.⁹⁸

Hezbollahs deelname aan de strijd in Syrië aan de zijde van het Assad-regime is volgens onder andere ICG, ISW en The Washington Institute for Near East Policy voor een groot stuk ingegeven door de noodzaak Syrië als kanaal voor wapentoevoer uit Iran te behouden.⁹⁹

Hezbollah behoudt haar gewapend apparaat naar eigen zeggen als verdediging tegen Israël¹⁰⁰ en wendt deze bijgevolg niet aan voor binnenlandse doeleinden. Wanneer de groepering echter onder druk komt of haar militaire capaciteit in vraag wordt gesteld, twijfelt ze er niet aan haar belangen met wapens te verdedigen, ook in het binnenland. Dit gebeurde begin mei 2008 toen Hezbollah West-Beiroet gewapenderhand innam. Dit was een reactie op de beslissing van de ministerraad om de Hezbollah-gezinde veiligheidschef op de luchthaven te ontslaan en een onderzoek in te stellen naar de wettelijkheid van Hezbollahs parallelle telecommunicatienetwerk, een belangrijk onderdeel van haar militaire apparaat.¹⁰¹ Het was de eerste keer dat het militaire apparaat van Hezbollah openlijk in vraag gesteld werd, wat dan ook opgevat werd als een regelrechte oorlogsverklaring. Op 14 mei 2008 trok de regering haar twee beslissingen in om een einde te stellen aan het geweld, een volgens ICG duidelijke militaire overwinning voor Hezbollah.¹⁰²

Sinds 2008 is zulks niet meer voorgekomen. In eerste instantie tracht de beweging haar legitimiteit als partij te bewaren. De binnenlandse imagoschade die Hezbollah opliep door haar militaire interventie in Syrië trachtte de beweging volgens experts Nicholas Blanford en Andrew McGregor te beperken door zich te herpositioneren als verdedigingslinie tegen de jihadistische netwerken uit Syrië.¹⁰³ Sinds

⁹⁵ USDOS, 02/06/2016, [url](#)

⁹⁶ UN Security Council, 21/05/2018, [url](#); Carnegie Endowment for International Peace (Abou Zeid M.), 02/04/2014, [url](#); American Enterprise Institute, s.d., [url](#); CFC, 09/2013, [url](#)

⁹⁷ The Washington Institute for Near East Policy (Ghaddar H., Levitt M.), 04/10/2018, [url](#); UN Security Council, 21/05/2018, [url](#)

⁹⁸ Konrad Adenauer Stiftung (Toubia K.), 01/2019, [url](#)

⁹⁹ ICG, 14/03/2017, [url](#); CRS (Humud C.E.), 19/06/2018, [url](#); The Washington Institute for Near East Policy (Pollak N.), 08/2016, [url](#); The Jamestown Foundation (McGregor A.), 22/01/2016, [url](#); CFC, 09/2013, [url](#)

¹⁰⁰ USDOS, 02/06/2016, [url](#); UN Security Council, 24/06/2016, [url](#)

¹⁰¹ ICG, 15/05/2008, [url](#)

¹⁰² ICG, 15/05/2008, [url](#)

¹⁰³ The Christian Science Monitor (Blanford N.), 06/09/2017, [url](#); The Jamestown Foundation (McGregor A.), 18/04/2014, [url](#)

april 2014 verleent de beweging tevens haar samenwerking aan het leger bij de uitvoering van de veiligheidsplannen voor Tripoli, het gouvernement Akkar en de Bekavallei.¹⁰⁴ Na de rol die Hezbollah speelde in het vertrek van HTS en IS uit Libanon in de zomer van 2017 verstrengelde het nog meer met het Libanese politieke, militaire en veiligheidsapparaat, zo stelt Abdulrahman al-Masri voor Carnegie Endowment for International Peace.¹⁰⁵ Zo maakt het volgens Carnegie deel uit van de staat om beter aan staatscontrole te ontsnappen.¹⁰⁶ Hezbollah behoudt onder impliciete toestemming van de regering een aanwezigheid aan de Syrische grens en haar strijders en wapens bewegen er vrij heen en weer, zo stellen verschillende analisten.¹⁰⁷

Gezien haar activiteit in Syrië doet Hezbollah, de machtigste militaire organisatie van het land, er alles aan om een burgeroorlog in Libanon te vermijden.¹⁰⁸ Het stabiliseren van de binnenlandse situatie is anno 2020 eveneens belangrijker gebleken dan het bieden van een regionaal militair antwoord op de dood van de Iraanse generaal Soleimani.¹⁰⁹ De beweging zond haar meest ervaren troepen naar Syrië.¹¹⁰ Tegelijkertijd ziet het zich genooddaakt om de eigen machtsbases in Libanon te beveiligen. In het geval van een hernieuwde oorlog met Israël heeft Hezbollah volgens The Washington Institute for Near East Policy genoeg ervaren strijders in Libanon om vijandigheden uit Israël te beantwoorden tot versterking komt van Hezbollahstrijders uit Syrië.¹¹¹ Verschillende topleden, anti-tank teams en raketeenheden blijven in Libanon.¹¹²

3.5. Lebanese Resistance Brigades

Naast haar eigen sjiitisch gewapend apparaat onderhoudt Hezbollah de Lebanese Resistance Brigades (sarayat al-muqawama al-lubnaniya), een overwegend soennitische, paramilitaire organisatie opgericht en bewapend door Hezbollah.¹¹³ Ook onder christenen en druzen kennen de brigades aanhang. Zo creëerde Hezbollah in het noordoosten van het land lokale burgerwachten in grote soennitische dorpen of in de overwegend christelijke stad Ras Baalbek.¹¹⁴ De rekruteringsmechanismen zijn veel losser dan het grondige proces van doorlichting, indoctrinatie en discipline voor toekomstige Hezbollah strijders. Hoofddoel van de militie is om als een extra burgerwacht de veiligheid van Hezbollahs thuisfront te verzekeren.¹¹⁵ De Resistance Brigades worden in het bijzonder ingezet in Saida in Zuid-Libanon en in de Bekavallei.¹¹⁶

Volgens verschillende bronnen uit de omgeving van Hezbollah knappen de Lebanese Resistance Brigades het vuile werk van de partij op. De militieleden genieten een gebrekkige opleiding en zijn betrokken in straatgevechten.¹¹⁷

¹⁰⁴ Shia Watch (Schei I., Slim M.), 11/2015, [url](#)

¹⁰⁵ Carnegie Endowment for International Peace (Al-Masri A.), 17/08/2017, [url](#)

¹⁰⁶ Carnegie Middle East Center (Young M.), 08/05/2018, [url](#); Al-Monitor (Macaron J.), 09/05/2018, [url](#)

¹⁰⁷ Middle East Institute (Blanford N.), 11/2017, [url](#); Al-Monitor (el-Khoury B.), 15/09/2017, [url](#)

¹⁰⁸ Carnegie Endowment for International Peace (Young M.), 28/11/2019, [url](#); Salloukh B.F., 03/2017, [url](#)

¹⁰⁹ The Jamestown Foundation (Devereux A.), 25/02/2020, [url](#)

¹¹⁰ USDOS, 03/03/2017, [url](#); Middle East Institute (Blanford N.), 11/2017, [url](#)

¹¹¹ The Washington Institute for Near East Policy (Pollak N.), 08/2016, [url](#)

¹¹² The Arab Weekly (Blanford N.), 03/05/2017, [url](#)

¹¹³ Shia Watch (Schei I., Slim M.), 11/2015, [url](#)

¹¹⁴ UNDP, 03/2017, [url](#); Landinfo (Norwegian Country of Origin Information Centre), 20/05/2016, [url](#)

¹¹⁵ The Jerusalem Post, 13/03/2017, [url](#)

¹¹⁶ Landinfo, 20/05/2016, [url](#); UNDP, 03/2017, [url](#); ICG, 20/07/2015, [url](#); UN Security Council, 04/11/2016, [url](#); International Business Times (Massi A.), 04/11/2015, [url](#)

¹¹⁷ Asharq al-Awsat, 20/08/2016, [url](#); ICG, 20/07/2015, [url](#)

3.6. Palestijnse gewapende groeperingen

In Libanon zijn eveneens een aantal Palestijnse gewapende groeperingen aanwezig zoals het pro-Syrische Popular Front for the Liberation of Palestine-General Command (PFLP-GC), Jund ash-Sham, Palestinian Islamic Jihad en Usbat al-Ansar. Hun aanwezigheid beperkt zich vooral tot een aantal vluchtelingenkampen waar hun gewapende milities relatief vrij opereren. De PFLP-GC en Fatah al-Intifadah controleren eveneens delen van de grens met Syrië, wat een effectieve controle van de Libanees-Syrische grens bemoeilijkt.¹¹⁸ Deze groeperingen vormen, gezien hun beperkt aantal strijders, over het algemeen geen significante bedreiging. Binnen de Palestijnse kampen circuleren voornamelijk lichtere handwapens en is er slechts in zeer beperkte mate sprake van organisaties met een meer geavanceerd militair apparaat of vermogen dat bijvoorbeeld vergelijkbaar is met dat van Hezbollah. De meeste Palestijnse kampen liggen in de buurt van andere bevolkingsconcentraties, met tamelijk goede controlemogelijkheden voor de Libanese veiligheidstroepen tot gevolg.¹¹⁹

3.7. Het Syrische leger

Het Syrische grensgeweld daalde sinds eind 2016 significant (zie punt 4.1.1). Na de zomer van 2017 meldt het halfjaarlijks rapport van de VN-Veiligheidsraad geen luchtaanvallen noch raket- en mortieraanvallen van het Syrisch leger meer in de strijd met rebellengroeperingen.¹²⁰

3.8. Het Israëlische leger

Op 14 augustus 2006 kwam een einde aan het gewapend conflict dat op 12 juli 2006 aanving tussen de staat Israël en de gewapende organisatie Hezbollah. Beide partijen stemden toe in de wapenstilstand zoals ingeroepen door Resolutie 1701 van de VN-Veiligheidsraad. Deze voorziet in de terugtrekking van de Israëlische troepen uit Libanon en de terugtrekking van Hezbollah ten noorden van de rivier Litani om de ontplooiing van het Libanese leger en United Nations Interim Force in Lebanon (UNIFIL) in Zuid-Libanon mogelijk te maken.

Op 1 oktober 2006 trokken de Israeli Defence Forces (IDF) zich volledig terug ten zuiden van de Blauwe Linie (bestandslijn tussen Israël en Libanon), met uitzondering van het grensdorpje Ghajar en de smalle aangrenzende regio. Ghajar, gelegen op het grenspunt Libanon/Syrië/Israël, wordt in twee verdeeld door de bestandslijn. De IDF bezetten nog steeds het deel ten noorden. UNIFIL stelde een aantal veiligheidsmaatregelen voor die een terugtrekking van de IDF uit dit gebied dient te vergemakkelijken, maar de onderhandelingen hieromtrent liepen vast.¹²¹ Israël is bovendien nog

¹¹⁸ UN Security Council, 18/11/2019, [url](#); UN Security Council, 15/10/2019, [url](#); UN Security Council, 17/07/2019, [url](#); UN Security Council, 14/03/2019, [url](#)

¹¹⁹ Danish Immigration Service, 10/2014, [url](#); ICG, 19/02/2009, [url](#)

¹²⁰ UN Security Council, 15/11/2018, [url](#); UN Security Council, 15/10/2018, [url](#); UN Security Council, 21/05/2018, [url](#); UN Security Council, 08/03/2018, [url](#); UN Security Council, 16/11/2017, [url](#); UN Security Council, 16/10/2017, [url](#)

¹²¹ UN Security Council, 18/11/2019, [url](#); UN Security Council, 15/10/2019, [url](#); UN Security Council, 17/07/2019, [url](#); UN Security Council, 14/03/2019, [url](#)

steeds aanwezig in de Shebaa Farms¹²² en schendt volgens de VN-Veiligheidsraad het Libanese luchtruim door nagenoeg dagelijks al dan niet bemande vluchten uit te voeren over de bestandslijn.¹²³

In augustus 2019 storten twee Israëlische drones in de zuidelijke buitenwijken van Beiroet neer (zie punt 4.3.2 en punt 4.5).¹²⁴

3.9. Het Libanese leger

Na de opmars van IS leverden verschillende landen materiële bijstand aan het Libanese leger dat sinds de burgeroorlog een ernstig tekort kende aan zware wapens en luchtmacht.¹²⁵ De capaciteit van het leger vergrootte dankzij deze bilaterale steun van in de eerste plaats de VS.¹²⁶

Sinds medio 2013 treedt het Libanese leger in toenemende mate op tegen soennitische extremistische groeperingen. De strengere aanpak van deze groeperingen en van het terrorisme leidde tot de perceptie onder soennieten dat het leger de belangen van Hezbollah behartigt. Het leger onderhoudt een goede relatie met Hezbollah.¹²⁷ Toch blijven politieke leiders de neutraliteit van het leger benadrukken en het steunen.¹²⁸ Het leger bestaat ongeveer uit 40 % soennieten.¹²⁹ Ondanks de toegenomen sektarische spanningen, behoudt het leger haar eenheid, zo blijkt uit analyses van onder meer het United Nations Development Programme (UNDP).¹³⁰

Tijdens de verslagperiode van deze COI Focus zette het leger zijn veiligheidsoperaties in de noordoostelijke grensregio's met Syrië verder.¹³¹ De ontplooiing van het Libanese leger is gericht op grensverdediging en, waar nodig, operaties in het binnenland ter ordehandhaving, bestrijding van extremistische groeperingen en ter bewaking van de Palestijnse kampen.¹³² Tijdens de verslagperiode eisten de over het hele land verspreide protesten sinds 17 oktober 2019 de aandacht van het Libanese leger op. UNIFIL paste bijgevolg haar posities in Zuid-Libanon aan.¹³³ Het leger houdt regelmatig raids in de Syrische vluchtelingenkampen waarbij het zich volgens mensenrechtenorganisaties schuldig maakt aan mensenrechtenschendingen zoals willekeurige arrestaties, foltering en intimidatie.¹³⁴

¹²² De regio Shebaa Farms (25 km² betwist gebied op het grenspunt Libanon, Syrië en Israël, gelegen tussen het Libanese dorp Shab'aa op de Hermon-berg, het druzische dorp Majdal Shams op de Golanhoogten en Israëlische steden en vestigingen waarover het uitkijkt.) Carnegie Middle East Center for International Peace (Salem P.), 09/2006, [url](#)

¹²³ UN Security Council, 18/11/2019, [url](#); UN Security Council, 15/10/2019, [url](#); UN Security Council, 17/07/2019, [url](#); UN Security Council, 14/03/2019, [url](#); UN Security Council, 15/11/2018 [url](#); UN Security Council, 15/10/2018, [url](#)

¹²⁴ UN Security Council, 15/10/2019, [url](#); UN Security Council, 18/11/2019, [url](#); UN Security Council, 15/10/2019, [url](#)

¹²⁵ Al-Jazeera (Samaha N.), 04/04/2015, [url](#); The Daily Star (Blanford N.), 20/03/2015, [url](#)

¹²⁶ Al-Monitor (Rose S.), 20/03/2018, [url](#); CRS (Humud C.E.), 19/06/2018, [url](#); UN Security Council, 28/04/2017, [url](#)

¹²⁷ Carnegie Endowment for International Peace (Moussa N.), 03/02/2016, [url](#)

¹²⁸ Reuters, 28/08/2016, [url](#); CRS (Blanchard C.M.), 14/02/2014, [url](#)

¹²⁹ Shia Watch (Schei I., Slim M.), 11/2015, [url](#)

¹³⁰ UNDP, 01/03/2017, [url](#); CSIS (Nerguizian A.), 04/10/2017, [url](#)

¹³¹ UN Security Council, 18/11/2019, [url](#); UN Security Council, 17/07/2019, [url](#); UN Security Council, 14/03/2019, [url](#)

¹³² CSIS (Nerguizian A.), 04/10/2017, [url](#)

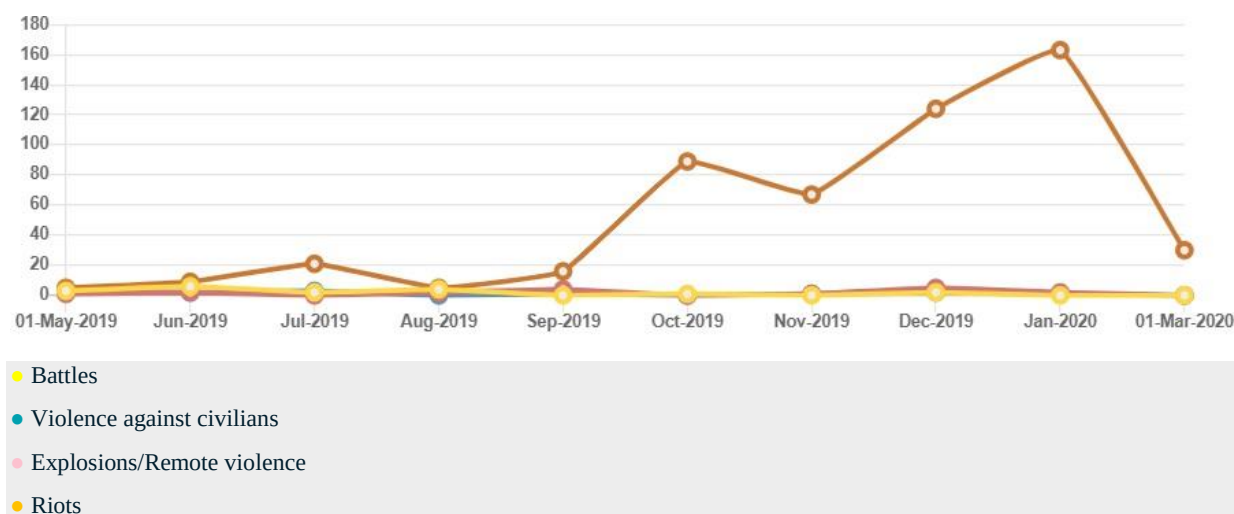
¹³³ UN Security Council, 18/11/2019, [url](#)

¹³⁴ USDOS, 20/04/2018, [url](#); HRW, 20/09/2017, [url](#); UNDP, 03/2017, [url](#); UN Security Council, 16/10/2017, [url](#)

4. Typologie van het geweld

De gegevens van Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) laten toe om in detail in te gaan op de categorieën *battles*, *explosions & remote violence* en *violence against civilians* en de in deze COI Focus evenzeer relevante *riots*. ACLED neemt ook andere incidenten op. Deze worden niet in dit hoofdstuk opgenomen. Een volledig overzicht van de verschillende categorieën en subcategorieën van incidenten is terug te vinden in een nota van Cedoca over de methodologie ACLED.¹³⁵

Onderstaande grafiek toont het toenemend aantal *riots* in het laatste kwartaal van 2019 en het begin van 2020 en het tijdens de verslagperiode constante lage aantal *violent incidents* (de door ACLED gehanteerde noemer voor de categoriën *battles*, *explosions/remote violence* alsook *violence against civilians*).¹³⁶ In totaal waren er 49 *violent incidents*, waarvan 18 *battles*, 17 *explosions & remote violence* en 14 *violence against civilians*.¹³⁷ Het betroffen over het algemeen kleinschalige geïsoleerde incidenten, verspreid over Libanon. Hierbij vielen volgens de gegevens van ACLED naar schatting dertien doden waarvan ruwweg de helft, zo kan worden afgeleid uit de vermelde bronnen, burgerdoden. In de categorie *violence against civilians* vielen naar schatting drie burgerdoden, in *explosions/remote violence* één en in *battles* twee. Bij de categorie *riots* vielen volgens ACLED geen doden.¹³⁸

Dashboard Lebanon time period 1 May 2019 – 1 March 2020¹³⁹

ACLED wijst er op dat de verzamelde gegevens in zekere mate de prioriteiten van de verslaggeving door media en organisaties weerspiegelen en een onderschatting van het geweld zodoende mogelijk is.¹⁴⁰ In dit hoofdstuk tracht Cedoca een nauwkeuriger beeld te schetsen van de aard, de doelwitten

¹³⁵ CGVS / CGRA - Cedoca, 21/05/2019, [url](#)

¹³⁶ ACLED, s.d., [url](#)

¹³⁷ ACLED, via export tool geraadpleegde update: [11/03/2020], [url](#)

¹³⁸ ACLED, via export tool geraadpleegde update: [11/03/2020], [url](#)

¹³⁹ ACLED, s.d., [url](#)

¹⁴⁰ ACLED, 10/04/2019, [url](#)

en de intensiteit van het geweld in Libanon, wat verschilt naargelang de regio. De volgende delen bespreken de verschillende types van geweld in de regio's waar geweld gerapporteerd wordt.

4.1. Bekavallei en Akkar

4.1.1. Grensgeweld in de Bekavallei en Akkar

De Bekavallei bestaat uit de gouvernements Baalbek-Hermel en Beka. Baalbek-Hermel is overwegend sjiietisch. Beka kent diverse regio's.¹⁴¹

Sinds de tweede helft van 2016 werden geen burgerdoden ten gevolge van grensgeweld uit Syrië meer gerapporteerd.¹⁴² Na de zomer van 2017 rapporteert de VN-Veiligheidsraad een significante daling van het geweld vanuit Syrië.¹⁴³ In de periode oktober 2017 - maart 2018 werden slechts twee schietincidenten gerapporteerd over de grens tussen Syrië en Libanon, een sterke daling ten opzichte van eerdere verslagperiodes.¹⁴⁴ In de periode maart 2018 - eind 2019 vond geen enkel geweldincident over de noordelijke en oostelijke grens meer plaats. Er werd door de VN-Veiligheidsraad geen vuurgevecht, luchtaanval, bombardement, raketaanval of inval gerapporteerd.¹⁴⁵

Na de militaire operatie *Dawn of the outskirts* (*Dawn of the Jurds, Fajr al-Jurud*) op 19 augustus 2017 in de omtrek van Ras Baalbek en Qaa bemant het leger controleposten langs nagenoeg de volledige Syrisch-Libanese grens.¹⁴⁶ Hezbollah en Syrische troepen controleren de grensregio in Syrië.¹⁴⁷ Volgens het Libanese veiligheidsapparaat verbeterde bijgevolg de veiligheidssituatie in de grensregio.¹⁴⁸

Het geweld over de grens heeft bijna louter betrekking op smokkel (van onder andere wapens en strijders).¹⁴⁹ De grensregio's in de Beka en Akkar blijven economisch gemarginaliseerd, wat de regio afhankelijk maakt van onder andere smokkel, deel van een oorlogseconomie.¹⁵⁰ Zo blijft Wadi Khaled (Akkar) een landstrook waar occasioneel geweld voorkomt.¹⁵¹ Op 26 maart 2019 schoten onbekende daders er vanuit hun auto een soldaat dood.¹⁵² Volgens de berichtgeving in de Libanese media is er mensensmokkel over de poreuze Syrisch-Libanese grens en worden ook personen gelinkt aan IS en al-Nusra het land binnengesmokkeld.¹⁵³ Sinds 2019 voerde het Libanese leger verschillende anti-smokkel operaties uit aan de noordelijke en oostelijke grens. Er resteren nog slechts een tiental illegale grensovergangen, een gevoelige daling ten opzicht van de 140 zulke overgangen vóór de legeroperaties in 2017.¹⁵⁴ Op 11 februari 2019 schoot het leger een smokkelaar dood in Akkar.¹⁵⁵

¹⁴¹ OCHA, 09/2018, [url](#)

¹⁴² UN Security Council, 15/11/2018, [url](#); UN Security Council, 15/10/2018, [url](#); Security Council, 16/11/2017, [url](#); UN Security Council, 16/10/2017, [url](#)

¹⁴³ UN Security Council, 08/03/2018, [url](#); Security Council, 16/11/2017, [url](#); UN Security Council, 16/10/2017, [url](#)

¹⁴⁴ UN Security Council, 21/05/2018, [url](#)

¹⁴⁵ UN Security Council, 18/11/2019, [url](#); UN Security Council, 15/10/2019, [url](#); UN Security Council, 17/07/2019, [url](#)

¹⁴⁶ CSIS (Nerguizian A.), 04/10/2017, [url](#); UN Security Council, 08/03/2018, [url](#); UN Security Council, 18/11/2019, [url](#); UN Security Council, 17/07/2019, [url](#); UN Security Council, 14/03/2019, [url](#)

¹⁴⁷ Asharq al-Awsat, 30/08/2017, [url](#); European University Institute (Mouawad J.), 03/2018, [url](#)

¹⁴⁸ UN Security Council, 16/11/2017, [url](#)

¹⁴⁹ The Daily Star, 23/06/2018, [url](#); UN Security Council, 15/10/2018, [url](#); UN Security Council, 15/11/2018 [url](#)

¹⁵⁰ European University Institute (Mouawad J.), 03/2018, [url](#)

¹⁵¹ OCHA, 10/2018, [url](#)

¹⁵² UN Security Council, 17/07/2019, [url](#); UN Security Council, 14/03/2019, [url](#)

¹⁵³ Naharnet, 16/03/2019, [url](#)

¹⁵⁴ UN Security Council, 18/11/2019, [url](#)

¹⁵⁵ UN Security Council, 14/03/2019, [url](#)

Op 21 september 2019 schoot de Syrische grenswacht een Libanese burger dood terwijl die aan het jagen was in de grensregio van Baalbek.¹⁵⁶

Ook in de bredere grensregio ontstaat nog geweld naar aanleiding van raids of arrestaties door het leger.¹⁵⁷

Het leger en de veiligheidsdiensten voerden verschillende contraspionage operaties uit in informele Syrische kampen in en rond Aarsal en Akkar waarbij verschillende personen gearresteerd werden.¹⁵⁸

In 2018, noch in 2019, werden sektarische aanslagen met burgerdoden gerapporteerd.¹⁵⁹ Wel opende op 2 februari 2019 een gewapende groep het vuur op burgers in het vluchtelingenkamp Ghazaliah in Akkar. Hierbij raakten 6 personen gewond, waarvan een aantal ernstig.¹⁶⁰

De bevrijde afgelegen grensregio nabij Aarsal is nu besmet met landmijnen ten gevolge van de eerdere aanwezigheid van de militanten daar. Op 28 september 2017 liet een burger het leven en raakte een andere gewond door de explosie van een mijn.¹⁶¹

In de overwegend soennitische stad Aarsal bevinden zich tienduizenden Syrische vluchtelingen (nagenoeg het dubbele van het bevolkingsaantal). De economie stortte in en de criminaliteit steeg.¹⁶² Er waren tot de zomer van 2017 berichten dat IS inwoners intimideert via afpersing en moorden.¹⁶³ Het leger legde een cordon rond de stad. Op de wegen rond Aarsal stelde het leger controleposten, barricades met zandzakken en tanks op.¹⁶⁴ Na het vertrek van de nagenoeg 1.000 strijders uit de regio kwam de stad langzaam uit haar isolement.¹⁶⁵

4.1.2. Crimineel geweld in de regio Baalbek-Hermel

De voorbije jaren nam ten gevolge van de instabiele veiligheidssituatie, het zwakke staatsgezag, illegaal wapenbezit, de militiecultuur en het uitblijven van ontwikkelingsprojecten het crimineel geweld in de Beka toe.¹⁶⁶ Vooral de regio Baalbek-Hermel wordt beschouwd als een machtsbasis voor criminelen en voortvluchtigen die er beschermd worden door een militie of dominante familie in de regio.¹⁶⁷ Het is een Hezbollah-zone die grotendeels aan het staatsgezag ontsnapt. Het aantal individuele geweldincidenten (schietpartijen, disputen, diefstallen, moorden, ontvoeringen) is er het hoogste van heel Libanon.¹⁶⁸

In mei en juni 2018 vond een reeks vuurgevechten en wraakacties plaats tussen of binnen families en clans in de regio Baalbek-Hermel waarbij minstens twee doden (een burger en een militair) en vijf

¹⁵⁶ The New Arab, 21/09/2020, [url](#); ACLED, via export tool geraadpleegde update: [11/03/2020], [url](#)

¹⁵⁷ UN Security Council, 21/05/2018, [url](#); ACLED, s.d. [url](#); CSKC, 30/11/2018, [url](#); CSKC, 02/2019, [url](#); UN Security Council, 14/03/2019, [url](#); UN Security Council, 14/03/2019, [url](#)

¹⁵⁸ UN Security Council, 15/11/2018, [url](#)

¹⁵⁹ UN Security Council, 14/03/2019, [url](#); UN Security Council, 21/05/2018, [url](#); UN Security Council, 08/03/2018, [url](#); UN Security Council, 16/11/2017, [url](#); UN Security Council, 16/10/2017, [url](#)

¹⁶⁰ ACLED, s.d., [url](#)

¹⁶¹ Al Mashareq (Topalian N.), 12/09/2019, [url](#); UN Security Council, 16/11/2017, [url](#)

¹⁶² HRW, 20/09/2017, [url](#)

¹⁶³ Now Media (Blanford N.), 09/02/2016, [url](#); Now Media (Blanford N.), 04/04/2016, [url](#); The Star (Hancey C.), 29/01/2017, [url](#)

¹⁶⁴ The Star (Hancey C.), 29/01/2017, [url](#)

¹⁶⁵ The New York Times, 08/08/2018, [url](#); The Daily Star, 06/05/2018, [url](#); The National (Enders D.), 21/08/2017, [url](#); The National (Enders D.), 10/09/2017, [url](#)

¹⁶⁶ Asharq Al-Awsat, 22/09/2019, [url](#); The Washington Institute for Near East Policy, 06/03/2017, [url](#); Salloukh B.F., 03/2017, [url](#); UNDP, 03/2017, [url](#); The Daily Star, 09/02/2017, [url](#); The Daily Star, 08/09/2014, [url](#)

¹⁶⁷ Asharq Al-Awsat, 03/10/2018, [url](#); CSKC, 02/2019, [url](#)

¹⁶⁸ Asharq Al-Awsat, 22/09/2019, [url](#); Asharq Al-Awsat, 29/09/2018, [url](#); CSKC, 02/2019, [url](#)

gewonden vielen.¹⁶⁹ Het leger lanceerde bijgevolg een nieuw veiligheidsplan voor de provincie, bestaande uit een zware militaire ontplooiing, raids en arrestaties van gezochte criminelen in een poging er het staatsgezag te herstellen.¹⁷⁰ Het voerde militaire operaties tegen lokale drugskartels en smokkelnetwerken en versterkte haar posities langsheen de grens met Syrië.¹⁷¹

In de loop van 2018 en 2019 vielen verschillende doden tijdens militaire raids in de regio Baalbek-Hermel. Onder de slachtoffers bevinden zich soldaten en de geviseerde criminelen.¹⁷² Op 10 juni 2019 werden twee legerposten beschoten volgend op een militaire raid jegens drugshandelaars in het dorp Knaysi in de Beka waarbij het leger twee personen doodde en één verwondde. Soldaten schoten terug. Bij de schietgevechten raakte één soldaat en twee burgers gewond.¹⁷³

Op 11 april 2019 raakte een politieagent gewond bij een schietpartij in Baalbek.¹⁷⁴ Op 2 juli 2019 beschoten onbekenden de burgemeester van de stad Hortalaa in het district Baalbek in diens auto waarbij deze ernstig gewond raakte.¹⁷⁵ Op 28 juli 2019 vielen drie doden en drie gewonden bij een schietgevecht in Baalbek. Hierop volgend beschoten onbekenden een patrouille van het Libanese leger.¹⁷⁶ Op 18 december 2019 raakten drie militairen gewond in de regio Hermel toen zij beschoten werden door een onbekende man.¹⁷⁷

In september 2019 bleek het falen van het veiligheidsplan na aanhoudende weken van verschillende moorden, plunderingen en ontvoeringen.¹⁷⁸

Sinds het begin van de Syrische burgeroorlog zijn er ontvoeringen in de Bekavallei.¹⁷⁹ Er vonden ook in 2018 en 2019 ontvoeringen (met sektarische en/of criminele inslag) plaats.¹⁸⁰ Op 19 juli 2019 ontvoerden ongekende gewapende mannen een Libanese vrouw in ruil voor losgeld in Baalbek.¹⁸¹ Op 24 augustus 2019 werd een Libanees ontvoerd en via een illegale grensovergang naar Syrië overgebracht.¹⁸² Na een half jaar relatieve kalmte was in september 2019 sprake van drie ontvoeringen voor losgeld.¹⁸³ Op 17 september 2019 kidnapten onbekenden de nicht van de vrouw van het Syrische staatshoofd Bashara al-Assad in de Beka ruil voor losgeld.¹⁸⁴

Ook in Akkar, een relatief nieuwe provincie met nog geen ten volle uitgebouwde overheidsinstellingen en ordediensten, steeg volgens de Libanese krant *The Daily Star* het crimineel geweld.¹⁸⁵ Het

¹⁶⁹ CSKC, 16/06/2018, [url](#)

¹⁷⁰ CSKC, 02/2019, [url](#); UN Security Council, 15/10/2018, [url](#); Naharnet, 26/06/2018, [url](#); The Daily Star, 27/06/2018, [url](#)

¹⁷¹ UN Security Council, 15/11/2018, [url](#)

¹⁷² TDS, 10/06/2019, [url](#); UN Security Council, 17/07/2019, [url](#); UN Security Council, 14/03/2019, [url](#); ACLED, via export tool geraadpleegde update: [11/03/2020], [url](#); UN Security Council, 15/11/2018, [url](#); ACLED, s.d. [url](#); UN Security Council, 14/03/2019, [url](#); ACLED, 19/12/2019, [url](#)

¹⁷³ TDS, 10/06/2019, [url](#); The 961, 10/06/2019, [url](#)

¹⁷⁴ UN Security Council, 17/07/2019, [url](#)

¹⁷⁵ ACLED, via export tool geraadpleegde update: [11/03/2020], [url](#)

¹⁷⁶ UN Security Council, 18/11/2019, [url](#)

¹⁷⁷ ACLED, via export tool geraadpleegde update: [11/03/2020], [url](#)

¹⁷⁸ Asharq Al-Awsat, 22/09/2019, [url](#)

¹⁷⁹ The Daily Star, (al-Fakih R.), 05/08/2013, [url](#); Al Monitor Lebanon Pulse, 20/08/2013, [url](#); ICG, 13/05/2013, [url](#)

¹⁷⁹ OSAC, 27/03/2018, [url](#); HRW, 02/05/2013, [url](#); ICG, 22/11/2012, [url](#)

¹⁸⁰ Asharq Al-Awsat, 22/09/2019, [url](#); Enab Baladi, 17/09/2019, [url](#); Asharq Al-Awsat, 29/09/2018, [url](#); CSKC, 31/01/2018, [url](#); CSKC, s.d., [url](#); UNDP, 03/2017, [url](#); The Daily Star, 23/01/2017, [url](#); Naharnet, 20/01/2017, [url](#); The Daily Star, 08/09/2014, [url](#); The Daily Star (Al-Fakih R.), 03/08/2013, [url](#); UN Security Council, 28/04/2017, [url](#); CSKC, 01/01/2018, [url](#); The Daily Star, 14/06/2018, [url](#); The Syrian Observer, 23/02/2018, [url](#)

¹⁸¹ ACLED, via export tool geraadpleegde update: [11/03/2020], [url](#)

¹⁸² Asharq Al-Awsat, 22/09/2019, [url](#)

¹⁸³ Asharq Al-Awsat, 22/09/2019, [url](#)

¹⁸⁴ Enab Baladi, 17/09/2019, [url](#)

¹⁸⁵ The Daily Star, 09/02/2017, [url](#)

gouvernement Akkar vormt een van de sterkst achtergestelde plattelandsregio's in Libanon. Het is overwegend soennitisch gebied met ook christelijke, alawitische en sjiitische gemeenschappen.¹⁸⁶

4.2. Tripoli

4.2.1. Sociale onrust

Tripoli is de hoofdstad van het gouvernement Noord en de op één na grootste stad van het land. De stad gaat gebukt onder verwaarlozing door de staat. De soennitische meerderheid voelt er zich achtergesteld. Volgens Carnegie is 57 % van de bevolking er arm, ten opzichte van een nationaal gemiddelde van 28 %.¹⁸⁷ Sociale onrust uitte zich het voorbije decennium in betogingen, sit-ins en wegblokkades.¹⁸⁸ Er heerst volgens verscheidene persberichten een algemeen gevoel dat de soennitische gemeenschap de prijs betaalt voor de strijd tegen IS. De gevangenis Roumieh, de grootste van het land, wordt overwegend bevolkt door soennitische moslims, terwijl de indruk heerst dat sjiieten van Hezbollah ongestraft misdrijven kunnen begaan.¹⁸⁹

Zoals elders in Libanon reageerden de Libanese ordediensten het laatste kwartaal van 2019 ook in Tripoli met geweld tegen betogers, waarbij gewonden vielen (zie punt 2). Eén betogers bezweek aan zijn verwondingen.¹⁹⁰

4.2.2. Sektarisch geweld in de stad

De uitvoering van een veiligheidsplan voor Tripoli zorgde voor een algemene kalmte in de regio, zo stelt de VN-Veiligheidsraad.¹⁹¹ Sinds het begin van de opstand in Syrië tot het voorjaar van 2014 vonden in Tripoli periodiek terugkerende gewapende confrontaties met machinegeweren en raketwerpers plaats tussen soennitische milities uit de stadswijk Bab al-Tabbaneh, gesteund door Saoedi-Arabië, en alawitische strijders uit de aangrenzende stadswijk Jabal Mohsen, die banden hebben met Hezbollah en de regerende klasse in Syrië. Deze confrontaties hadden volgens onder meer het UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA) minstens 200 dodelijke slachtoffers en meer dan 2.000 gewonden tot gevolg.¹⁹² Aangezien de gevechten plaatsvonden in woonwijken bevonden zich hieronder relatief veel burgerslachtoffers.¹⁹³ In maart 2014 bracht het leger een militair veiligheidsplan voor Tripoli in uitvoering. Het leger ontplooipte er massaal om een einde te stellen aan de periodieke confrontaties. In de stad zelf werden controleposten en *blast walls* (scherfmuren) opgezet.¹⁹⁴ Het staakt-het-vuren hield stand tijdens de verslagperiode en er vonden geen grote confrontaties meer plaats tussen soennitische en alawitische milities.¹⁹⁵

Na een dubbele zelfmoordaanslag op een café in de alawitische wijk Jabal Mohsen op 10 januari 2015 waarbij minstens 9 doden vielen en waar JN van verdacht wordt¹⁹⁶, werd het veiligheidsplan verder

¹⁸⁶ OCHA, 10/2018, [url](#)

¹⁸⁷ Carnegie Middle East Center, 27/03/2018, [url](#)

¹⁸⁸ Middle East Eye, 31/01/2019, [url](#); ACLED, s.d. [url](#); The Daily Star, 08/07/2015, [url](#); UNHCR, 06/2015, [url](#)

¹⁸⁹ The Jamestown Foundation (Devereux A.), 10/09/2019, [url](#); Carnegie Middle East Center, 27/03/2018, [url](#); Al-Monitor (Rizk A.), 16/01/2017, [url](#); BBC News (Sinjab L.), 14/10/2016, [url](#)

¹⁹⁰ Al Jazeera (Azhari T.), 26/10/2019, [url](#); Middle East Eye, 15/12/2019, [url](#); HRW, 20/12/2019, [url](#); Middle East Eye, 18/02/2020, [url](#)

¹⁹¹ UN Security Council, 08/03/2017, [url](#); UN Security Council, 24/06/2016, [url](#)

¹⁹² OCHA, 08/2016, [url](#)

¹⁹³ Al-Monitor Lebanon Pulse (Chararah N.), 12/12/2013, [url](#)

¹⁹⁴ The Wall Street Journal (Trofimov Y.), 22/10/2014, [url](#); Wood J., 06/04/2015, [url](#)

¹⁹⁵ Mediterranean Affairs, 22/12/2019, [url](#); UN Security Council, 15/10/2019, [url](#)

¹⁹⁶ Al-Monitor (Rizk A.), 16/01/2017, [url](#); Middle East Eye, 11/01/2015, [url](#); ISW (Cafarella J.), 05/03/2015, [url](#)

slechts op de proef gesteld door een aantal sporadische geweldincidenten veroorzaakt door individuen.¹⁹⁷

Op 3 juni 2019 opende een Libanees met banden met IS het vuur op twee controleposten. Hierbij kwamen twee politiemannen om. Wanneer het leger de dader probeerde te vatten, pleegde deze zelfmoord met een bomvest. Twee militairen lieten daarbij het leven. Vier andere personen in dienst raakten gewond, alsook een burger.¹⁹⁸ De dader zou in Syrië voor IS gestreden hebben en vervolgens anderhalf jaar in de beruchte gevangenis Roumieh gezeten hebben op beschuldiging van terrorisme. Hij zou als *lone wolf* gehandeld hebben.¹⁹⁹ Op 23 februari 2020 raakten twee personen gewond bij de ontploffing van een bom in een appartementsgebouw in Tripoli. De verdachte werd gearresteerd.²⁰⁰

4.3. Beiroet

4.3.1. Sociale onrust

Meer dan de helft van de tegen het wanbeleid en nepotisme van de overheid georganiseerde protestacties sinds 2015 concentreerden zich in Beiroet, zo stelt een analyse van het CSKC.²⁰¹ Sinds de aanvang van het massale protest in oktober 2019 wordt het Martelarenplein in centrum Beiroet ingenomen door demonstranten die er overnachten in tenten.²⁰² De demonstranten stelden wegblokkades in op de belangrijkste wegen in Beiroet.²⁰³

In het weekend van 18-19 december 2019 hielden ordetroepen demonstranten met traangas, waterkanonnen en rubberen kogels tegen om het symbolisch belangrijke en afgezette parlamentsplein in Beiroet te betreden.²⁰⁴ Daarnaast stak diezelfde dagen ook meer sektarisch geweld op waarbij aanhangers van Amal en Hezbollah in Beiroet auto's in brand staken en kantoorgebouwen beschadigden.²⁰⁵ Toen zij trachten het met tenten bezette betogersplein in Beiroet te bestormen, werden zij tegengehouden door de ordetroepen die traangas inzetten.²⁰⁶ Bij de straatgevechten dat weekend vielen volgens het Libanese Rode Kruis en Civiele Bescherming minstens 521 gewonden.²⁰⁷

Demonstraties aan de Centrale Bank in Beiroet op 14 januari 2020 leidden opnieuw tot confrontaties met de veiligheidsdiensten.²⁰⁸ Een aantal betogers gooiden met waterflessen naar de ordetroepen. Op 15 januari 2020 eisten honderden demonstranten voor een politiestation in Beiroet de vrijlating van 57 arrestanten de vorige dag. Depolitie beantwoordde dit met traangas, rubberkogels, waterkanonnen, slagen en minstens 55 gewelddadige arrestaties, zo bericht HRW. Betogers

¹⁹⁷ UNHCR, 06/2015, [url](#); UN Security Council, 07/10/2015, [url](#)

¹⁹⁸ The Jamestown Foundation (Devereux A.), 10/09/2019, [url](#); UN Security Council, 15/10/2019, [url](#); UN Security Council, 17/07/2019, [url](#); UN Security Council, 14/03/2019, [url](#); ACLED, via export tool geraadpleegde update: [11/03/2020], [url](#)

¹⁹⁹ The Jamestown Foundation (Devereux A.), 10/09/2019, [url](#)

²⁰⁰ Reuters, 23/02/2020, [url](#)

²⁰¹ CSKC, 04/02/2020, [url](#)

²⁰² Al-Monitor (Hamdan H.), 30/01/2020, [url](#)

²⁰³ Al-Monitor (Hamdan H.), 30/01/2020, [url](#)

²⁰⁴ Naharnet, 18/12/2019, [url](#); AI, 19/12/2019, [url](#); HRW, 20/12/2019, [url](#); ICG (Wimmen H.), 22/01/2020, [url](#); ACLED, 14/12/2019, [url](#); AP, 19/01/2020, [url](#)

²⁰⁵ Naharnet, 18/12/2019, [url](#)

²⁰⁶ ICG, 01/2020, [url](#); Reuters, 17/12/2019, [url](#)

²⁰⁷ ICG (Wimmen H.), 22/01/2020, [url](#); AI, 19/12/2019, [url](#); HRW, 20/12/2019, [url](#); Naharnet, 18/12/2019, [url](#); ACLED, 14/12/2019, [url](#); AP, 19/01/2020, [url](#)

²⁰⁸ ICG (Wimmen H.), 22/01/2020, [url](#); ACLED, 05/01/2020, [url](#); AP, 19/01/2020, [url](#)

reageerden met het werpen van stenen.²⁰⁹ Volgens een bron verbonden aan de Civiele Bescherming zouden 47 gewonden zijn overgebracht naar het ziekenhuis en 38 ter plaatse zijn behandeld.²¹⁰

Op 18 en 19 januari 2020, twaalf weken nadat Hariri zijn ontslag indiende en de politieke klasse zich meer leek op te houden met het onderhandelen van posten dan de geëiste radicale hervormingen, escaleerde de situatie in Beiroet in de meest gewelddadige nachten sinds de aanvang van het protest in oktober 2019.²¹¹ Enkele tientallen demonstranten wierpen stenen, voetzoekers, verkeersborden en straatplanten in de richting van de ordetroepen die dit volgens het OHCHR en AI disproportioneel beantwoordden.²¹² Ordetroepen beschoten van dichtbij demonstranten met rubberen kogels in het hoofd waarbij een aantal hun ogen verloren. Daarnaast werden waterkanonnen, traangas en stokslagen gebruikt om de betogers uit elkaar te drijven. In totaal raakten hierbij volgens het Libanese Rode Kruis 409 demonstranten gewond, waarbij sprake was van verstikking, beenbreuken en ernstige wonden.²¹³ Volgens het beeldmateriaal dat door AI werd bekeken, werden de slachtoffers van dichtbij veelal in het bovenlichaam en het hoofd getroffen.²¹⁴ Volgens info van het OHCHR werden 45 betogers gearresteerd en rapporteerden enkele hiervan ernstig te zijn mishandeld bij hun arrestatie.²¹⁵

Op 11 februari 2020 trachtten betogers parlementsleden de toegang tot het parlement te verhinderen voor een stemming over de hervormingsagenda van de regering. Ordetroepen zetten opnieuw traangas en waterkanonnen in om de betogers uiteen te drijven wat volgens de VN-Veiligheidsraad resulteerde in meer dan 300 gewonden.²¹⁶

4.3.2. De zuidelijke buitenwijken

Na 2008, toen Hezbollah het westelijk deel van de stad innam, bleef het jarenlang kalm in Beiroet. Hier kwam in de zomer van 2013 verandering in toen de zuidelijke sjiitische buitenwijk, Dahiyya genaamd, onder controle van Hezbollah en beschouwd als de veiligste en meest onaantastbare regio van Libanon, getroffen werd door aanslagen. Tussen augustus 2013 en juni 2014 vond een golf van aanslagen plaats in de zuidelijke buitenwijken, waarbij meer dan 70 doden vielen, waarvan een meerderheid burgers.²¹⁷

Dahiyya is een regio van 28 km² met een half miljoen inwoners. Het omvat de wijken Bir al-Abed, Ghobeiry, Chuya, Haret Hraik, Burj Al Barajneh, Marije, Ar-Ruwais en Laylake. Sinds de oorlog van juli 2006 heeft Hezbollah er haar controle en macht op een ongeziene manier weten uit te breiden, zonder enige interventie of tegenkracht vanwege de officiële Libanese autoriteiten. De door Hezbollah bestuurde politie en veiligheidsorganisatie ontsnappen er volledig aan het Libanese staatsgezag, zo stelt onder meer experte Erminia Chiara Calabrese.²¹⁸ Als gevolg van de aanslagen nam Hezbollah extra veiligheidsmaatregelen en werd Dahiyya, dat reeds beschouwd werd als een staat-in-de-staat, een sterk bewaakte Hezbollah-vesting. Gewapende patrouilles maken deel uit van het dagelijks leven, zeker tijdens politieke en religieuze evenementen.²¹⁹ De Libanese staat heeft er weinig controle, zo

²⁰⁹ HRW, 17/01/2020, [url](#)

²¹⁰ ICG (Wimmen H.), 22/01/2020, [url](#)

²¹¹ AP, 19/01/2020, [url](#); ICG (Wimmen H.), 22/01/2020, [url](#); Reuters, 19/01/2020, [url](#)

²¹² OHCHR, 21/01/2020, [url](#); AI, 23/01/2020, [url](#)

²¹³ AI, 23/01/2020, [url](#); OHCHR, 21/01/2020, [url](#)

²¹⁴ AI, 23/01/2020, [url](#)

²¹⁵ OHCHR, 21/01/2020, [url](#)

²¹⁶ UN Security Council, 28/02/2020, [url](#)

²¹⁷ ICG, 20/07/2015, [url](#); IRIN, 26/03/2014, [url](#); The Wall Street Journal (Knickmeyer E.), 26/06/2014, via: [url](#); AOAV (Hitchcock C.), 13/11/2015, [url](#)

²¹⁸ IRB, 06/11/2018, [url](#); Calabrese E. C., 2016; USDOS, 20/04/2018, [url](#)

²¹⁹ IRB, 06/11/2018, [url](#); Al-Monitor, 26/08/2013 [url](#); Naharnet, 21/08/2013, [url](#)

stelt ook het Amerikaans ministerie van Buitenlandse Zaken (United States Department of State, USDOS).²²⁰

Na een zware aanslag in november 2015 vonden geen terroristische aanslagen meer plaats in Beiroet. Hezbollah verstrengde na deze aanslag zichtbaar de veiligheidsmaatregelen in Dahiyya nog, bemande er controleposten en sloot een aantal toegangswegen met muren af, zo bericht onder meer analist Nicolas Blanford.²²¹

De voorbije jaren nam ten gevolge van de instabiele veiligheidssituatie, de afwezigheid van de staat, de militiecultuur en het uitblijven van ontwikkelingsprojecten het crimineel en bendegegeweld ook in de zuidelijke buitenwijken toe.²²²

Op 25 augustus 2019 crashte een met explosieven geladen Israëlische drone in de wijk Mouawad - Madi in de Dahiyya en ontplofte er een andere in de lucht in dezelfde regio. Dit veroorzaakte materiële schade. Volgens Hezbollah werd hun mediadiens getroffen.²²³ De drones vlogen over de luchthaven van Beiroet en waren gericht op de zuidelijke buitenwijken.²²⁴

4.4. Sidon

In Sidon (Saida), de op twee na grootste stad van Libanon, vond de afgelopen jaren één zware gewapende confrontatie plaats tussen de salafistische groepering Salafist Resistance Brigades onder leiding van de soennitische sjeik Ahmed al-Assir, en het leger. Dit gebeurde in juni 2013 (zie punt 1).²²⁵ Onder de salafistische militanten vielen 28 doden. Er vielen twee burgerslachtoffers.²²⁶ De hierop volgende jaren bleef het overwegend kalm in Saida, zo ook in de verslagperiode.

Op 14 januari 2018 raakte een lid van het Palestijnse Hamas gewond toen een bom in zijn auto ontplofte in Sidon. Ook een andere persoon raakte hierbij gewond. Een verdachte zou de aanslag hebben toegegeven en zou naar eigen zeggen in opdracht van de Israëlische inlichtingendienst hebben gehandeld, wat Israël ontkent.²²⁷

4.5. Zuid-Libanon

Met Zuid-Libanon wordt over het algemeen bedoeld op de regio ten zuiden van de rivier Litani tot aan de Israëlische grens.²²⁸ Deze overwegend sjiitische (Hezbollah) regio, waar de interim-vredesmacht UNIFIL opereert, is een militaire zone. VN-Resolutie 1701, die een einde stelde aan de oorlog in 2006 tussen Hezbollah en Israël, voorziet in de ontplooiing van een 15.000 man sterke vredesmacht, naast een even groot aantal Libanese troepen. De huidige UNIFIL-troepenmacht bedraagt 10.252 manschappen.²²⁹ Indien de vijandigheden tussen Israël en Hezbollah opnieuw zouden opblazen, kan UNIFIL optreden volgens haar, weliswaar erg beperkte, mandaat in het kader van resolutie 1701.²³⁰

²²⁰ USDOS, 13/04/2016, [url](#)

²²¹ Salloukh B.F., 03/2017, [url](#); Now Media (Blanford N.), 07/07/2016, [url](#)

²²² The Daily Star, 31/03/2015, [url](#); The Washington Institute for Near East Policy, 06/03/2017, [url](#)

²²³ ACLED, via export tool geraadpleegde update: [11/03/2020], [url](#); UN Security Council, 15/10/2019, [url](#); RFE/RL, 25/08/2019, [url](#)

²²⁴ RFE/RL, 25/08/2019, [url](#); UN Security Council, 15/10/2019, [url](#)

²²⁵ UN Security Council, 26/06/2013, [url](#); Carnegie Middle East Center (Salem M.), 27/06/2013, [url](#)

²²⁶ The Daily Star (Zaatari M.), 24/06/2013, [url](#)

²²⁷ CSKC, s.d., [url](#); OSAC, 27/03/2018, [url](#); UN Security Council, 21/05/2018, [url](#); UN Security Council, 08/03/2018, [url](#)

²²⁸ Zie kaart in bijlage 4

²²⁹ United Nations Security Council, 18/11/2019, [url](#)

²³⁰ UN Security Council, 11/8/2006, [url](#)

Sinds september 2007 voert UNIFIL gezamenlijke patrouilles en operaties uit met het Libanese leger en bemannen ze een aantal gezamenlijke controleposten.²³¹ Sinds de oorlog in 2006 geniet Zuid-Libanon van de langste periode van kalmte die het gekend heeft sinds een halve eeuw.²³² Het gerapporteerd geweld is er over het algemeen ook lager dan in de zes overige Libanese provincies.²³³

Na de nagenoeg volledige terugtrekking van het Israëlisch leger en de ontplooiing van Libanese manschappen en UNIFIL-troepen langs de Blauwe Linie begin oktober 2006 onthouden beide partijen zich volgens de VN-Veiligheidsraad van grote militaire offensieven, enkele gewapende incidenten buiten beschouwing gelaten.²³⁴ Wel blijft Israël volgens de VN-Veiligheidsraad het Libanese luchtruim schenden door nagenoeg dagelijks al dan niet bemande vluchten uit te voeren over de bestandslijn.²³⁵ Er werd weinig vooruitgang geboekt in die kwesties die vitaal zijn voor het bereiken van een permanente wapenstilstand. Hezbollah schendt het wapenembargo en Israël is nog steeds aanwezig in de Shebaa Farms.²³⁶

De laatste doden op Libanees grondgebied binnen de conflictsituatie tussen Israël en Hezbollah vielen in januari 2015.²³⁷ Op 14 augustus 2018 vuurde het Israëlische leger zes rookgranaten af waarvan er minstens één ten noorden van de Blauwe Lijn landde in Rumaysh (Sector West). Hierbij raakten twee Libanese soldaten gewond en ontstond een grote brand. UNIFIL bemiddelde en de-escaleerde de situatie.²³⁸ UNIFIL houdt maandelijks tripartite bijeenkomsten met vertegenwoordigers van het Libanese en Israëlische leger om te verhinderen dat de spanningen ontaarden in geweld.²³⁹ Tijdens de verslagperiode waren er verschillende momenten van verhoogde onrust maar escalatie werd vermeden en de situatie bleef stabiel.²⁴⁰ De spanningen bereikten een hoogtepunt nadat een Israëlische drone crashte en een andere ontplofte in Beiroet op 25 augustus 2019 (zie punt 4.3.2).²⁴¹ Volgens het Libanese ministerie van Defensie betrof dit de meeste ernstige inbreuk op VN-resolutie 1701 sinds de oorlog in 2006.²⁴² Op 1 september 2019 schoot Hezbollah als vergelding drie anti-tank raketten af op een Israëlisch legervoertuig met daarin vijf Israëlische soldaten ten zuiden van de Blauwe Lijn. In respons hierop vuurde het IDF artillerie af op 50 Hezbollah-posities in de regio waarvan de raket afkomstig was, waaronder Maroun ar Ras. Er vielen geen gewonden en UNIFIL pleegde dringend overleg met het Libanese en Israëlische leger.²⁴³ Op 12 oktober 2019 zou opnieuw een drone over Beiroet gevlogen zijn. Het Libanese leger ontplooiëde zich bijgevolg in de regio.²⁴⁴

²³¹ UN Security Council, 14/03/2019, [url](#); UN Security Council, 27/06/2008, [url](#)

²³² ICG (Wimmen H.), 09/10/2019, [url](#); The Washington Institute for Near East Policy (Ghaddar H., Levitt M.), 04/10/2018, [url](#); The Christian Science Monitor (Blanford N.), 22/03/2018, [url](#)

²³³ OCHA, 10/2018, [url](#)

²³⁴ UN Security Council, 14/03/2019, [url](#); UN Security Council, 15/11/2018, [url](#); UN Security Council, 08/03/2018, [url](#); UN Security Council, 16/11/2017, [url](#); UN Security Council, 04/11/2016, [url](#); UN Security Council, 21/10/2016, [url](#)

²³⁵ UN Security Council, 18/11/2019, [url](#); UN Security Council, 15/10/2019, [url](#); UN Security Council, 14/03/2019, [url](#)

²³⁶ UN Security Council, 18/11/2019, [url](#); UN Security Council, 15/10/2019, [url](#); UN Security Council, 17/07/2019, [url](#); OCHA, 10/2018, [url](#); UN Security Council, 08/03/2018, [url](#)

²³⁷ Landinfo, 19/12/2016, [url](#)

²³⁸ UN Security Council, 15/11/2018, [url](#); ACLED, s.d. [url](#)

²³⁹ The Christian Science Monitor (Blanford N.), 22/03/2018, [url](#); UN Security Council, 17/07/2019, [url](#); UN Security Council, 14/03/2019, [url](#)

²⁴⁰ UN Security Council, 28/02/2020, [url](#); UN Security Council, 18/11/2019, [url](#); UN Security Council, 15/10/2019, [url](#)

²⁴¹ UN Security Council, 18/11/2019, [url](#)

²⁴² UN Security Council, 15/10/2019, [url](#)

²⁴³ ACLED, via export tool geraadpleegde update: [11/03/2020], [url](#); UN Security Council, 18/11/2019, [url](#); UN Security Council, 15/10/2019, [url](#)

²⁴⁴ UN Security Council, 18/11/2019, [url](#)

Israëlische luchtaanvallen op Hezbollah-doelwitten beperken zich voor het overige tot het Syrische strijdtoneel.²⁴⁵ Daar viel het Israëlische leger tientallen keren wapenopslagplaatsen en -konvoien aan waarbij het naar eigen zeggen wapentransfers van Iran naar Hezbollah wil verhinderen.²⁴⁶ Hezbollah reageert hierop slechts met retoriek waarin stevast de boodschap vervat zit dat het zelf de vijandigheden aan de frontlijn niet zal opstarten.²⁴⁷ Geen van beide partijen heeft volgens internationale en Libanese analyses belang bij een nieuwe oorlog.²⁴⁸ Een hernieuwde oorlog zou bovendien op een veel grotere schaal worden uitgevochten dan deze in 2006, met inmenging van Iran en Syrië. Zowel Israël als Hezbollah breidden hun wapenarsenaal uit en Hezbollah zou vanuit Syrië raketten en drones kunnen afvuren.²⁴⁹ Daar waar de Israëlische luchtaanvallen op Hezbollah en Iraanse doelwitten aanvankelijk zonder gevolg bleven, vuurde Syrië, en mogelijk Iran, in 2018 voor het eerst raketten af naar Israëlische militaire vliegtuigen.²⁵⁰ Op 10 mei 2018 voerde de Israëlische luchtmacht verschillende raketaanvallen uit op Iraanse sites in Syrië. Brokstukken van de raketten kwamen in Zuid-Libanon (Hebebarieh, gelegen nabij de stad Nabatieh) en de stad Qubb Elias (Beka) terecht. Er vielen geen gewonden en er was slechts sprake van materiële schade.²⁵¹

Bovenstaande strategie, het aanvallen van de wapenbevoorradingslijnen uit Syrië, zal volgens ICG niet langer voldoende zijn voor Israël nu het stelt aanwijzingen te hebben dat Hezbollah zelf raketten en drones produceert in Libanon. ICG verwacht daarom meer wederzijdse kleine vergeldingsacties met raketten en drones naarmate Israël zal proberen de wapenproductie te verstoren.²⁵² Volgens experts blijft binnen dit evenwicht door wederzijdse afschrikking een risico op misrekening en dus op het uitbreken van oorlog bestaan.²⁵³

De Syrische crisis had een beperkte impact op de situatie in Zuid-Libanon. De Libanese veiligheidsdiensten zijn extra waakzaam in de regio Arqub, de Syrisch-Libanese grensregio waartoe de grensdorpen Shebaa, Kfar Shuba, Hebarieh, Kfar Hamam en Rashaya al-Foukhar behoren. Het demografisch evenwicht veranderde er drastisch met de aankomst van duizenden Syrische vluchtelingen, vooral in de betwiste regio's Kfar Shuba en Shebaa. Het leger zorgde voor een versterkte aanwezigheid in het noordoosten van de UNIFIL-regio (Shebaa, Arqub) gezien de gespannen veiligheidssituatie daar.²⁵⁴

²⁴⁵ Middle East Institute (Blanford N.), 11/2017, [url](#); Carnegie Endowment for International Peace (Shabb B.), 21/09/2017, [url](#); Al-Monitor (Hashem A.), 12/10/2017, [url](#)

²⁴⁶ Al-Monitor (Alami M.), 03/03/2018, [url](#); Al Jazeera, 09/09/2017, [url](#); Al-Monitor (Macaron J.), 02/11/2017, [url](#)

²⁴⁷ Al-Monitor, 23/04/2018, [url](#); The Jamestown Foundation (Plaw A.), 10/11/2017, [url](#)

²⁴⁸ ICG (Wimmen H.), 09/10/2019, [url](#); Al-Monitor (Macaron J.), 01/02/2019, [url](#); Carnegie Endowment for International Peace (Shabb B.), 21/09/2017, [url](#); Middle East Institute (Blanford N.), 11/2017, [url](#); Al-Monitor, 15/11/2017, [url](#); The Washington Institute for Near East Policy (Pollak N.), 08/2016, [url](#); ICG, 14/03/2017, [url](#); Now Media (Blanford N.), 22/04/2016, [url](#); Middle East Eye, 29/01/2015, [url](#); The Daily Star (Blanford N.), 30/01/2015, [url](#)

²⁴⁹ The Christian Science Monitor (Blanford N.), 22/03/2018, [url](#); ICG (Wimmen H.), 09/10/2019, [url](#); Al-Monitor (Alami M.), 03/03/2018, [url](#); Al-Monitor (Hashem A.), 12/10/2017, [url](#); The Jamestown Foundation (Plaw A.), 10/11/2017, [url](#); Middle East Institute (Blanford N.), 11/2017, [url](#); ICG, 10/11/2017, [url](#); Congressional Research Service (CRS) (Humud C.E.), 09/11/2017, [url](#); Carnegie Endowment for International Peace (Shabb B.), 21/09/2017, [url](#); Al-Monitor, 15/11/2017, [url](#)

²⁵⁰ The Christian Science Monitor (Blanford N.), 22/03/2018, [url](#); The Arab Weekly (Blanford N.), 18/02/2018, [url](#)

²⁵¹ The Daily Star (Zaatari M.), 11/05/2018, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 10/05/2018, [url](#)

²⁵² ICG (Wimmen H.), 09/10/2019, [url](#)

²⁵³ ICG (Wimmen H.), 09/10/2019, [url](#); Brookings (Byman D.L.), 07/09/2018, [url](#); ICG, 09/05/2018, [url](#); The Arab Weekly (Blanford N.), 18/02/2018, [url](#); Carnegie Endowment for International Peace (Shabb B.), 21/09/2017, [url](#); Middle East Institute (Blanford N.), 11/2017, [url](#); Al-Monitor (Alami M.), 21/11/2017, [url](#); The Arab Weekly (Blanford N.), 03/05/2017, [url](#)

²⁵⁴ UN Security Council, 11/07/2017, [url](#); UN Security Council, 04/11/2016, [url](#); UN Security Council, 21/10/2016, [url](#)

In Zuid-Libanon (alsook de zuidelijke buitenwijken van Beiroet en de Bekavallei) vallen soms nog slachtoffers ten gevolge van mijnen en andere niet-geëxplodeerde materialen. Sinds de oorlog in 2006 tussen Hezbollah en Israël vielen meer dan 40 doden en 300 gewonden.²⁵⁵ Vooral boeren en kinderen zijn hier het slachtoffer van. In de periode 2014-2016 telde de Landmine and Cluster Monitor 3 doden en 37 gewonden.²⁵⁶ In 2017 vielen 8 doden en 28 gewonden, waarvan de meerderheid burgers en 5 kinderen.²⁵⁷ De Landmine and Cluster Monitor maakte nog geen cijfers bekend voor 2018 en 2019.²⁵⁸ Op 23 september 2018 ontplofte een restant van een clusterbom nabij Hula (sector Oost), waarbij een lokale inwoner ernstig gewond raakte.²⁵⁹

4.6. Palestijnse vluchtelingenkampen

4.6.1. Algemeen

De twaalf Palestijnse vluchtelingenkampen en hun omgeving zijn zones die aan het centrale gezag van de Libanese autoriteiten ontsnappen. De Libanese ordediensten staan enkel in voor de externe veiligheid van de kampen maar moeien zich niet met de interne veiligheid.²⁶⁰ In de praktijk laten zij de ordehandhaving in de kampen over aan de Palestijnse instanties. Veiligheid wordt enkel gegarandeerd indien er tussen de verschillende politieke fracties binnen een kamp een consensus bestaat. Indien deze consensus verbroken wordt, raken de veiligheidscomités verlamd en kunnen er gevechten ontstaan.²⁶¹ Naar schatting 65 % van de geregistreerde Palestijnse vluchtelingen leeft onder de armoedegrens.²⁶² Sinds 2013 steeg het aantal veiligheidsincidenten in de Palestijnse vluchtelingenkampen licht, mede ten gevolge van de situatie in Syrië alsook door het stijgend aantal Palestijnse vluchtelingen uit Syrië. Zij verblijven over het algemeen bij familieleden in de bestaande en overbevolkte Palestijnse vluchtelingenkampen in Libanon. Hierdoor namen de spanningen in de bestaande kampen toe.²⁶³

De voorbije jaren was de veiligheidssituatie in de kampen (met uitzondering van Ain al-Hilwah) over het algemeen relatief kalm, met sporadisch gewapende incidenten. Dit is voor een stuk te danken aan de samenwerking tussen de Palestijnse groeperingen en de Libanese veiligheidsdiensten.²⁶⁴ Ook in 2019 bleef de veiligheidssituatie in de kampen, volgens onder meer de VN-Veiligheidsraad, relatief kalm.²⁶⁵

Het geweld in de kampen betreft periodieke geïsoleerde gewelddincidenten. Bij confrontaties tussen gewapende groeperingen en bij wraakacties vallen soms doden en gewonden.²⁶⁶

²⁵⁵ OSAC, 27/03/2018, [url](#)

²⁵⁶ Landmine and Cluster Monitor, [laatste update] 13/07/2017, [url](#)

²⁵⁷ Naharnet, 08/05/2017, [url](#); Landmine and Cluster Monitor, [laatste update] 19/11/2018, [url](#); UN Security Council, 11/07/2017, [url](#); UN Security Council, 16/11/2017, [url](#); UN Security Council, 08/03/2018, [url](#)

²⁵⁸ Landmine and Cluster Monitor, [laatste update] 19/11/2018, [url](#)

²⁵⁹ UN Security Council, 15/11/2018, [url](#)

²⁶⁰ CRS (Humud C.E.), 19/06/2018, [url](#); UNRWA, 10/2017, [url](#); The Daily Star, 06/03/2018, [url](#); USDOS, 20/04/2018, [url](#); Danish Immigration Service, 10/2014, [url](#)

²⁶¹ UNRWA, 10/2017, [url](#); Danish Immigration Service, 10/2014, [url](#)

²⁶² ANERA, 05/09/2019, [url](#); OCHA, 07/12/2017, [url](#); UN Security Council, 16/11/2017, [url](#)

²⁶³ CSKC, 13/01/2019, [url](#); UN Security Council, 26/06/2013, [url](#)

²⁶⁴ UN Security Council, 21/05/2018, [url](#); UN Security Council, 08/03/2018, [url](#)

²⁶⁵ UN Security Council, 18/11/2019, [url](#)

²⁶⁶ CSKC, 04/03/2018, [url](#); Al-Bawaba, 25/03/2018, [url](#); Al Masdar News (Aboufadel L.), 08/03/2018, [url](#); CSKC, 17/03/2018, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 14/10/2017, [url](#); UN Security Council, 08/03/2018, [url](#)

Het CSKC rapporteerde het laatste kwartaal van 2018 in totaal 52 veiligheidsincidenten (voornamelijk in de kampen Mieh Mieh (zie [4.6.2](#)) en Ain al-Hilwah (zie [4.6.2.2](#)). Het gros van de geweldincidenten betrof individuele gewelddaden zoals schietincidenten.²⁶⁷ Op 13 januari 2019 werd een Palestijn doodgeschoten door het leger aan een controlepost bij de ingang van het kamp Rashidiah toen deze weigerde te stoppen. Dit creëerde spanningen in het kamp. Palestijnse facties kwamen tussen om escalatie te verhinderen.²⁶⁸ Begin februari 2019 braken gewapende confrontaties uit tussen Palestijnse veiligheidstroepen en een groep ongeïdentificeerde mannen in het vluchtelingenkamp Beddawi. De veiligheidstroepen gebruikten vuurwapens en granaten.²⁶⁹

Op 3 juni 2019 kondigde het Libanese ministerie van Werk maatregelen ter verplichting van een werkvergunning voor buitenlandse arbeiders aan, een maatregel die Syrische vluchtelingen treft maar evenzeer de reeds verschillende generaties aanwezige Palestijnse vluchtelingen.²⁷⁰ Van 15 tot 30 juli 2019 kwamen Palestijnse vluchtelingen dagelijks op straat om te protesteren tegen de nieuwe arbeidswetgeving. In sommige kampen vond een algemene staking plaats, werden wegblokkades opgetrokken, banden in brand gestoken en de in- en uitgangen van de kampen afgesloten.²⁷¹ Op 22 augustus 2019 kondigde de ministerraad de oprichting van een ministerieel comité aan onder leiding van de premier om de kwestie aan te pakken maar dit leidde nog niet tot een resultaat.²⁷²

Palestijnse vluchtelingen en organisaties in Libanon bleven officieel bewust aan de zijlijn van de massale protesten tegen het establishment sinds oktober 2019, dit om er niet beschuldigd van te worden deze te hebben aangewakkerd. Dit zou tegen de demonstranten kunnen gebruikt worden. Wel namen honderden Palestijnen bij wijze van steun aan de Libanese bevolking deel aan de betogingen.²⁷³

Eind januari en begin februari 2020 kwamen Palestijnen op straat tegen het door de Amerikaanse president Donald Trump voorgestelde vredesplan dat het recht op terugkeer voor Palestijnen naar hun land van oorsprong inperkt. Honderden Palestijnen verspreid over heel Libanon namen deel aan de protesten.²⁷⁴ Bij de verschillende protesten tijdens de verslagperiode werd geen geweld gerapporteerd.

4.6.2 Mieh Mieh

De veiligheidssituatie in het kamp Mieh Mieh begon in maart 2018 te verslechteren toen gewapende confrontaties ontstonden tussen leden van Fatah en de veiligheidstroepen in het kamp Mieh Mieh naar aanleiding van de moord op een lid van Fatah.²⁷⁵ Op 11 augustus 2018 kwam het er tot een gewapend treffen tussen een strijder van Fatah en één van de militie Ansar Allah (pro-Hezbollah) geleid door Jamal Suleiman. Beide mannen werden daags nadien overgeleverd aan de Libanese autoriteiten.²⁷⁶ Midden oktober 2018 braken volgend op een dispuut tussen leden van Fatah en van Ansar Allah

CSKC, s.d., [url](#); Security Council, 16/11/2017, [url](#); UN Security Council, 16/10/2017, [url](#); Naharnet, 30/04/2017, [url](#); Naharnet, 08/05/2017, [url](#); UN Security Council, 28/04/2017, [url](#); UK Home Office, 06/2018, [url](#); UN Security Council, 21/05/2018, [url](#)

²⁶⁷ CSKC, 13/01/2019, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 31/12/2018, [url](#); UN Security Council, 15/11/2018, [url](#); UN Security Council, 15/10/2018, [url](#); UN Security Council, 21/05/2018, [url](#); UN Security Council, 08/03/2018, [url](#); Security Council, 16/11/2017, [url](#); UN Security Council, 16/10/2017, [url](#); UN Security Council, 08/03/2017, [url](#)

²⁶⁸ UN Security Council, 14/03/2019, [url](#)

²⁶⁹ ACLED, s.d. [url](#); ACLED, 05/02/2019, [url](#)

²⁷⁰ TDS (Zaatari M.), 30/09/2019, [url](#); UN Human Rights Council, 03/09/2019, [url](#); TDS (Zaatari M.), 29/07/2019, [url](#)

²⁷¹ UN Security Council, 15/10/2019, [url](#)

²⁷² UN Security Council, 18/11/2019, [url](#)

²⁷³ TDS, 28/10/2019, [url](#)

²⁷⁴ TDS, 01/02/2020, [url](#); TDS, 29/01/2020, [url](#)

²⁷⁵ UN Security Council, 21/05/2018, [url](#)

²⁷⁶ ACLED, s.d. [url](#)

opnieuw gewapende confrontaties uit in het kamp. Hierbij vielen twee doden en meer dan 20 gewonden. De situatie escaleerde snel in een meer dan een week durend gewapend conflict waarbij machinegeweren, granaten en andere zware wapens ingezet werden.²⁷⁷ Mieh Mieh kent dit soort geweld normaliter niet en het Libanese leger werd ingeroepen.²⁷⁸ Ondanks enige weerstand konden de troepen langzaam ontplooiën in regio's aan de rand van het kamp en verlieten gewapende groepen deze.²⁷⁹ Hoewel men hiervoor vreesde, leidde de aanwezigheid van het Libanese leger niet tot meer geweld.²⁸⁰ Op 25 oktober 2018 stierf tijdens de gevechten een strijder en raakten verschillende betrokkenen gewond, waaronder twee Libanese militairen. Het conflict resulteerde in de ontheemding van de meeste inwoners van het kamp, grote materiële schade (278 huizen, scholen en een ziekenhuis) en de opschorting van de operaties van het UN Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East (UNRWA).²⁸¹ In totaal vielen volgens de Libanese kwaliteitskrant The Daily Star minstens 5 doden en 25 gewonden.²⁸²

Op 28 oktober 2018 werd een wapenstilstand bereikt. Jamal Suleiman diende het kamp te verlaten en begaf zich naar Syrië.²⁸³ Een ontplooiing van ongewapende leden van Hamas, de Palestijnse Islamic Jihad, het Democratic Front for the Liberation of Palestine (DFLP) en het Popular Front for the Liberation of Palestine moet toezien op het akkoord.

Begin december 2018 braken protesten onder de kampbewoners uit naar aanleiding van het gebrek aan compensatie voor de geleden schade tijdens het geweld in oktober 2018. Een onbekend persoon gooide een handgranaat naar een kantoor van Fatah, hetgeen met geweerschoten beantwoord werd. Er volgde geen escalatie van geweld.²⁸⁴ Eind maart 2019 ontstond een vuurgevecht toen een Hamas-lid een controlepost van Fatah passeerde. Het Hamas-lid raakte hierbij gewond.²⁸⁵ Diezelfde maand zijn de verschillende facties in het land beginnen onderhandelen om de veiligheid in het kamp te vrijwaren.²⁸⁶

Op 10 mei 2019 kondigde het Libanese leger een akkoord aan met de Palestijnse facties in Mieh Mieh om de veiligheidssituatie in het kamp te verbeteren. Het akkoord werd onmiddellijk uitgevoerd. Zo gold in een eerste fase een verbod op het publiekelijk dragen van wapens of militaire uniformen. Elke factie diende de wapens van zijn leden te verzamelen, ze binnen de eigen posities op te slaan en niemand toe te staan ze te gebruiken. Op schending van het akkoord staat uitlevering aan het Libanese leger. Fatah doekte haar controlepost aan de zuidwestelijke ingang van het kamp op en haalde haar gewapende manschappen van straat.²⁸⁷ In een tweede fase kwamen de belangrijkste Palestijnse facties overeen om de wapens uit Mieh Mieh over te dragen aan het kamp Ain al-Hilwah. Zowel Fatah, Hamas als Ansar Allah verplaatsten bijgevolg in samenwerking met het Libanese leger hun wapens naar hun respectievelijke opslagplaatsen in Ain al-Hilwah. Het betreft middelgrote tot zware wapens alsook lichte, waarvan er een deel in Mieh Mieh blijven bij wijze van verzetssymbool tegen Israël.²⁸⁸

²⁷⁷ Al-Monitor (Melhem A.), 07/02/2019, [url](#); CSKC, 13/01/2019, [url](#); UN Security Council, 15/11/2018, [url](#)

²⁷⁸ TDS (Zaatari M.), 19/10/2018, [url](#); TDS (Zaatari M.), 31/12/2018, [url](#)

²⁷⁹ Al Bawaba, 25/10/2018, [url](#); TDS (Zaatari M.), 31/12/2018, [url](#)

²⁸⁰ ACLED, 30/10/2018, [url](#); TDS (Zaatari M.), 19/10/2018, [url](#); ACLED, 23/10/2018, [url](#)

²⁸¹ UN Security Council, 14/03/2019, [url](#); UN Security Council, 15/11/2018, [url](#)

²⁸² TDS, 18/12/2018, [url](#); TDS (Zaatari M.), 31/12/2018, [url](#)

²⁸³ TDS (Zaatari M.), 31/12/2018, [url](#)

²⁸⁴ TDS, 18/12/2018, [url](#)

²⁸⁵ ACLED, 26/03/2019, [url](#)

²⁸⁶ TDS (Zaatari M.), 16/05/2019, [url](#) [geraadpleegd op 26/02/2020]

²⁸⁷ UN Security Council, 15/10/2019, [url](#); UN Security Council, 17/07/2019, [url](#); UN Security Council, 14/03/2019, [url](#); TDS (Zaatari M.), 16/05/2019, [url](#); TDS (Zaatari M.), 11/05/2019, [url](#)

²⁸⁸ TDS (Zaatari M.), 17/05/2019, [url](#); TDS (Zaatari M.), 16/05/2019, [url](#); TDS (Zaatari M.), 11/05/2019, [url](#)

4.6.3. Ain al-Hilwah

4.6.3.1. Context

Ain al-Hilwah is het grootste en dichtst bevolkte vluchtelingenkamp van Libanon. Schattingen over het totaal aantal inwoners gaan van 80.000 tot 120.000.²⁸⁹ De oppervlakte van het kamp bevat slechts anderhalve vierkante kilometer.²⁹⁰ Ain al-Hilwah kampt bijgevolg volgens onder meer UNRWA en de Palestijnse ngo Anera met ernstige overbevolking. Dit zet de infrastructuur onder druk en verhoogt de sociale spanningen.²⁹¹

Ain al-Hilwah wordt algemeen beschouwd als het kamp waar het meeste geweld voorkomt. Het wordt in tegenstelling tot andere kampen volledig omringd door controleposten van het leger. Het is momenteel het enige kamp dat een breed spectrum aan jihadistische groeperingen bevat en het is het meest gepolitiseerde en gemilitariseerde kamp in het land.²⁹² Daarnaast staat Ain al-Hilwah al jaren bekend als een veilige haven voor gezochte personen en terreurverdachten en een no-go zone voor het Libanese leger en veiligheidsdiensten.²⁹³ Wapens zijn er wijdverspreid.²⁹⁴ Waarnemers getuigen van een onoverzichtelijk machtsevenwicht.²⁹⁵ Zowel de Palestine Liberation Organization (PLO), Tahaluf (Alliance of Palestinian Forces (pro-Syrisch)) als jihadistische fracties zijn vertegenwoordigd en strijden om de macht, wat regelmatig in gevechten ontaardt. Fatah (PLO) moet er op politiek gebied als een van de vele organisaties in het kamp beschouwd worden.²⁹⁶

De islamistische groeperingen in Ain al-Hilwah wonnen het voorbije decennium aan invloed. Verschillende met al-Qaeda verbonden groeperingen en individuen (ook niet-Palestijnen) zochten doorheen de jaren toevlucht in het kamp, buiten het bereik van de Libanese autoriteiten.²⁹⁷ Daar waar islamistische bewegingen aanvankelijk vooral gehuisvest waren in de rand van het kamp (al-Tawari of de wijk Tamir), verspreidden deze groepen zich over andere delen van het kamp. Reden hiervoor is volgens het CSKC en Nasser Chararah, analist voor onder andere al-Monitor, de steeds zwakkere positie van Fatah.²⁹⁸ Dit komt door de interne strubbelingen tussen haar leiders en corruptie alsook door het toegenomen salafisme in de bredere regio. Daar waar de Palestijnse Autoriteit verzwakt wordt door een gebrek aan bestuur, vullen de islamistische partijen het machtsvacuüm in het kamp voor een deel op. Zij zijn beter georganiseerd en ontvangen fondsen uit een aantal Golfstaten.²⁹⁹ Voorts dreven het toenemende armoedeniveau (mede door toename van de extra Palestijnse vluchtelingen uit Syrië), het hoge werkloosheidspercentage en de uitzichtloze perspectieven jongeren naar het jihadisme.³⁰⁰

Eén van de extremistische groepen die zich tijdens de oorlog in Syrië in het kamp ontplooidde is Shabab al-Muslim (onder leiding van Bilal al-Badr), bestaande uit jihadisten uit verschillende strekkingen zoals Jund ash-Sham en Fatah al-Islam, waarvan enkele leden verdacht worden van aanslagen in

²⁸⁹ The Daily Star (Zaatari M.), 08/04/2017, [url](#); Asharq al-Awsat (Astih P.), 06/03/2017, [url](#)

²⁹⁰ Carnegie Endowment for International Peace (Sogge E.), 25/05/2016, [url](#); OCHA, 07/12/2017, [url](#); Middle East Eye Net, 01/03/2016, [url](#); Arab News (Moukalled D.), 04/03/2017, [url](#)

²⁹¹ UNRWA, 27/11/2018, [url](#); ANERA, s.d., [url](#)

²⁹² The Daily Star, 06/03/2018, [url](#); Middle East Eye Net, 01/03/2016, [url](#); Now Media (Blanford N.), 07/07/2016, [url](#); CSKC, 10/2015, [url](#); CSKC, 02/2018, [url](#)

²⁹³ The Daily Star (Zaatari M.), 31/12/2018, [url](#)

²⁹⁴ CSKC, 02/2018, [url](#); Al-Monitor Lebanon Pulse (Abu Amer A.), 04/11/2015, [url](#)

²⁹⁵ Asharq al-Awsat (Astih P.), 06/03/2017, [url](#); AFP (Abou Rahal L.), 07/04/2015, [url](#)

²⁹⁶ OCHA, 07/12/2017, [url](#); AFP (Abou Rahal L.), 07/04/2015, [url](#); ICG, 19/02/2009, [url](#)

²⁹⁷ The Daily Star (Zaatari M.), 31/12/2018, [url](#); CSKC, 10/2015, [url](#)

²⁹⁸ CSKC, 10/2015, [url](#); The Wall Street Journal (Abi-Habib M.), 20/11/2013, [url](#)

²⁹⁹ The Wall Street Journal (Abi-Habib M.), 20/11/2013, [url](#)

³⁰⁰ Asharq al-Awsat (Astih P.), 06/03/2017, [url](#); CSKC, 10/2015, [url](#); Al Monitor Lebanon Pulse (Chararah N.), 20/11/2013, [url](#)

Libanon.³⁰¹ Volgens het CSKC en Libanese inlichtingendiensten zijn er banden tussen deze zogenaamde al-Taware-groepen en Syrische extremistische groeperingen waaronder IS.³⁰² Samen zouden deze groepen volgens Now Media en Mona Alami (al-Monitor) in 2016 en 2017 goed geweest zijn voor meer dan 200 leden.³⁰³ Hoewel het volgens Carnegie soms moeilijk is officiële banden vast te stellen tussen lokale emirs met hun kleine militaire entourage en de grote jihadigroepen in Syrië, stelde men sinds de 'jihadisering' van de opstand in Syrië in Ain al-Hilwah heviger gewapende gevechten vast tussen jihadigroepen en Fatah.³⁰⁴

Anderzijds bevinden zich binnen het politieke spectrum in het kamp ook de oude gevestigde salafistische bewegingen die een bemiddelingsrol hebben opgenomen tussen de bovengenoemde groepen en Fatah, zo stelt onder meer het CSKC.³⁰⁵ Volgens Mohamed Zaatari, expert voor *The Daily Star*, verwerpen Usbat al-Ansar en de Islamic Jihad-beweging in het kamp de *takfiri* ideologie³⁰⁶ van groeperingen als IS.³⁰⁷ De voorbije jaren ontstond in deze context een betere samenwerking tussen de gevestigde islamistische groeperingen (zoals Usbat al-Ansar, Hamas en Ansar Allah) en het leger. De drie grote politieke machtsblokken in het kamp (Fatah, de pro-Syrische en de islamistische) ondernemen inspanningen om de vrede en stabiliteit te bewaren, zo stelt ondermeer het CSKC.³⁰⁸ Er wordt in dit kader gewerkt aan het sluiten van de rangen en het oplossen van interne conflicten tussen en binnen groeperingen. Hiertoe werkt men, zo stelt ook de VN-Veiligheidsraad vast, samen met de Libanese autoriteiten om de stabiliteit in het kamp te bevorderen.³⁰⁹

Na verschillende politieke moorden plaatsvonden tussen leden van radicale islamistische groeperingen en Fatah in 2014, werd de Gezamenlijke Veiligheidsmacht (Palestinian Joint Security Force, al-Quwa al amniya al-filistiniya al-mushtaraka) opgericht, die in februari 2015 actief werd. Hierin werden 17 verschillende facties (waaronder Fatah, Hamas, islamistische en andere groeperingen) vertegenwoordigd.³¹⁰ De Gezamenlijke Veiligheidsmacht werd sinds haar oprichting op de proef gesteld om de controle over het kamp te behouden.³¹¹

Midden november 2016 ving het Libanese leger aan met de constructie van een muur rond het kamp. De beslissing werd in samenspraak met de Palestijnse facties genomen als veiligheidsmaatregel om binnen- en buitenkomst van gewapende radicale groeperingen te verhinderen.³¹²

Een uitrukken van de Gezamenlijke Veiligheidsmacht, op 7 april 2017, leidde tot zware gewapende confrontaties met mortieren, raketgranaten en zware machinegeweren tussen de Badr-groep en de Gezamenlijke Veiligheidsmacht.³¹³ De in totaal zes dagen durende gewapende confrontaties resulteerden in 12 doden (in hoofdzaak strijders maar ook kinderen) en 44 gewonden (waaronder

³⁰¹ The Jamestown Foundation (Sehmer A.), 15/01/2018, [url](#); Asharq al-Awsat (Astih P.), 06/03/2017, [url](#); AFP (Abou Rahal L.), 07/04/2015, [url](#)

³⁰² CSKC, 10/2015, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 19/03/2014, [url](#)

³⁰³ Al-Monitor (Alami M.), 13/04/2017, [url](#); Now Media (Blanford N.), 07/07/2016, [url](#)

³⁰⁴ Carnegie Endowment for International Peace (Sogge E.), 25/05/2016, [url](#)

³⁰⁵ Al-Monitor (Alami M.), 13/04/2017, [url](#); CSKC, 10/2015, [url](#)

³⁰⁶ Zie CRS (Blanchard C.), 28/01/2009, [url](#)

³⁰⁷ The Daily Star (Zaatari M.), 19/03/2014, [url](#)

³⁰⁸ The Daily Star (Zaatari M.), 29/08/2017, [url](#); Carnegie Endowment for International Peace (Sogge E.), 25/05/2016, [url](#); CSKC, 10/2015, [url](#); Now Media (Blanford N.), 07/07/2016, [url](#)

³⁰⁹ TDS (Zaatari M.), 01/05/2019, [url](#); Al Bawaba, 11/10/2018, [url](#); TDS (Zaatari M.), 31/12/2018, [url](#); The National, 20/09/2018, [url](#); Naharnet, 18/09/2018, [url](#); UN Security Council, 15/10/2018, [url](#); TDS, 11/10/2018, [url](#); The Daily Star, 15/09/2018, [url](#); TDS, 15/03/2019, [url](#); UN Security Council, 08/03/2017, [url](#); UN Security Council, 15/10/2018, [url](#); UN Security Council, 15/11/2018, [url](#); UN Security Council, 24/06/2016, [url](#)

³¹⁰ CSKC, 10/2015, [url](#)

³¹¹ CSKC, 10/2015, [url](#); USDOS, 13/04/2016, [url](#)

³¹² Al-Jazeera (Tahhan Z.), 23/11/2016, [url](#)

³¹³ Illini Journal of International Security (Weiss C.), 06/09/2017, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 08/04/2017, [url](#)

verscheidene burgers).³¹⁴ Het epicentrum van het geweld bevond zich in de wijk al-Tiri.³¹⁵ Tijdens de clashes was UNRWA genoodzaakt acht scholen en twee ziekenhuizen te sluiten.³¹⁶ Op 12 april werd een akkoord bereikt waarbij Badr en zijn volgelingen zich hervestigden in een andere wijk van het kamp (onder controle van Fatah al-Islam) in ruil voor het neerleggen van de wapens en ontplooiing van de Gezamenlijke Veiligheidsmacht in al-Tiri.³¹⁷ De sterkte van de troepenmacht werd vergroot van 100 naar 150.³¹⁸ UNRWA heropende haar ziekenhuizen.³¹⁹ Grote groepen ontheemde Palestijnen keerden terug naar hun huizen in al-Tiri.³²⁰

Daarna bleven de spanningen erg hoog.³²¹ In augustus 2017 kwam het opnieuw tot een zware gevechtsronde. Op 17 augustus 2017 braken naar aanleiding van een aanval op een kantoor van de Gezamenlijke Veiligheidsmacht een serie gewapende confrontaties uit met extremistische strijders, waaronder Bilal al-Arquub, een bondgenoot van Bilal al-Badr en verbonden met al-Qaeda.³²² Hierbij vielen volgens de rapportering van de VN-Veiligheidsraad 8 doden, 86 gewonden en raakten een 400-tal personen ontheemd.³²³ Onder de doden bevonden zich twee Fatah-strijders, Palestijnse burgers en een Libanese burger die zich in de naburige wijk al-Baasiri in Sidon bevond.³²⁴ De gevechten concentreerden zich in de wijken al-Tiri, al-Souhoun en Jabal al-Haleeb.³²⁵ Er werden opnieuw zware wapens gebruikt, waaronder machinegeweren, mortieren en raketgranaten. UNRWA diende haar diensten, waaronder medische zorg, tijdelijk te staken. Op 23 augustus 2017 kwam een wapenstilstand tot stand.³²⁶ Volgend op de wapenstilstand ontplooi de Gezamenlijke Veiligheidsmacht zich in al-Tiri.³²⁷ De Palestijnse fracties kwamen overeen dat de Gezamenlijke Veiligheidsmacht voortaan een nog bredere bevoegdheid krijgt toegekend om voortvluchtigen op te sporen en te arresteren.³²⁸ Hiertoe wordt samengewerkt met de inlichtingendienst van het leger.³²⁹

In totaal vielen van november 2016 tot november 2017 minstens vijftig doden bij geweld in het kamp (1,5 km²). Aangezien de gewapende confrontaties plaatsvinden in drukbevolkte wijken bevonden zich hieronder verscheidene burgers.³³⁰

UNRWA voorziet sindsdien in nieuwe veiligheidsmaatregelen voor de scholen in het geval van hernieuwd geweld. Zo werden veilige doorgangen en schuilplaatsen gecreëerd voor leerlingen en kregen leerkrachten trainingen in het verlenen van eerste hulp en het evacueren van leerlingen.

³¹⁴ UN Security Council, 11/07/2017, [url](#); ICG, 04/2017, [url](#); UN Security Council, 28/04/2017, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 08/05/2017, [url](#); Counter Punch (Lamb F.), 14/04/2017, [url](#)

³¹⁵ The Daily Star (Zaatari M.), 11/04/2017, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 10/04/2017, [url](#)

³¹⁶ Medical Aid for Palestinians (MAP), 21/04/2017, [url](#); Counter Punch (Lamb F.), 14/04/2017, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 11/04/2017, [url](#)

³¹⁷ ICG, 04/2017, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 08/05/2017, [url](#)

³¹⁸ The Daily Star (Zaatari M.), 08/05/2017, [url](#)

³¹⁹ The Daily Star (Zaatari M.), 19/04/2017, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 13/04/2017, [url](#)

³²⁰ The Daily Star (Zaatari M.), 13/04/2017, [url](#)

³²¹ UN Security Council, 16/10/2017, [url](#)

³²² The Daily Star (Zaatari M.), 24/08/2017, [url](#)

³²³ UN Security Council, 16/11/2017, [url](#)

³²⁴ The Daily Star (Zaatari M.), 22/09/2017, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 24/08/2017, [url](#)

³²⁵ The Daily Star (Zaatari M.), 24/08/2017, [url](#)

³²⁶ UN Security Council, 16/11/2017, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 25/08/2017, [url](#); UN Security Council, 16/10/2017, [url](#)

³²⁷ The Daily Star (Zaatari M.), 07/10/2017, [url](#)

³²⁸ The Daily Star (Zaatari M.), 27/08/2017, [url](#)

³²⁹ The Daily Star (Zaatari M.), 20/09/2017, [url](#); TDS, 02/10/2019, [url](#)

³³⁰ UN Security Council, 11/07/2017, [url](#); UN Security Council, 16/11/2017, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 20/11/2017, [url](#); ICG, 04/2017, [url](#); Counter Punch (Lamb F.), 14/04/2017, [url](#); UN Security Council, 28/04/2017, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 08/05/2017, [url](#); UN Security Council, 08/03/2017, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 25/03/2017, [url](#); Arab News (Moukalled D.), 04/03/2017, [url](#); Asharq al-Awsat (Astih P.), 06/03/2017, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 25/03/2017, [url](#)

Tijdens de verslagperiode hield het Libanese leger in samenwerking met het Libanese Rode Kruis een veiligheidsoefening in een school in de wijk al-Tamir via een ondergrondse gang tussen de wijken al-Tamir en Tawari.³³¹

In 2018 verminderden de spanningen tussen Fatah en islamistische groeperingen ten opzichte van 2016 en 2017. Op 3 januari 2018 berichtte Bilal al-Badr dat hij naar Syrië reisde.³³² Verschillende leden van extremistische groeperingen verlieten het kamp of werden uitgeleverd aan de Libanese autoriteiten.³³³ In het najaar van 2018 werden een aantal "meest gezochte" terreurverdachten en criminelen opgepakt. Hierbij ging het Libanese leger uitzonderlijk en kortstondig het kamp binnen in een snelle operatie, geholpen door inwoners van het kamp of door de Gezamenlijke Veiligheidsmacht.³³⁴ Een aantal anderen gaven zichzelf in de loop van 2018 over middels een akkoord tussen de Libanese en Palestijnse autoriteiten dat wie dit doet een milde straf krijgt.³³⁵

Begin januari 2018 legde het leger verhoogde veiligheidsmaatregelen op rond de ingangen van het kamp om exit-pogingen van gezochte personen beter te monitoren. Kampinwoners moesten zich bij het binnen- en buitengaan identificeren met hun identiteitsdocument en door elektronische poorten en metaaldetectoren passeren.³³⁶ Na protesten van de verschillende politieke facties en inwoners van het kamp kondigde het leger eind juni 2018 aan deze weer te verwijderen en te vervangen door "andere" minder belastende veiligheidsmaatregelen.³³⁷ In het najaar van 2018 voerde het Libanese leger de veiligheidsmaatregelen nogmaals op aan de controleposten buiten het kamp. Dit leidde midden november 2018 tot protesten van de verschillende Palestijnse en islamistische facties tegen de "vernederende" maatregelen waarbij kledij moet worden uitgetrokken en koffers uitgeladen.³³⁸

Gedurende heel 2018 ging het Libanese leger door met de bouw van de controversiële scheidingsmuur rond Ain al-Hilwah die het twee jaar eerder begon te bouwen. De Libanese gebieden net buiten het kamp werden omgevormd tot veiligheidszones.³³⁹ Tijdens het najaar van 2018 werd verder gewerkt aan de bouw van de muur ter omgrenzing van het oostelijke district al-Tiri, waar de zware gewapende confrontaties met de islamistische groepering van al-Badr in 2017 plaatsvonden. De omliggende landbouwgronden werden toen gebruikt als trainingsvelden door militanten en vormden ook een binnenkomst- en vluchtroute in en uit het kamp voor personen gezocht door de Libanese autoriteiten.³⁴⁰

De Gezamenlijke Veiligheidsmacht kampt volgens een artikel in *The Daily Star* nog steeds met een chronisch budgettekort en een gebrek aan eenheid in haar rangen waardoor haar controlemogelijkheden beperkt blijven.³⁴¹

³³¹ TDS (Zaatari M.), 28/05/2019, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 09/09/2017, [url](#)

³³² The Jamestown Foundation (Sehmer A.), 15/01/2018, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 28/03/2018, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 03/01/2018, [url](#); Naharnet, 26/10/2017, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 20/11/2017, [url](#)

³³³ UN Security Council, 15/10/2018, [url](#); The Daily Star, 23/07/2018, [url](#); The Jamestown Foundation (Sehmer A.), 15/01/2018, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 28/03/2018, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 03/01/2018, [url](#)

³³⁴ Al Bawaba, 11/10/2018, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 31/12/2018, [url](#); The National, 20/09/2018, [url](#); Naharnet, 18/09/2018, [url](#); UN Security Council, 15/10/2018, [url](#); The Daily Star, 11/10/2018, [url](#); The Daily Star, 15/09/2018, [url](#)

³³⁵ The Daily Star, 31/07/2018, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 31/12/2018, [url](#); The Daily Star, 06/09/2018, [url](#); The Daily Star, 21/07/2018, [url](#); The Jamestown Foundation (Sehmer A.), 15/01/2018, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 28/03/2018, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 03/01/2018, [url](#)

³³⁶ Al Bawaba, 10/06/2018, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 13/01/2018, [url](#)

³³⁷ UN Security Council, 15/10/2018, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 31/12/2018, [url](#); The Daily Star, 15/11/2018, [url](#); The Daily Star, 26/06/2018, [url](#)

³³⁸ The Daily Star, 15/11/2018, [url](#)

³³⁹ The Daily Star (Zaatari M.), 31/12/2018, [url](#)

³⁴⁰ The Daily Star, 01/09/2018, [url](#)

³⁴¹ The Daily Star, 06/03/2018, [url](#)

Het CSKC rapporteert in 2018 9 schietincidenten, 12 explosies, 3 moorden, 34 conflicten en 9 protesten in Ain al-Hilwah. Ter vergelijking, in 2017 betrof dit 19 schietincidenten, 6 gewapende confrontaties, 7 geweldplegingen met zware artillerie (waaronder raketaanvallen), 29 explosies, 4 moorden, 1 mishandeling en 48 disputen.³⁴² Tijdens de eerste helft van 2018 vielen op basis van de rapportering van de VN-Veiligheidsraad in totaal vijf doden en een vijftiental gewonden.³⁴³

In de tweede helft van 2018 daalde het geweld verder. In de Libanese media werd bericht over twee doden en twee gewonden.³⁴⁴ De veiligheidsincidenten varieerden van spanningen en beperkte schietincidenten tot moorden.³⁴⁵

Midden september 2018 werd een inwoner van het kamp na een woordenwisseling doodgeschoten door de zoon van Bilal al-Arqub. Het schietincident had plaats in de wijk Safsaf die verschillende islamistische groeperingen huisvest.³⁴⁶ Na een meeting tussen alle Palestijnse facties in de Palestijnse ambassade in Beiroet en een gelijkaardige meeting van de verschillende PLO-facties in het kamp werd besloten tot arrestatie en uitlevering aan het Libanese gerecht van de moordenaar.³⁴⁷ Bilal al-Arqub weigerde evenwel zijn zoon over te geven aan de autoriteiten, waardoor de spanningen aanhielden.³⁴⁸ UNRWA staakte ten gevolge van het geweld gedurende meer dan een week haar diensten en sloot scholen en ziekenhuizen.³⁴⁹

Eind november 2018 raakte een vrouw ernstig gewond bij een schietincident in één van de drukste straten van het kamp (wijk Fawqani) tussen een zoon van Bilal al-Arqub (en een islamistische handlanger) en een lid van Fatah. De familieleden van het slachtoffer blokkeerden de hoofdingang van het kamp met afvalcontainers. De handlanger werd later aan een controlepost buiten het kamp aan het Libanese leger overgedragen maar gaf geen info over de locatie van al-Arqub. Diezelfde dag onttaardde in dezelfde straat een ruzie tussen een lid van de Palestijnse Nationale Veiligheidsmacht en een lid van de Gezamenlijke Veiligheidsmacht, waarbij deze laatste met een mes neergestoken werd en afgevoerd werd naar het ziekenhuis.³⁵⁰

4.6.2.2 Actuele situatie

In 2019 bleef het geweld in Ain Al-Hilwah relatief beperkt. Midden maart 2019 vielen bij een vuurgevecht in de wijk Safsaf vier gewonden, waaronder Youssef Bilal al-Arqub, een zoon van de beruchte islamist Bilal al-Arqub. Deze raakte zwaargewond door een schot van een strijder van Usbat al-Ansar, dat veel invloed heeft in de wijk Safsaf. De relatie tussen al-Arqub en Usbat al-Ansar was onder spanning komen staan na verschillende provocaties van al-Arqub. De familie van al-Arqub reageerde door de wijk met scherpshutters onder vuur te nemen wat leidde tot een vuurgevecht waarbij drie gewonden vielen. Leerlingen uit de nabijgelegen scholen Sammah en Bissan konden het kamp verlaten via beveiligde passages en werden aan de ingang van het kamp opgewacht door het

³⁴² Civil Society Knowledge Centre (CSKC), s.d., [url](#)

³⁴³ UN Security Council, 08/03/2018, [url](#); UN Security Council, 21/05/2018, [url](#)

³⁴⁴ The Daily Star (Zaatari M.), 31/12/2018, [url](#)

³⁴⁵ The Daily Star (Zaatari M.), 31/12/2018, [url](#)

³⁴⁶ The Daily Star (Zaatari M.), 25/09/2018, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 24/09/2018, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 17/09/2018, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 16/09/2018, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 31/12/2018, [url](#); UN Security Council, 15/11/2018, [url](#)

³⁴⁷ The Daily Star (Zaatari M.), 19/09/2018, [url](#)

³⁴⁸ The Daily Star (Zaatari M.), 24/09/2018, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 25/09/2018, [url](#)

³⁴⁹ The Daily Star (Zaatari M.), 25/09/2018, [url](#)

³⁵⁰ ACLED, 04/12/2018, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 29/11/2018, [url](#)

Libanese leger dat hen in veiligheid bracht. De verschillende facties gingen in gesprek om de spanningen te bedaren.³⁵¹ In diezelfde week raakten leden van Ansar Allah onderling slaags.³⁵²

Op 26 april 2019 werd een lid van Fatah gedood door een lid van het extremistische Fatah al-Islam wat de spanningen deed stijgen.³⁵³ Op 28 april 2019 wraakten leden van Fatah de moord door vanuit een rijdende auto te vuren in de wijk Hettin waar de dader en lid van Fatah al-Islam zich naar verluid schuilhield. Hierbij raakte een voorbijganger gewond.³⁵⁴ Op 1 mei 2019 raakten vier personen gewond door een vuurgevecht tussen de Gezamenlijke Veiligheidsmacht en een man die tegengehouden werd voor controle.³⁵⁵

Tijdens de tweede helft van juli 2019 protesteerden bewoners van het kamp tegen de gewijzigde Libanese arbeidsmaatregelen. Er werd gestaakt en betogers blokkeerden de ingangen van het kamp waardoor inwoners het kamp niet meer konden verlaten en er geen voedsel meer binnen kon.³⁵⁶

Op 2 augustus 2019 doodden aanhangers van Bilal al-Arqub de broer van een lid van Usbat al-Ansar tijdens een protestmars tegen de nieuwe arbeidswetgeving (zie [4.6.1](#)) in de wijk Ras al-Ahmar. Dit escaleerde in gewapende gevechten met RPG's in de wijk Safsaf, Ras al-Ahmar en Manshieh tussen leden van Usbat al-Ansar en de Palestinian Islamic Jihad enerzijds en de groep van Bilal al-Arqub anderzijds.³⁵⁷ Het Libanese leger opende de toegangswegen tot het kamp opdat de bewoners zouden kunnen vluchten indien wijd verspreide gevechten zouden uitbreken in het kamp.³⁵⁸

Op 4 augustus 2019 werd Bilal al-Arqub zelf gedood tijdens de gewapende confrontaties met de Gezamenlijke Veiligheidsmacht. Twee van zijn zonen werden opgepakt en uitgeleverd aan het Libanese leger. Een derde zoon, Mohamed, wist te ontsnappen.³⁵⁹ Tijdens de aanhoudende vuurgevechten die hierop volgden, werd op 13 augustus 2019 opnieuw een man met banden met Usbat al-Ansar gedood in de wijk al-Tamir in het kamp dat onder controle staat van Jund ash-Sham.³⁶⁰ Op 17 augustus 2019 ontploften twee handgranaten in het kamp waarbij een gewonde viel.³⁶¹ Eind augustus 2019 hielden Usbat al-Ansar en de Islamic Jihad Movement een verzoeningsmeeting met al Shabab al-Muslim waarna de spanningen minderden.³⁶²

Eind 2019 profiteerden een achttal beruchte voortvluchtige islamisten in het kamp van de chaos in Libanon (zie punt [2](#)) om het kamp te ontvluchten naar Syrië. Hieronder bevond zich Mohamed Bilal al-Arqub, de zoon van de in augustus 2019 gedode Bilal al-Arqub.³⁶³

Eind januari en begin februari 2020 kwamen Palestijnen op straat tegen het door Trump aangekondigde vredesplan dat het recht op terugkeer voor Palestijnen in Libanon naar hun land van oorsprong inperkt. Scholen en winkels sloten de deuren.³⁶⁴

³⁵¹ TDS, 15/03/2019, [url](#)

³⁵² ACLED, 19/03/2019, [url](#)

³⁵³ UN Security Council, 15/10/2019, [url](#); UN Security Council, 17/07/2019, [url](#); UN Security Council, 14/03/2019, [url](#)

³⁵⁴ TDS (Zaatari M.), 01/05/2019, [url](#)

³⁵⁵ ACLED, via export tool geraadpleegde update: [11/03/2020], [url](#)

³⁵⁶ TDS (Zaatari M.), 29/07/2019, [url](#)

³⁵⁷ UN Security Council, 18/11/2019, [url](#); UN Security Council, 15/10/2019, [url](#); TDS (Zaatari M.), 05/08/2019, [url](#)

³⁵⁸ TDS (Zaatari M.), 03/08/2019, [url](#)

³⁵⁹ UN Security Council, 18/11/2019, [url](#); UN Security Council, 15/10/2019, [url](#); TDS (Zaatari M.), 05/08/2019, [url](#)

³⁶⁰ TDS (Zaatari M.), 29/08/2019, [url](#); TDS, 14/08/2019, [url](#)

³⁶¹ TDS, 17/08/2019, [url](#)

³⁶² TDS (Zaatari M.), 29/08/2019, [url](#)

³⁶³ TDS, 17/12/2019, [url](#); TDS, 02/12/2019, [url](#)

³⁶⁴ TDS, 01/02/2020, [url](#); TDS, 29/01/2020, [url](#)

De blijvende politieke en socio-economische kwetsbaarheid in de Palestijnse kampen creëert een omgeving waarbinnen persoonlijke conflicten ontaarden in gewapende confrontaties tussen facties.³⁶⁵ De VN-Veiligheidsraad en Palestijnse waarnemers stellen dat zolang de onderliggende oorzaken (socio-economische achterstelling, extremisme en wapenverbreiding) niet aangepakt worden, er een blijvend risico op aanhoudend geweld in Ain al-Hilwah bestaat.³⁶⁶

Ondanks het feit dat verschillende islamisten en gezochte personen zich overgaven aan de Libanese militaire veiligheidsdiensten en een aantal zich naar Syrië begaven, blijft een belangrijke oorzaak van toekomstige spanningen de aanwezigheid van door de Libanese autoriteiten gezochte personen.³⁶⁷ De verdachten zoeken bescherming van één van de gewapende groeperingen in het kamp. Dit betekent volgens Palestijnse waarnemers dat pogingen om hen te arresteren steeds opnieuw kunnen leiden tot wijdverspreide gewapende confrontaties tussen de verschillende gewapende groeperingen.³⁶⁸ De wapenstilstanden houden over het algemeen niet lang stand. Gekoppeld aan de Amerikaanse beslissing om haar financiële bijdrage aan UNRWA te schrappen en om de ambassade in Jeruzalem te openen, blijft de situatie erg onzeker.³⁶⁹

Het geweld in Libanon zelf genereerde de voorbije jaren geen significante volksverplaatsingen, maar slechts tijdelijke ontheemding in het Palestijns vluchtelingenkamp Ain al-Hilwah en Mieh Mieh.³⁷⁰

4.6.4. Nahr al-Bared

Libanese veiligheidsdiensten houden zich zoals vermeld afzijdig van militair engagement binnen de kampen. Hier kwam echter een belangrijke uitzondering op in 2007 toen het leger, in weerwil van het Caïro-akkoord van 1969, in actie kwam in het Palestijns vluchtelingenkamp Nahr al-Bared en de islamistische beweging Fatah al-Islam verjoeg. Hier bestond een politieke consensus over en de PLO stemde hiermee in. Van 20 mei 2007 tot 2 september 2007 werd in het kamp een conflict uitgevochten tussen het Libanese leger en de gewapende islamistische groepering Fatah al-Islam. Het waren de hevigste binnenlandse gevechten sinds het einde van de burgeroorlog in 1990. Het oude kampdeel werd bijna volledig vernield terwijl dit het grootste bevolkingsaantal kent en het merendeel van de *Internally Displaced Persons* (IDP's) daar vandaan komen.

Reconstructie van het kamp is traag, omstreden en onvoldoende gefinancierd.³⁷¹ Slechts iets meer dan de helft van de ontheemde kamppopulatie kon terugkeren.³⁷² De rest leeft in tijdelijke onderkomens in de buitenwijken van het kamp of in het naburige kamp Beddawi.³⁷³ Het leger is nu officieel bevoegd voor de veiligheid en het verhinderen van de invoer van wapens in het kamp en controleert de bewegingen in en uit het kamp.³⁷⁴ Wel is Nahr al-Bared volgens het CSKC het enige kamp waar geen officiële Palestijnse militaire aanwezigheid is. De grond werd gevuld met versterkt beton om te verhinderen dat ondergrondse tunnels zouden gebouwd worden. De straten werden breed

³⁶⁵ UN Security Council, 21/05/2018, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 31/12/2018, [url](#)

³⁶⁶ The Daily Star (Zaatari M.), 31/12/2018, [url](#); UN Security Council, 16/11/2017, [url](#)

³⁶⁷ The Daily Star (Zaatari M.), 31/12/2018, [url](#)

³⁶⁸ The Daily Star (Zaatari M.), 01/10/2018, [url](#)

³⁶⁹ The Daily Star (Zaatari M.), 31/12/2018, [url](#)

³⁷⁰ CSKC, s.d., [url](#); UN Security Council, 14/03/2019, [url](#); UN Security Council, 15/11/2018, [url](#)

³⁷¹ Chr. Michielsen Institute (CMI) (Knudsen A.J.), 2018, [url](#)

³⁷² The New Arab (De Stone R.), 11/06/2019, [url](#); France 24, 08/02/2019, [url](#)

³⁷³ UNRWA, s.d., [url](#); UN Security Council, 05/11/2014, [url](#); Chr. Michielsen Institute (CMI) (Knudsen A.J.), 2018, [url](#)

³⁷⁴ USDOS, 20/04/2018, [url](#); PHRO, 2011, [url](#); European Commission High Representative of the European Union for Foreign Affairs and Security Policy, 20/03/2013, [url](#)

genoeg heraangelegd opdat er tanks in zouden kunnen passeren om straatgevechten te verhinderen. De huizen zijn kleiner.³⁷⁵ Er zijn geen wapens en milities zichtbaar.³⁷⁶

Tijdens de verslagperiode van deze COI Focus bleef de veiligheidssituatie in het kamp stabiel volgens verschillende bronnen.³⁷⁷

³⁷⁵ The New Arab (De Stone R.), 11/06/2019, [url](#); Al-Jazeera, 04/02/2017, [url](#)

³⁷⁶ CSKC, 10/2015, [url](#)

³⁷⁷ TDS, s.d., [url](#); UN Security Council, 18/11/2019, [url](#); UN Security Council, 15/10/2019, [url](#); TDS (Zaatari M.), 05/08/2019, [url](#)

5. Doelwitten van het geweld

Sinds 2015 stelt onder meer de VN-Veiligheidsraad een verbetering van de algemene veiligheidssituatie vast.³⁷⁸ Mede door de toegenomen veiligheidsmaatregelen van het leger en Hezbollah nam het geweld in 2016, 2017 en 2018 beduidend af. Gebaseerd op de Global Attack Index van Jane's Intelligence ziet de evolutie van het aantal burgerdoden er van 2014 tot en met 2019 als hieronder weergegeven uit.³⁷⁹ Het type geweld dat de index registreert is "*acts of terrorism*", "*insurgency*" en "*violent protests*".³⁸⁰ Meer info over de methodologie van Jane's Intelligence is terug te vinden op de website.³⁸¹

Jaar	Aantal burgerdoden
2014	144
2015	82
2016	25
2017	28
2018	0
2019	4

Jaarlijks aantal burgerdoden op basis van Global Attack Index van Jane's Intelligence³⁸²

Grofweg kan men uit analyse van bovenstaande hoofdstukken stellen dat het relatief groot aantal burgerdoden in 2014 voornamelijk viel bij terroristische aanslagen en bij gewapende confrontaties tussen het leger enerzijds en IS en JN/HTS anderzijds. In 2018 vond nog weinig dergelijk geweld plaats en vielen hierbij geen burgerdoden. Volgens ACLED vielen in 2018 in de categorie *violence against civilians* geen doden.³⁸³

Voor de verslagperiode (1 mei 2019 tot 1 maart 2020) telt ACLED 49 *violent incidents*, waarvan 18 *battles*, 17 *explosions & remote violence* en 14 *violence against civilians*. Het betroffen over het algemeen kleinschalige geïsoleerde incidenten, verspreid over Libanon. Hierbij vielen volgens de gegevens van ACLED naar schatting dertien doden waarvan ruwweg de helft, zo kan worden afgeleid uit de vermelde bronnen, burgerdoden.³⁸⁴ Volgens ACLED vielen tijdens de verslagperiode in de

³⁷⁸ UN Security Council, 18/11/2019, [url](#); UN Security Council, 15/10/2019, [url](#); UN Security Council, 17/07/2019, [url](#); UN Security Council, 04/11/2016, [url](#); UN Security Council, 21/10/2016, [url](#); UN Security Council, 16/04/2015, [url](#); UN Security Council, 07/10/2015, [url](#); UN Security Council, 04/11/2015, [url](#)

³⁷⁹ Jane's 360, 19/02/2018, [url](#); Jane's Terrorism and Insurgency Centre, 28/04/2017, [url](#); Jane's 360, s.d., [url](#); Jane's 360, s.d., [url](#)

³⁸⁰ Jane's Terrorism & Insurgency Centre, s.d., [url](#); Jane's 360, 19/02/2018, [url](#); Jane's Terrorism and Insurgency Centre, 28/04/2017, [url](#); Jane's 360, s.d., [url](#); Jane's 360, s.d., [url](#)

³⁸¹ Jane's Terrorism & Insurgency Centre, s.d., [url](#)

³⁸² Jane's 360, 19/02/2018, [url](#); Jane's Terrorism and Insurgency Centre, 28/04/2017, [url](#); Jane's 360, s.d., [url](#); Jane's 360, s.d., [url](#)

³⁸³ ACLED, s.d., [url](#)

³⁸⁴ ACLED, via export tool geraadpleegde update: [11/03/2020], [url](#)

categorie *violence against civilians* drie burgerdoden, in *explosions/remote violence* één en in *battles* twee. Bij de *riots* vielen volgens ACLED geen doden.³⁸⁵

Het aantal dodelijke slachtoffers dat ACLED registreert in de kolom *fatalities* omvat zowel burgerdoden als veiligheidspersoneel of militieleden. Gewonden worden niet geregistreerd. ACLED maant aan tot grote voorzichtigheid bij het gebruik van cijfers omtrent het aantal doden uit zijn eigen of enige andere databank.³⁸⁶ Zelf kan ACLED informatie over het aantal dodelijke slachtoffers niet verifiëren. De organisatie wijst erop dat van alle conflictdata, cijfers over dodelijke slachtoffers het meest vooringenomen en het minst accuraat zijn. Dergelijke informatie is gevoelig voor manipulatie door gewapende groepen en soms ook door de media, wat kan leiden tot overdrijvingen of onderrapportage. ACLED benadrukt dat de cijfers als “gerapporteerde” aantallen en beschouwd moeten worden. Verder licht de organisatie toe dat de in de databank ingevoerde aantallen schattingen zijn.³⁸⁷ Meer informatie over de werkwijze van ACLED bij het invoeren van cijfers over het aantal dodelijke slachtoffers is terug te vinden in een nota van Cedoca over de methodologie ACLED.³⁸⁸

Het tijdens de verslagperiode gerapporteerd geweld tegen burgers betrof vooral het disproportioneel geweld van de ordetroepen tegen betogers. Hierbij vielen bij benadering 1000 gewonden. In totaal bezweken sinds de aanvang van het protest over heel Libanon twee betogers aan hun verwondingen, één in Tripoli (17 februari 2020, drie maanden nadat hij beschoten werd) en één in Khalde (12 november 2019), een stad ten zuiden van Beiroet.³⁸⁹

Daarnaast was tijdens de verslagperiode sprake van crimineel geweld waarbij doden en gewonden vielen (criminelen en militairen). In een klimaat van onveiligheid en socio-economische spanningen draagt de alomtegenwoordigheid van wapens bij tot een cultuur van geweld onder burgers.³⁹⁰ In de Beka vonden tijdens de verslagperiode tevens opnieuw een vijftal ontvoeringen plaats met sektarische en/of criminele inslag.³⁹¹ Tot slot gingen verschillende raids en arrestaties van vermeende extremisten gepaard met schietincidenten.³⁹²

Het leger houdt regelmatig raids in de Syrische vluchtelingenkampen in de regio van Aarsal, waarbij soldaten zich volgens internationale organisaties en ICG schuldig maken aan mensenrechtenschendingen zoals willekeurige arrestaties.³⁹³

Het geweld in Ain al-Hilwah betreft over het algemeen een gewapend treffen tussen rivaliserende groepen onderling. Aangezien de schietincidenten plaatsvinden in dichtbevolkte wijken, bevinden zich onder de slachtoffers soms burgers.³⁹⁴ In 2018 werd in totaal bericht over een zevental doden en een zeventiental gewonden bij geïsoleerde geweldincidenten tussen personen behorend tot een gewapende factie in het kamp. Minstens vijf doden en een relatief groot aantal gewonden betrof burgers aangezien de geweldincidenten plaatsvinden in drukbevolkte wijken.³⁹⁵ In 2019 en begin 2020

³⁸⁵ ACLED, via export tool geraadpleegde update: [11/03/2020], [url](#)

³⁸⁶ ACLED, *Fatalities*, 10/04/2019, [url](#)

³⁸⁷ ACLED, *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) Codebook*, 10/04/2019, p.31, [url](#)

³⁸⁸ CGVS / CGRA - Cedoca, 21/05/2019, [url](#)

³⁸⁹ Middle East Eye, 18/02/2020, [url](#)

³⁹⁰ CSKC, 02/2019, [url](#)

³⁹¹ ACLED, via export tool geraadpleegde update: [11/03/2020], [url](#); Asharq Al-Awsat, 22/09/2019, [url](#); Enab Baladi, 17/09/2019, [url](#)

³⁹² UN Security Council, 21/05/2018, [url](#)

³⁹³ HRW, 05/07/2019, [url](#); TDS, 15/03/2019, [url](#); USDOS, 20/04/2018, [url](#); UNDP, 03/2017, [url](#)

³⁹⁴ UN Security Council, 18/11/2019, [url](#); UN Security Council, 15/10/2019, [url](#); TDS (Zaatari M.), 05/08/2019, [url](#); TDS, 17/08/2019, [url](#); UN Security Council, 11/07/2017, [url](#); UN Security Council, 16/11/2017, [url](#)

³⁹⁵ The Daily Star (Zaatari M.), 25/09/2018, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 24/09/2018, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 17/09/2018, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 16/09/2018, [url](#); The Daily Star (Zaatari M.), 31/12/2018, [url](#); UN Security Council, 15/11/2018 [url](#); UN Security Council, 08/03/2018, [url](#); UN Security Council, 21/05/2018, [url](#)

was opnieuw sprake van geïsoleerde schietincidenten tussen enkelingen behorend tot gewapende facties, en één zware gewapende confrontatie in augustus 2019.³⁹⁶ Uit de berichtgeving blijkt dat in 2019 sprake was van naar schatting een tiental gewonden en vijf doden.³⁹⁷ Naar schatting betrof minstens één hiervan een burgerdode, een broer van een strijder, hoewel het soms moeilijk uit te maken is in hoeverre individuen in de entourage van een gewapende factie al dan niet zelf strijder zijn.

³⁹⁶ TDS, 15/03/2019, [url](#); ACLED, 19/03/2019, [url](#); UN Security Council, 14/03/2019, [url](#); TDS (Zaatari M.), 01/05/2019, [url](#); ACLED, via export tool geraadpleegde update: [11/03/2020], [url](#); TDS (Zaatari M.), 29/07/2019, [url](#); UN Security Council, 18/11/2019, [url](#); UN Security Council, 15/10/2019, [url](#); TDS (Zaatari M.), 05/08/2019, [url](#); TDS (Zaatari M.), 03/08/2019, [url](#); TDS (Zaatari M.), 29/08/2019, [url](#); TDS, 14/08/2019, [url](#); TDS, 17/08/2019, [url](#)

³⁹⁷ TDS, 15/03/2019, [url](#); ACLED, 19/03/2019, [url](#); UN Security Council, 17/07/2019, [url](#); UN Security Council, 14/03/2019, [url](#); TDS (Zaatari M.), 01/05/2019, [url](#); ACLED, via export tool geraadpleegde update: [11/03/2020], [url](#); TDS (Zaatari M.), 29/07/2019, [url](#); TDS (Zaatari M.), 03/08/2019, [url](#); UN Security Council, 18/11/2019, [url](#); UN Security Council, 15/10/2019, [url](#); TDS (Zaatari M.), 05/08/2019, [url](#); TDS (Zaatari M.), 29/08/2019, [url](#); TDS, 14/08/2019, [url](#); TDS, 17/08/2019, [url](#); TDS, 17/12/2019, [url](#); TDS, 02/12/2019, [url](#)

Samenvatting

In Libanon wordt de macht verdeeld volgens confessionele quota, met als gevolg een politiek sterk gepolariseerd systeem vatbaar voor conflict en buitenlandse inmenging. Libanon kent een zwakke staatsstructuur en een broos sektarisch evenwicht. Wapens zijn wijdverspreid en in combinatie met de aanwezigheid van gewapende milities houdt dit volgens de VN-Veiligheidsraad een veiligheidsrisico voor Libanese burgers in. Het land werd getroffen door de Syrische burgeroorlog, die de politiek verder polariseerde, een massale vluchtelingencrisis teweegbracht en sektarische spanningen deed stijgen. De geraadpleegde bronnen nemen een toegenomen polarisatie waar tussen de soennitische en sjiiitische gemeenschap. Anderzijds zit de recente Libanese burgeroorlog nog stevig verankerd in het collectieve Libanese geheugen en bij elke opstoot van spanningen zijn de verschillende politieke en religieuze leiders geneigd om tot kalmte op te roepen. De naoorlogse regeling tot machtsdeling alsook de belangen van de verschillende sektarische elites voorkomen volgens analisten een nieuwe burgeroorlog. De twee Libanese politieke kampen behouden een politieke dialoog.

Het geweld in Libanon was in vergelijking met buurland Syrië nooit grootschalig en beperkte zich tot een schaduwoorlog in de vorm van aanslagen (op voornamelijk militaire en Hezbollah-doelwitten), grensgeweld tussen de strijdende partijen en sektarische kidnappings. In 2016, 2017 en 2018 stelden waarnemers een toenemende significante verbetering van de algemene veiligheidssituatie vast. Mede door de operaties van het leger en Hezbollah alsook door de ontwikkelingen in Syrië nam de schaal van geweld beduidend af.

Libanon herstelde in de zomer van 2017 staatscontrole over de noordoostelijke grensregio en pakte hiermee de veiligheidsimpact van de oorlog in Syrië aan. Hezbollah en het leger controleren nu de volledige grensregio met Syrië. Met het vertrek van nagenoeg 1.000 IS- en HTS-strijders, kwam een einde aan de dagelijkse gewapende confrontaties tussen het leger en IS en HTS in de noordoostelijke grensregio. Met het einde van het gewapend geweld en controle van het Assad-regime in een groot deel van West-Syrië, werden de aanvallen vanuit Syrië (raket- en mortieraanvallen door rebellengroepen en luchtaanvallen door het Syrische leger) tot nul herleid. Na de zomer van 2017 werd geen Syrisch grensgeweld meer gerapporteerd.

Verschiedende lokale salafistische bewegingen werden ontmanteld en een groot aantal extremisten gearresteerd. Daar waar de meeste burgerdoden in 2014 vielen bij sektarisch geweld in de zuidelijke buitenwijken van Beiroet en in een aantal dichtbevolkte wijken in Tripoli, kwam een einde aan dit geweld. De laatste terroristische aanslag in Beiroet gebeurde in 2015. In juni 2019 pleegde een *lone wolf* aanhanger van IS een aanslag in Tripoli waarbij een burger, twee politiemannen en twee soldaten omkwamen.

Op 6 mei 2018 vonden voor het eerst opnieuw parlementsverkiezingen plaats nadat deze omwille van veiligheidsredenen sinds 2013 stelselmatig werden uitgesteld. Het parlementaire blok verbonden aan Hezbollah versterkte hierin haar positie nog. De hierna gevormde eenheidsregering viel in oktober 2019 na massale volksprotesten tegen het wanbeleid en corruptie van de overheid. De op 21 januari 2020 nieuw gevormde regering bestaat voor het eerst sinds 2005 uit één politiek blok, onder invloed van Hezbollah. Deze regering moet Libanon uit de zwaarste economische crisis sinds de aanvang van de burgeroorlog loodsen en de volkswoede bezweren.

Volgens mensenrechtenorganisaties gebruikten ordetroepen buitensporig geweld om betogers uiteen te drijven. Er vielen bij benadering 1000 gewonden, voornamelijk in Beiroet, en twee doden (burgers), één in Tripoli en één in Zahle.

Tijdens de verslagperiode bleef de situatie in Zuid-Libanon stabiel ondanks de dreigende retoriek langs weerskanten. VN-resolutie 1701 die een einde maakte aan het conflict tussen Hezbollah en Israël in

2006 wordt grotendeels nageleefd. Tijdens de verslagperiode schond Israël deze toen een drone ontplofte en een andere crashte in de zuidelijke buitenwijken van Beiroet. Er vielen geen slachtoffers en de vergeldingsactie van Hezbollah bleef beperkt. Beide partijen houden zich aan een wederzijds afschrikkingsevenwicht.

Geen Libanese politieke groepering, noch andere staat (Iran, Israël) heeft belang bij een escalatie van het geweld en het risico op een burgeroorlog in Libanon.

Het tijdens de verslagperiode gerapporteerd geweld betrof ook crimineel geweld, waarbij doden en gewonden vielen. De regio Baalbek-Hermel huisvest verschillende invloedrijke gewapende clans die *de facto* milities vormen en zowel crimineel als sektarisch geweld plegen. Tijdens de verslagperiode was sprake van een vijftal ontvoeringen. Voorts gingen verschillende raids en arrestaties van vermeende extremisten gepaard met schietincidenten.

In de Palestijnse kampen bleef de huidige veiligheidssituatie relatief stabiel. In Mieh Mieh sloten de Palestijnse facties in mei 2019 een akkoord met het Libanese leger om het kamp wapenvrij te maken. Hier werd in twee fases onmiddellijk gevolg aan gegeven door de verschillende facties. De wapens werden opgeslagen in het kamp Ain al-Hilwah. In Ain al-Hilwah verminderden in 2018 de spanningen en het geweld tussen Fatah en islamistische groeperingen. Verschillende leden van extremistische groeperingen verlieten het kamp, gaven zich over aan de autoriteiten, werden uitgeleverd of gearresteerd. De Gezamenlijke Veiligheidsmacht ontplooipte zich in de meest gevoelige wijken. Eind 2019 profiteerden een achttal beruchte voortvluchtige islamisten in het kamp van de chaos in Libanon om het kamp te verlaten richting Syrië. In 2018 werd in totaal bericht over een zevental doden en een zeventiental gewonden bij geïsoleerde geweldincidenten tussen personen behorend tot een gewapende fractie in het kamp. Minstens vijf doden en een relatief groot aantal gewonden betrof burgers aangezien de geweldincidenten plaatsvonden in drukbevolkte wijken. In 2019 en begin 2020 was opnieuw sprake van geïsoleerde schietincidenten tussen enkelingen behorend tot gewapende facties, en één zware gewapende confrontatie in augustus 2019. In 2019 is in de berichtgeving sprake van bij benadering vijf doden waarvan naar schatting minstens één burgerdode.

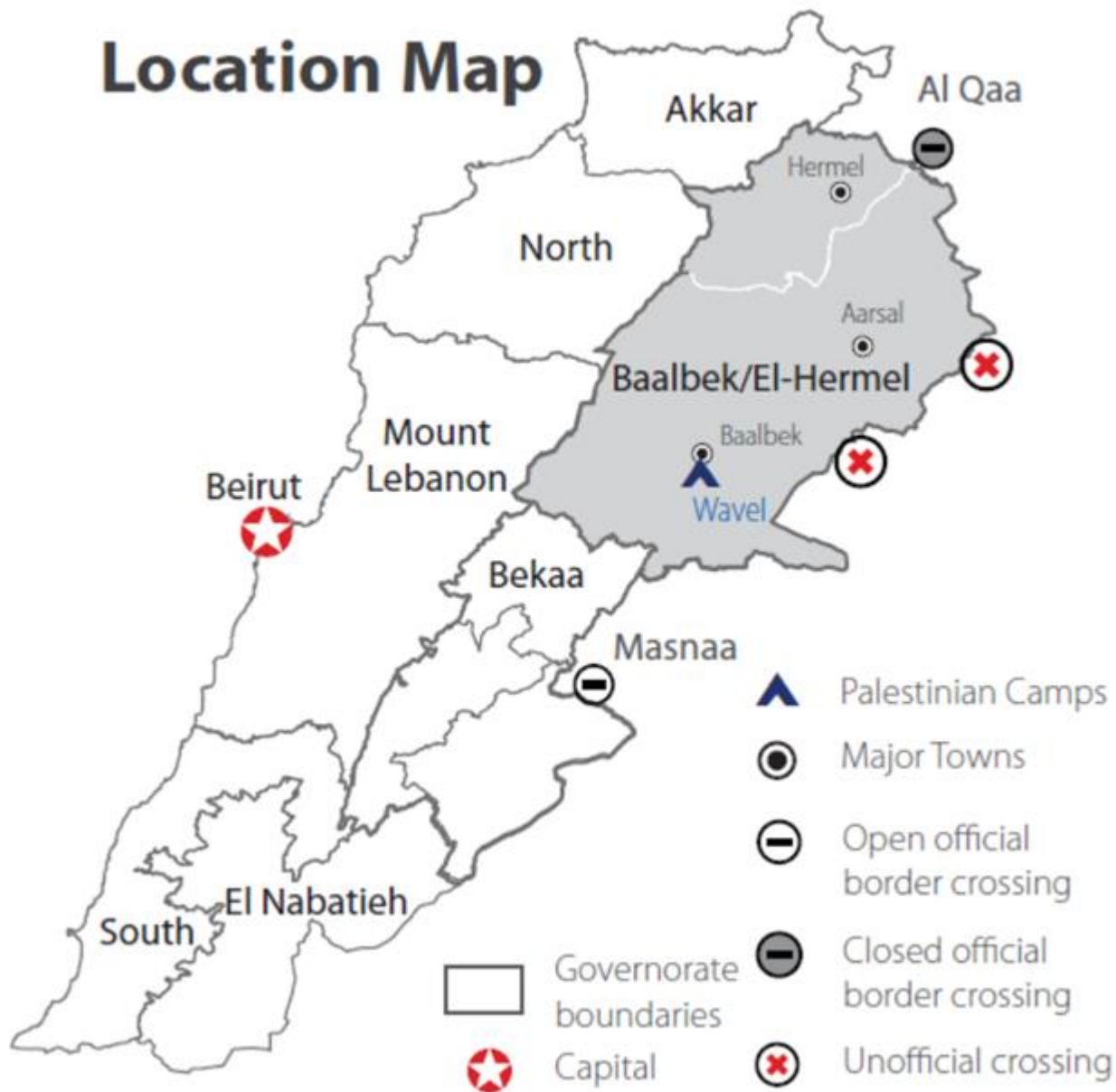
Bijlagen

1. Kaart Libanon¹

¹ ICG, 2/12/2010, [url](#)

2. Kaart Baalbek / El-Hermel²

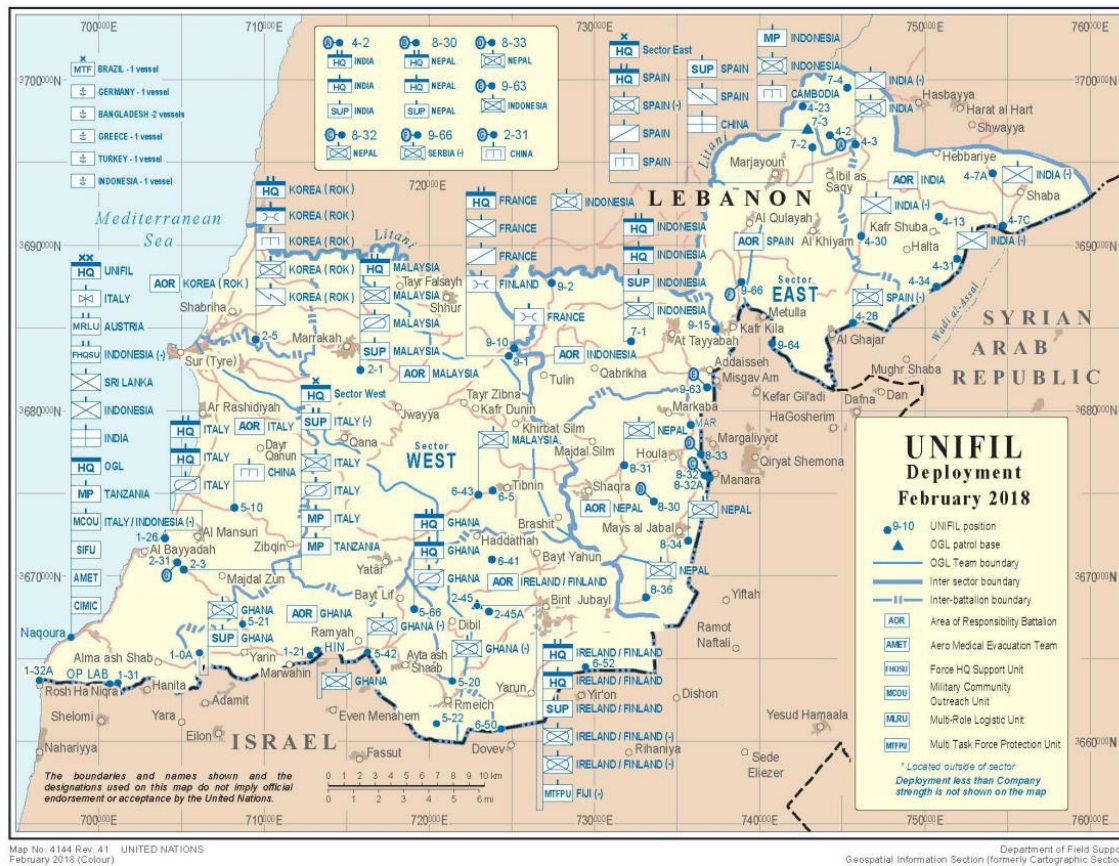
² UNHCR, 06/2015, [url](#)

3. Kaart gouvernementen van Libanon³

³ OCHA, 08/12/2014, [url](#)

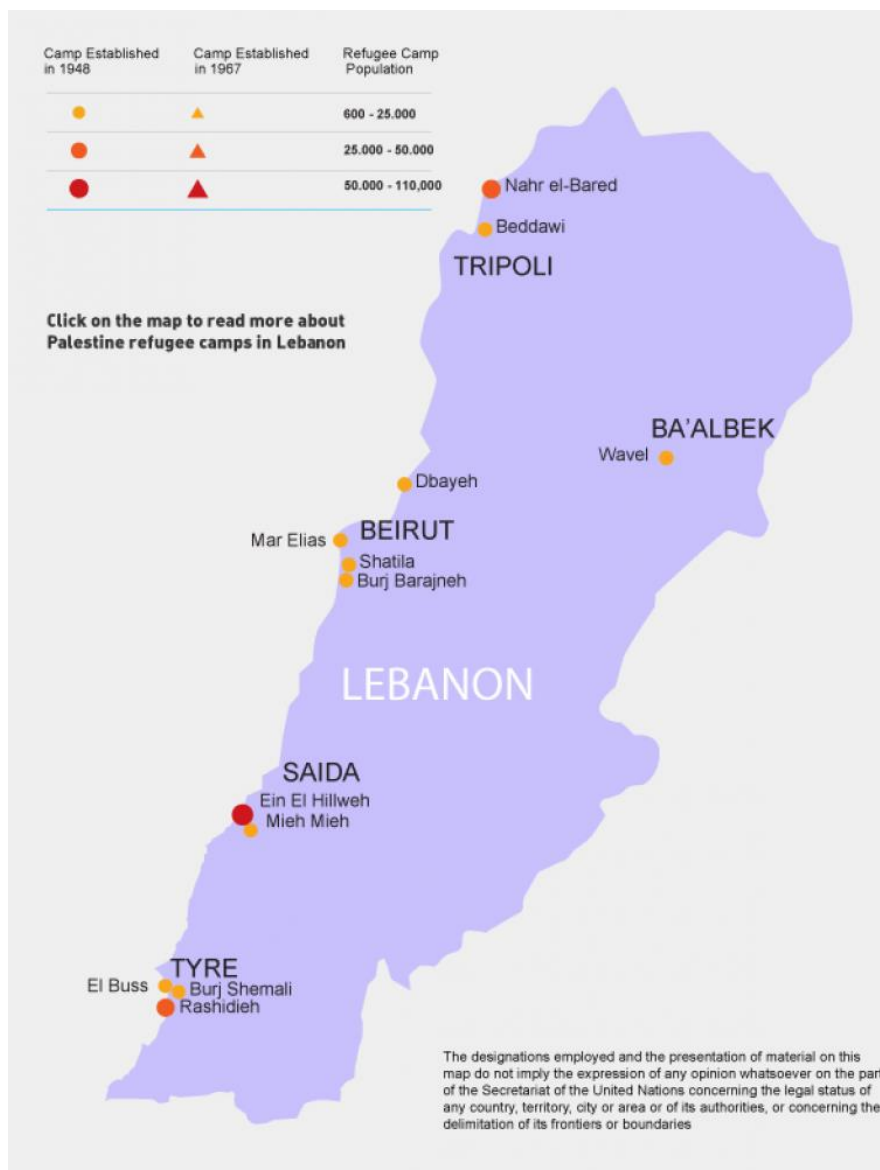
4. Kaart Zuid-Libanon

United Nations Force in Lebanon (UNIFIL) deployment and Lebanon-Syria-Israel Triborder area⁴

⁴ CRS (Humud C.E.), 19/06/2018, [url](#)

5. Kaart Palestijnse kampen⁵

⁵ UNRWA, s.d., [url](#)

Bibliografie

Geschreven en audiovisuele bronnen

Assessment Capacities Project (ACAPS), Lebanon – crisis analysis, s.d., <https://www.acaps.org/countries> [geraadpleegd op 25/03/2020]

Action on Armed Violence (AOAV) (Hitchcock C.), *Beirut bombings: suicide attacks continue to take a heavy toll on civilians*, 13/11/2015, <https://aoav.org.uk/2015/beirut-bombings-suicide-attacks-continue-to-take-a-heavy-toll-on-civilians/> [geraadpleegd op 27/11/2015]

Agence France Press (AFP) (Abou Rahal L.), *Destitute Ain el-Hilweh camp becomes Jihadist Refuge*, 07/04/2015, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2015/Apr-06/293461-ain-al-hilweh-camp-becomes-jihadi-refuge.ashx> [geraadpleegd op 08/05/2015]

Al Bawaba, *'Electronic Gates' at Lebanon's Ain al-Hilweh Camp Entrances Draws Palestinian Factions*, 10/06/2018, <https://www.albawaba.com/news/electronic-gates-lebanons-ain-al-hilweh-camp-entrances-draws-palestinian-factions-ire-1143716> [geraadpleegd op 17/01/2019]

Al Bawaba, *Lebanese security capture 'most wanted' suspect in Ain al-Hilweh*, 11/10/2018, <https://www.albawaba.com/editorchoice/lebanese-security-capture-most-wanted-suspect-ain-al-hilweh-1198282> [geraadpleegd op 17/01/2019]

Al Jazeera (Azhari T.), *Shots fired in Lebanon's Tripoli as army clashes with protesters*, 26/10/2019, <https://www.aljazeera.com/news/2019/10/shots-fired-lebanons-tripoli-army-clashes-protesters-191026162304116.html> [geraadpleegd op 05/02/2020]

Al Jazeera (Battah H.), *Lebanon's protests: the limit of rage*, 29/01/2020, <https://www.aljazeera.com/indepth/opinion/lebanon-protesters-strategy-temerity-200128071354793.html> [geraadpleegd op 05/02/2020]

Al Jazeera (Najjar F.), *Hezbollah a 'major architect' of Lebanon's new government*, 22/01/2020, <https://www.aljazeera.com/news/2020/01/hezbollah-major-architect-lebanons-government-200122143439455.html> [geraadpleegd op 05/02/2020]

Al Jazeera, *Lebanon announces formation of new government*, 22/01/2020, <https://www.aljazeera.com/news/2020/01/lebanon-announces-formation-government-200121200947113.html> [geraadpleegd op 12/02/2020]

Al Jazeera, *Protesters block roads in Lebanon as anti-government rallies resume*, 14/01/2020, <https://www.aljazeera.com/news/2020/01/protesters-block-roads-lebanon-anti-qov-rallies-resume-200114113206147.html> [geraadpleegd op 12/02/2020]

Al Mashareq (Topalian N.), *France helps Lebanese forces de-mine Aarsal*, 12/09/2019, https://almashareq.com/en_GB/articles/cnmi_am/features/2019/09/12/feature-02 [geraadpleegd op 05/02/2020]

Al-Bawaba, *Man Arrested After Stealing Officer's Gun and Assaulting Security Personnel in Lebanon*, 25/03/2018, <https://www.albawaba.com/editorchoice/man-arrested-after-stealing-officers-gun-and-assaulting-security-personnel-lebanon-1107> [geraadpleegd op 18/06/2018]

Al-Jazeera (Blanford N.), *Lebanon army holds the line as ISIL inches closer to border towns*, 05/02/2015, <http://america.aljazeera.com/articles/2015/2/5/isil-inches-war-closer-to-lebanons-border.html> [geraadpleegd op 01/06/2018]

Al-Jazeera (Samaha N.), *Lebanon gears up for spring war against armed groups*, 04/04/2015, <http://www.aljazeera.com/news/2015/03/lebanon-gears-spring-war-armed-groups-150330081609124.html> [geraadpleegd op 08/05/2015]

Al-Jazeera (Tahhan Z.), *Lebanon freezes plan for Ain al-Hilweh's 'racist wall'*, 23/11/2016, <http://www.aljazeera.com/news/2016/11/lebanon-freezes-plan-ain-al-hilweh-racist-wall-161121124417114.html> [geraadpleegd op 27/02/2017]

Al-Jazeera, *Are Israel and Hezbollah headed for another war*, 09/09/2017, www.aljazeera.com/indepth/features/2017/09/israel-hezbollah-headed-war-170908085430428.html [geraadpleegd op 08/11/2017]

- Al-Jazeera, *Lebanon sentences Ahmed al-Assir to death*, 28/09/2017, <http://www.aljazeera.com/news/2017/09/lebanon-sentences-ahmed-al-assir-death-170928203554043.html> [geraadpleegd op 09/11/2017]
- Al-Jazeera, *UN struggles to rebuild Palestinian refugee camp*, 04/02/2017, <http://www.aljazeera.com/indepth/features/2016/12/struggles-rebuild-palestinian-refugee-camp-161231140142502.html> [geraadpleegd op 27/02/2017]
- Al-Masdar News (Aboufadel L.), *Lebanese army arrests Palestinian man suspected of starting Shatila camp clashes*, 08/03/2018, <https://www.almasdarnews.com/article/lebanese-army-arrests-palestinian-man-suspected-of-starting-shatila-camp-clashes/> [geraadpleegd op 01/06/2018]
- Al-Masdar News, *Lebanese security forces bust ISIS sleeper cell near Syrian border*, 09/01/2019, www.almasdarnews.com/article/lebanese-security-forces-bust-isis-sleeper-cell-near-syrian-border/ [geraadpleegd op 27/03/2019]
- Al-Monitor (Alami M.), *Mideast braces for war: Israel vs. Iran-backed Hezbollah*, 03/03/2018, <https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2018/03/lebanon-syria-israel-iran-war-weapons-war-achievements.html> [geraadpleegd op 01/06/2018]
- Al-Monitor (Alami M.), *Who is behind new round of violence in Lebanon refugee camp?*, 13/04/2017, <http://www.al-monitor.com/pulse/originals/2017/04/lebanon-ain-al-hilweh-palestinian-camp-jihadist-nucleus.html> [geraadpleegd op 13/04/2017]
- Al-Monitor (Alami M.), *Why Hezbollah wants Hariri back in Lebanon*, 21/11/2017, <https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2017/11/lebanon-hariri-resign-hezbollah-war-iran.html> [geraadpleegd op 21/11/2017]
- Al-Monitor (el-Khoury B.), *With win over IS, Lebanese army jostles Hezbollah*, 15/09/2017, <https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2017/09/lebanon-army-battle-islamic-state-victory-hezbollah.html> [geraadpleegd op 08/11/2017]
- Al-Monitor (Hamdan H.), *Tents become makeshift homes for protesters seeking change in Lebanon*, 30/01/2020, <https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2020/01/lebanon-revolution-tent-squares-protesters-basic-needs.html> [geraadpleegd op 05/02/2020]
- Al-Monitor (Hashem A.), *Israel, Hezbollah exchange threats of imminent war*, 12/10/2017, <https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2017/10/lebanon-hezbollah-israel-war-syria.html> [geraadpleegd op 08/11/2017]
- Al-Monitor (Macaron J.), *Israel, Hezbollah playing Russian roulette in Syria*, 02/11/2017, <https://www.al-monitor.com/pulse/en/originals/2017/11/israel-hezbollah-russia-syria-iran-golan-conflict.html> [geraadpleegd op 08/11/2017]
- Al-Monitor (Macaron J.), *Was Hezbollah really the winner of Lebanon's elections?*, 09/05/2018, <https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2018/05/lebanon-parliamentary-elections-hezbollah-winner.html> [geraadpleegd op 01/06/2018]
- Al-Monitor (Rizk A.), *Why Lebanon could be spared from recent terrorism bloodshed*, 16/01/2017, <http://www.al-monitor.com/pulse/originals/2017/01/lebanon-terrorist-threat-syria-neighboring-countries.html> [geraadpleegd op 27/02/2017]
- Al-Monitor (Rose S.), *Lebanese army appeals for international assistance*, 20/03/2018, <https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2018/03/lebanon-commitment-army-security-support-rome-conference.html> [geraadpleegd op 01/06/2018]
- Al-Monitor Lebanon Pulse (Abu Amer A.), *Palestinian refugee camp in Lebanon becomes battlefield for Fatah-Islamist conflict*, 04/11/2015, <http://www.al-monitor.com/pulse/originals/2015/09/lebanon-ain-hilweh-camp-palestinian-refugees-tension-clashes.html> [geraadpleegd op 14/12/2015]
- Al-Monitor Lebanon Pulse (Aziz J.), *Lebanon continues to struggle under weight of Syrian refugee crisis*, 12/11/2015, <http://www.al-monitor.com/pulse/originals/2015/11/lebanon-syrian-displacement-crisis-international-action.html> [geraadpleegd op 09/12/2015]
- Al-Monitor Lebanon Pulse (Chararah N.), *Lebanon's Tripoli microcosm for Syria conflict*, 12/12/2013, <http://www.al-monitor.com/pulse/originals/2013/12/lebanon-tripoli-microcosm-syria-war.html> [geraadpleegd op 10/04/2014]
- Al-Monitor Lebanon Pulse (Chararah N.), *Terrorist groups exploit Palestinians in South Lebanon*, 20/11/2013, <http://www.al-monitor.com/pulse/originals/2013/09/lebanon-ain-hilweh-takfiri-groups-influence.html> [geraadpleegd op 10/04/2014]

- Al-Monitor Lebanon Pulse (Ghanem E.), *Tripoli battle foils IS expansion*, 05/11/2014, <http://www.al-monitor.com/pulse/originals/2014/11/lebanon-tripoli-battle-islamic-state-project-fails.html> [geraadpleegd op 05/11/2014]
- Al-Monitor Lebanon Pulse, *Hezbollah locks down Beirut stronghold after bombings*, 26/08/2013 <http://www.al-monitor.com/pulse/originals/2013/08/beirut-dahiyeh-lock-down-attacks-fears-hezbollah.html> [geraadpleegd op 30/08/2013]
- Al-Monitor Lebanon Pulse, *Lebanon risks becoming more like Iraq than Syria*, 20/08/2013, <http://www.al-monitor.com/pulse/originals/2013/08/lebanon-risk-iraq-syria-sectarian.html> [geraadpleegd op 14/10/2013]
- Al-Monitor, *Confrontation looms as Iran-Israel tension high in Syria*, 23/04/2018, <https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2018/04/iran-israel-confrontation-syria-russia-t4-base-drone-strike.html> [geraadpleegd op 01/06/2018]
- Al-Monitor, *Israel in no hurry to enter Saudi-Lebanese fray*, 15/11/2017, <https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2017/11/israel-saudi-arabia-lebanon-hezbollah-iran-syria-sunni.html> [geraadpleegd op 15/11/2017]
- American Enterprise Institute, *Irantracker* [website], s.d., <https://www.aei.org/tag/iran-tracker/> [geraadpleegd op 14/12/2015]
- Amnesty International (AI), *Human rights in the Middle East and North Africa: Review of 2019; Lebanon*, 18/02/2020, <https://www.ecoi.net/en/document/2025835.html> [geraadpleegd op 18/02/2020]
- Amnesty International (AI), *Lebanon: Alarming crackdown against protesters must immediately end*, 16/01/2020, <https://www.ecoi.net/en/document/2022903.html> [geraadpleegd op 05/02/2020]
- Amnesty International (AI), *Lebanon: investigate alarming use of force on largely peaceful protests*, 19/12/2019, <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2019/12/lebanon-investigate-alarming-use-of-force-on-largely-peaceful-protests/> [geraadpleegd op 05/02/2020]
- Amnesty International (AI), *Lebanon: New government must immediately rein in security forces after weekend of violence*, 23/01/2020, <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2020/01/lebanon-new-government-must-immediately-rein-in-security-forces-after-weekend-of-violence/> [geraadpleegd op 05/02/2020]
- ANERA, *Ein El Hilweh Palestinian Refugee Camp in Lebanon*, s.d., <https://www.anera.org/stories/ein-el-hilweh-palestinian-refugee-camp-in-lebanon/> [geraadpleegd op 28/01/2019]
- ANERA, *What Are Palestinian Refugee Camp Conditions Like?*, 05/09/2019, <https://www.anera.org/blog/what-are-palestinian-refugee-camp-conditions-like/> [geraadpleegd op 28/02/2020]
- AP News, *Hezbollah score major gains in Lebanon election*, 07/05/2018, <https://apnews.com/09719e44a3e44af9b28cd77485011643> [geraadpleegd op 26/06/2018]
- Arab News (Moukalled D.), *Lebanon's Ain Al-Hilweh: A microcosm of Arab conflicts*, 04/03/2017, <http://www.arabnews.com/node/1063221> [geraadpleegd op 05/03/2017]
- Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) Codebook*, 10/04/2019, <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Armed%20Conflict%20Location%20%26%20Event%20Data%20Project%20%28ACLED%29%20Codebook.pdf> [geraadpleegd op 20/05/2019]
- Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED). Guide for Media Users*, 10/04/2019, <https://reliefweb.int/report/world/armed-conflict-location-event-data-project-acled-guide-media-users> [geraadpleegd op 20/05/2019]
- Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Coding review Process*, 10/04/2019, https://acleddata.com/acleddatanew/wp-content/uploads/dlm_uploads/2019/04/Coding-Review-Process_FINAL.pdf [geraadpleegd op 21/05/2019]
- Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Dashboard*, s.d., <https://acleddata.com/dashboard/#/dashboard> [geraadpleegd op 07/03/2020]
- Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Data Middle East*, via export tool geraadpleegde update: [11/03/2020], <https://www.acleddata.com/data/> [geraadpleegd op 11/03/2020]
- Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Regional Overview: Middle East 8-14 December 2019*, 14/12/2019, <https://www.ecoi.net/en/file/local/2021672/acleddata.com-Regional+Overview+Middle+East+8-14+December+2019.pdf> [geraadpleegd op 12/02/2020]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Regional Overview: Middle East 24-30 November 2019*, 30/11/2019, <https://www.ecoi.net/en/file/local/2021663/acleddata.com-Regional+Overview+Middle+East+24-30+November+2019.pdf> [geraadpleegd op 05/02/2020]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Regional Overview: Middle East 15 December 2019 – 5 January 2020*, 05/01/2020, <https://www.ecoi.net/en/file/local/2022532/ACLED+Regional+Overview+%E2%80%93+Middle+East+%2815+December+2019+-+4+January+2020%29.pdf> [geraadpleegd op 05/02/2020]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Ten conflicts to worry about in 2020*, 23/01/2020, <https://acleddata.com/2020/01/23/ten-conflicts-to-worry-about-in-2020/#Lebanon> [geraadpleegd op 28/02/2020]

Armed Conflict Location and Events Dataset (ACLED), *ACLED Regional Overview – Middle East (4 December 2018)*, 04/12/2018, <https://reliefweb.int/report/occupied-palestinian-territory/acled-regional-overview-middle-east-4-december-2018> [geraadpleegd op 24/01/2019]

Asharq al-Awsat (Astih P.), *'Ain el-Hilweh'...Time bomb threatening Lebanon*, 06/03/2017, <http://www.islamedianalysis.info/ain-el-hilweh-time-bomb-threatening-lebanon/?cn-reloaded=1> [geraadpleegd op 06/03/2017]

Asharq al-Awsat, *Asharq Al-Awsat in Baalbek-Hermel: Lack of State Control Fortifies 'Local Self-Rule'*, 29/09/2018, <https://aawsat.com/english/home/article/1410546/asharq-al-awsat-baalbek-hermel-lack-state-control-fortifies-local-self-rule> [geraadpleegd op 24/04/2019]

Asharq Al-Awsat, *Lebanon: Beqaa Witnesses Wave of Kidnappings Amid Failure to Control Security*, 22/09/2019, <https://aawsat.com/english/home/article/1913576/lebanon-beqaa-witnesses-wave-kidnappings-amid-failure-control-security> [geraadpleegd op 28/02/2020]

Asharq al-Awsat, *Lebanon's eastern borders free of ISIS...army deployed in the area*, 30/08/2017, <https://eng-archive.aawsat.com/caroline-akoum/news-middle-east/lebanons-eastern-borders-free-isis-army-deployed-area> [geraadpleegd op 13/11/2017]

Asharq al-Awsat, *Machnouk describes resistance brigades as occupation brigades*, 20/08/2016, <http://www.trackpersia.com/machnouk-describes-resistance-brigades-as-occupation-brigades/> [geraadpleegd op 27/02/2017]

Associated Press (AP), *Violence escalates in Beirut as protesters clash with police*, 19/01/2020, https://apnews.com/c4fe889e9588c83604a8f8defba6c7c0?utm_campaign=Brookings%20Doha%20Center&utm_source=hs_email&utm_medium=email&utm_content=82130247 [geraadpleegd op 12/02/2020]

BBC News (Sinjab L.), *Lebanese Sunnis 'paying the price' for extremism of IS*, 14/10/2016, <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-37606276> [geraadpleegd op 27/02/2017]

BBC News, *Tahrir al-Sham: Al-Qaeda's latest incarnation in Syria*, 28/02/2017, <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-38934206> [geraadpleegd op 28/02/2017]

Brookings (Feltman J.), *What to expect from a new Lebanese government: 'Anti-corruption' as witch hunt*, 25/01/2020, <https://www.brookings.edu/blog/order-from-chaos/2020/01/25/what-to-expect-from-a-new-lebanese-government-anti-corruption-as-witch-hunt/> [geraadpleegd op 05/02/2020]

Calabrese E. C., *Militer au Hezbollah. Ethnographie d'un engagement dans la banlieue sud de Beyrouth*, Paris : Editions Karthala 2016, 280 p. [geraadpleegd op 08/12/2017]

Carnegie Endowment for International Peace (Abou Zeid M.), *Hezbollah's Last-Ditch Battle*, 02/04/2014, <http://carnegieendowment.org/2014/03/31/hezbollah-s-last-ditch-battle/h6sa> [geraadpleegd op 01/06/2018]

Carnegie Endowment for International Peace (Abou Zeid M.), *Lebanon's inevitable entanglement in regional conflict*, 08/08/2014, <http://carnegie-mec.org/2014/08/08/lebanon-s-inevitable-entanglement-in-regional-conflict> [geraadpleegd op 24/09/2014]

Carnegie Endowment for International Peace (Alami M.), *Lebanon's Free fall*, 19/12/2019, <https://carnegieendowment.org/sada/80657> [geraadpleegd op 05/02/2020]

Carnegie Endowment for International Peace (Al-Masri A.), *Hezbollah re-ascendant in Lebanon*, 17/08/2017, <http://carnegieendowment.org/sada/72856> [geraadpleegd op 13/11/2017]

Carnegie Endowment for International Peace (Henley A.D.M.), *Religious authority and sectarianism in Lebanon*, 16/12/2016, <http://carnegieendowment.org/2016/12/16/religious-authority-and-sectarianism-in-lebanon-pub-66487> [geraadpleegd op 27/02/2017]

- Carnegie Endowment for International Peace (Moussa N.), *Loyalties and group formation in the Lebanese officer corps*, 03/02/2016, <http://carnegieendowment.org/2016/02/03/loyalties-and-group-formation-in-lebanese-officer-corps-pub-62560> [geraadpleegd op 30/06/2016]
- Carnegie Endowment for International Peace (Shabb B.), *Is a war between Hezbollah and Israel likely in the coming year?*, 21/09/2017, <http://carnegie-mec.org/diwan/73150> [geraadpleegd op 13/11/2017]
- Carnegie Endowment for International Peace (Sogge E.), *Negotiating Jihad in Ain al-Hilweh*, 25/05/2016, <http://carnegieendowment.org/sada/?fa=63670> [geraadpleegd op 30/06/2016]
- Carnegie Endowment for International Peace (Yahya M.), *After the Lebanon Protests: Between the Party of God and Party of the People*, 01/11/2019, <https://carnegie-mec.org/2019/11/01/after-lebanon-protests-between-party-of-god-and-party-of-people-pub-80255> [geraadpleegd op 05/02/2020]
- Carnegie Endowment for International Peace (Young M.), *Hezbollah Has Trapped Itself*, 28/11/2019, <https://carnegie-mec.org/diwan/80449> [geraadpleegd op 05/02/2020]
- Carnegie Middle East Center (Abou Zeid M.), *Ten years after Hariri's death, are Lebanon's sunnis still leaderless?*, 13/02/2015, <http://carnegie-mec.org/publications/?fa=59072> [geraadpleegd op 08/05/2015]
- Carnegie Middle East Center (Salem P.), *Lebanese army's defeat of Salafists buys only short respite*, 27/06/2013, <http://carnegie-mec.org/2013/06/27/lebanese-army-s-defeat-of-salafists-buys-only-short-respite/gc95> [geraadpleegd op 25/9/2013]
- Carnegie Middle East Center (Young M.), *Lebanon ≠ Hezbollah*, 08/05/2018, <http://carnegie-mec.org/diwan/76280> [geraadpleegd op 01/06/2018]
- Carnegie Middle East Center for International Peace (Salem P.), *Lebanon: Avenues for Reform after the Devastation*, in: *The Carnegie Middle East Center Arab Reform Bulletin*, 09/2006, Volume 4, Issue 7, <http://carnegieendowment.org/2008/08/18/avenues-for-reform-after-lebanon-s-devastation/ffyy> [geraadpleegd op 13/10/2013]
- Carnegie Middle East Center, *The sociopolitical undercurrent of Lebanon's Salafi militancy*, 27/03/2018, <https://carnegie-mec.org/2018/03/27/sociopolitical-undercurrent-of-lebanon-s-salafi-militancy-pub-75744> [geraadpleegd op 01/06/2018]
- Center for Strategic and International Studies (CSIS) (Nerguizian A.), *The Lebanese armed forces, Hezbollah, and military legitimacy*, 04/10/2017, <https://www.csis.org/analysis/lebanese-armed-forces-hezbollah-and-military-legitimacy> [geraadpleegd op 13/11/2017]
- Civil Society Knowledge Centre (CSKC), *Map of Collective Actions in Lebanon*, s.d. https://civilsociety-centre.org/cap/collective_action [geraadpleegd op 05/02/2020]
- Civil Society Knowledge Centre (CSKC), *Between radicalization and mediation processes: a political mapping of Palestinian refugee camps in Lebanon*, 10/2015 <https://civilsociety-centre.org/paper/between-radicalization-and-mediation-processes-political-mapping-palestinian-refugee-camps> [geraadpleegd op 30/06/2016]
- Civil Society Knowledge Centre (CSKC), *Collective action digest – 4 February 2020*, <https://civilsociety-centre.org/digest/collective-action-digest-4-february-2020> [geraadpleegd op 13/02/2020]
- Civil Society Knowledge Centre (CSKC), *Conflict analysis bulletin, issue 10, February 2018 – an overview of the year 2017, focusing on shooting incidents*, 02/2018, <http://civilsociety-centre.org/article/conflict-analysis-bulletin-issue-10-february-2018-overview-year-2017-focusing-shooting> [geraadpleegd op 01/06/2018]
- Civil Society Knowledge Centre (CSKC), *Geo-located mapping of conflicts in Lebanon*, s.d., <https://civilsociety-centre.org/cap/map> [geraadpleegd op 24/01/2019]
- Civil Society Knowledge Centre (CSKC), *ISF frees hostages*, 31/01/2018, <https://civilsociety-centre.org/sir/isf-frees-hostages> [geraadpleegd op 18/06/2018]
- Civil Society Knowledge Centre (CSKC), *Kidnapping in Bekaa*, 01/01/2018, <http://civilsociety-centre.org/sir/kidnapping-bekaa> [geraadpleegd op 18/06/2018]
- Civil Society Knowledge Centre (CSKC), *Palestinian Security forces officer assassinated in Miye ou Miye*, 17/03/2018, <https://civilsociety-centre.org/sir/palestinian-security-forces-officer-assassinated-miye-ou-miye> [geraadpleegd op 18/06/2018]
- Civil Society Knowledge Centre (CSKC), *Two killed, one injured in Rashidieh shootouts*, 04/03/2018, <http://civilsociety-centre.org/sir/two-killed-one-injured-rashidieh-shootouts> [geraadpleegd op 18/06/2018]
- Civil-Military Fusion Centre (CFC), *Blowback: The unintended consequences of Hezbollah's role in Syria*, 09/2013, https://issuu.com/civmilfc/docs/20130915_hezbollah_final [geraadpleegd op 13/09/2013]

- Congressional Research Service (CRS) (Blanchard C.), *Islam: Sunni and shiites*, 28/01/2009, <https://fas.org/irp/crs/RS21745.pdf> [geraadpleegd op 28/06/2018]
- Congressional Research Service (CRS) (Blanchard C.M.), *Lebanon: Background and U.S. Policy*, 14/02/2014, <http://www.refworld.org/docid/5318595b4.html> [geraadpleegd op 13/03/2014]
- Congressional Research Service (CRS) (Humud C.E.), *Lebanon*, 09/11/2017, <https://fas.org/sqp/crs/mideast/R44759.pdf> [geraadpleegd op 16/11/2017]
- Congressional Research Service (CRS) (Humud C.E.), *Lebanon*, 19/06/2018, <https://fas.org/sqp/crs/mideast/R44759.pdf> [geraadpleegd op 28/06/2018]
- Congressional Research Service (CRS) (Humud C.E.), 05/10/2018, *Lebanon*, <https://fas.org/sqp/crs/mideast/R44759.pdf> [geraadpleegd op 05/02/2020]
- Congressional Research Service (CRS), *Lebanon Forms New Government Amid Economic Crisis, Ongoing Protests*, 31/01/2020, https://www.everycrsreport.com/files/20200131_IN11192_c10ac1e78fb5dfc13d0a9a349b07a0cebb172d8f.pdf [geraadpleegd op 05/02/2020]
- Council of Europe, *The situation in Lebanon and challenges for regional stability and European security*, 05/01/2017, http://www.ecoi.net/file_upload/1226_1484040983_the-situation-in-lebanon-and-challenges-for-regional-stability-and-european-security.pdf [geraadpleegd op 27/02/2017]
- Counter Punch (Lamb F.), *Lebanon's outlawing of Palestinian civil rights*, 14/04/2017, <http://www.counterpunch.org/2017/04/14/lebanons-outlawing-of-palestinian-civil-rights/> [geraadpleegd op 08/05/2017]
- Danish Immigration Service, *Stateless Palestinian refugees in Lebanon, ffm-report 25 May to 6 June 2014*, 10/2014, <https://www.nyidanmark.dk/NR/rdonlyres/091D8946-CC06-4659-A864-773FA0D69FFC/0/RapportLibanon8102014pdf.pdf> [geraadpleegd op 05/11/2014]
- Enab Baladi, *Asma al-Assad's Cousin kidnapped In Lebanon*, 17/09/2019, <https://english.enabbaladi.net/archives/2019/09/asma-al-assads-cousin-kidnapped-in-lebanon/> [geraadpleegd op 28/02/2020]
- European Commission High Representative of the European Union For Foreign Affairs and Security Policy, *Joint staff working document Implementation of the European Neighbourhood Policy in Lebanon, Progress in 2012 and recommendations for action*, 20/03/2013, http://eeas.europa.eu/archives/docs/enp/pdf/2013/country-reports/lebanon_en.pdf [geraadpleegd op 27/03/2020]
- European Council on Foreign Relations (ECFR), *Lebanon: containing spillover from Syria*, 09/2012, http://www.ecfr.eu/page/-/ECFR61_LEBANON_BRIEF.pdf [geraadpleegd op 26/10/2012]
- European University Institute (Mouawad J.), *Lebanon's border areas in light of the Syrian war: New actors, old marginalization*, 03/2018, http://cadmus.eui.eu/bitstream/handle/1814/52564/RSCAS_PR_2018_03.pdf?sequence=1&isAllowed=y [geraadpleegd op 01/06/2018]
- Haut-Commissariat des Nations Unies aux droits de l'homme (HCDH - OHCHR), *Press briefing note on Lebanon*, 21/01/2020, <https://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=25483&LangID=E> [geraadpleegd op 05/02/2020]
- Human Rights Watch (HRW), *"Our Homes Are Not for Strangers" Mass Evictions of Syrian Refugees by Lebanese Municipalities*, 20/04/2018, <https://www.hrw.org/report/2018/04/20/our-homes-are-not-strangers/mass-evictions-syrian-refugees-lebanese-municipalities> [geraadpleegd op 01/06/2018]
- Human Rights Watch (HRW), *Lebanon : Police Violence Against Protesters*, 17/01/2020, <https://www.hrw.org/news/2020/01/17/lebanon-police-violence-against-protesters> [geraadpleegd op 05/02/2020]
- Human Rights Watch (HRW), *Lebanon: Excessive Force Against Protesters*, 20/12/2019, <https://www.hrw.org/news/2019/12/20/lebanon-excessive-force-against-protesters> [geraadpleegd op 05/02/2020]
- Human Rights Watch (HRW), *Lebanon: Refugees in border zone at risk*, 20/09/2017, <https://www.hrw.org/news/2017/09/20/lebanon-refugees-border-zone-risk> [geraadpleegd op 09/11/2017]
- Human Rights Watch (HRW), *Lebanon: Syrian Refugee Shelters Demolished*, 05/07/2019, <https://www.hrw.org/news/2019/07/05/lebanon-syrian-refugee-shelters-demolished> [geraadpleegd op 28/02/2020]

- Human Rights Watch (HRW), *Lebanon: Tit-for-tat border kidnappings*, 02/05/2013, <https://www.hrw.org/news/2013/05/02/lebanon-tit-tat-border-kidnappings> [geraadpleegd op 01/06/2018]
- Human Rights Watch (HRW), *World Report 2015 – Lebanon*, 29/01/2015, <http://www.hrw.org/world-report/2015/country-chapters/lebanon> [geraadpleegd op 08/05/2015]
- Human Rights Watch (HRW), *World Report 2020 - Events of 2019. Country Summary – Lebanon*, 14/01/2020, <https://www.hrw.org/world-report/2020/country-chapters/lebanon> [geraadpleegd op 05/02/2020]
- Illini Journal of International Security (Weiss C.), *The Bilal Badr Group: Ain el Hilwe's Recurring Threat*, 06/09/2017, <http://publish.illinois.edu/illinijournalofinternationalsecurity/blog/blogs-spring-2017/the-bilal-badr-group-ain-el-hilwes-recurring-threat/> [geraadpleegd op 08/03/2017]
- Institute for the Study of War (ISW) (Cafarella J.), *Syrian jihadists signal intent for Lebanon*, 05/03/2015, http://www.understandingwar.org/sites/default/files/Syrian_Backgrounder_approved_0.pdf [geraadpleegd op 08/05/2015]
- Institute for the Study of War (ISW) (Fullton W.), *Iranian strategy in Syria*, 05/2013, <http://www.understandingwar.org/report/iranian-strategy-syria> [geraadpleegd op 04/10/2013]
- Institute for the Study of War (ISW) (O'Bagy E.), *Syria conflict exacerbates communal tension in Lebanon*, 29/06/2013, <http://www.understandingwar.org/syria-update-syria-conflict-exacerbates-communal-tension-lebanon> [geraadpleegd op 23/09/2013]
- Integrated Regional Information Networks (IRIN), *Fear stalks Beirut Shia suburbs*, 26/03/2014, <https://www.thenewhumanitarian.org/feature/2014/03/26/fear-stalks-beirut-s-shia-suburbs> [geraadpleegd op 07/04/2014]
- Inter-agency Information Sharing Portal, *Syria regional Refugee response*, laatste update: 31/05/2018, <https://data2.unhcr.org/en/situations/syria?id=122> [geraadpleegd op 27/06/2018]
- International Business Times (Massi A.), *Christian, Sunni and Shia: Meet Hezbollah's Non-denominational military branch defending Lebanon, fighting in Syria*, 04/11/2015, <https://www.ibtimes.com/christian-sunni-shia-meet-hezbollahs-non-denominational-military-branch-defending-2169257> [geraadpleegd op 27/02/2017]
- International Crisis Group (ICG) (Wimmen H.), *Lebanon's Revolt*, 21/10/2019, <https://www.crisisgroup.org/middle-east-north-africa/eastern-mediterranean/lebanon/lebanons-revolt> [geraadpleegd op 05/02/2020]
- International Crisis Group (ICG) (Wimmen H.), *Pulling Lebanon Back from the Precipice*, 22/01/2020, <https://www.crisisgroup.org/middle-east-north-africa/eastern-mediterranean/lebanon/pulling-lebanon-back-precipice> [geraadpleegd op 05/02/2020]
- International Crisis Group (ICG) (Wimmen H.), *Hezbollah and Israel: Deterrence at the Edge of Destruction*, 09/10/2019, <https://www.crisisgroup.org/middle-east-north-africa/eastern-mediterranean/israelpalestine/hezbollah-and-israel-deterrence-edge-destruction> [geraadpleegd op 05/02/2020]
- International Crisis Group (ICG), *A Huthi missile, a Saudi purge and a Lebanese resignation shake the Middle East*, 10/11/2017, <https://www.crisisgroup.org/middle-east-north-africa/huthi-missile-saudi-purge-and-lebanese-resignation-shake-middle-east> [geraadpleegd op 10/11/2017]
- International Crisis Group (ICG), *A precarious balancing act: Lebanon and the Syrian conflict*, 22/11/2012, <https://www.crisisgroup.org/middle-east-north-africa/eastern-mediterranean/lebanon/precarious-balancing-act-lebanon-and-syrian-conflict-0> [geraadpleegd op 04/10/2013]
- International Crisis Group (ICG), *CrisisWatch N° 150*, 01/02/2016, <https://reliefweb.int/report/world/crisiswatch-no-150-1-february-2016> [geraadpleegd op 30/06/2016]
- International Crisis Group (ICG), *CrisisWatch N°122*, 01/10/2013, <https://reliefweb.int/report/world/crisiswatch-n%C2%B0122-01-october-2013-0> [geraadpleegd op 06/10/2014]
- International Crisis Group (ICG), *CrisisWatch N°141*, 30/04/2015, <https://www.files.ethz.ch/isn/190596/cw141.pdf> [geraadpleegd op 08/05/2015]
- International Crisis Group (ICG), *Crisiswatch*, 01/2020, <https://www.crisisgroup.org/crisiswatch/crisiswatch-january-2020-alerts-and-december-2019-trends#lebanon> [geraadpleegd op 13/02/2020]
- International Crisis Group (ICG), *Hizbollah's Syria conundrum*, 14/03/2017, <https://www.crisisgroup.org/middle-east-north-africa/eastern-mediterranean/lebanon/175-hizbollah-s-syria-conundrum> [geraadpleegd op 14/03/2017]

International Crisis Group (ICG), *Hizbollah's weapons turn inward*, in: *Middle East Briefing* n°23, 15/05/2008, <https://www.crisisgroup.org/middle-east-north-africa/eastern-mediterranean/lebanon/lebanon-hizbollah-s-weapons-turn-inward> [geraadpleegd op 11/10/2013]

International Crisis Group (ICG), *In Lebanon's elections, more of the same is mostly good news*, 09/05/2018, <https://www.crisisgroup.org/middle-east-north-africa/eastern-mediterranean/lebanon/lebanon-elections-more-same-mostly-good-news> [geraadpleegd op 01/06/2018]

International Crisis Group (ICG), *Lebanon needs help to cope with huge refugee influx*, 19/09/2016, <https://www.crisisgroup.org/middle-east-north-africa/eastern-mediterranean/lebanon/lebanon-needs-help-cope-huge-refugee-influx> [geraadpleegd op 27/02/2017]

International Crisis Group (ICG), *Lebanon's Hizbollah turns eastward to Syria*, 27/05/2014, <https://www.files.ethz.ch/isn/180517/153-lebanon-s-hizbollah-turns-eastward-to-syria.pdf> [geraadpleegd op 06/10/2014]

International Crisis Group (ICG), *Lebanon's self-defeating survival strategies*, 20/07/2015, <https://www.crisisgroup.org/middle-east-north-africa/eastern-mediterranean/lebanon/lebanon-s-self-defeating-survival-strategies> [geraadpleegd op 07/12/2015]

International Crisis Group (ICG), *Middle East & North Africa, Lebanon December 2019*, s.d., <https://www.crisisgroup.org/crisiswatch/crisiswatch-january-2020-alerts-and-december-2019-trends> [geraadpleegd op 12/02/2020]

International Crisis Group (ICG), *Nurturing instability: Lebanon's Palestinian Refugee Camps*, in: *Crisis Group Middle East Report*, N° 84, 19/02/2009, <https://www.crisisgroup.org/middle-east-north-africa/eastern-mediterranean/lebanon/nurturing-instability-lebanon-s-palestinian-refugee-camps> [geraadpleegd op 12/05/2017]

International Crisis Group (ICG), *Too close for comfort: Syrians in Lebanon*, 13/05/2013, <http://www.operationspaix.net/DATA/DOCUMENT/7965~v~Too Close For Comfort Syrians in Lebanon Middle East Report N141.pdf>, [geraadpleegd op 30/08/2013]

International Crisis Group (ICG), *Tracking Conflict Worldwide*, 04/2018, <https://www.crisisgroup.org/crisiswatch/april-2018#lebanon> [geraadpleegd op 24/04/2019]

Jane's 360, *Global attack index 2014*, s.d., http://www.janes360.com/images/assets/096/48096/JTIC_Global_Attack_Index_2014.pdf [geraadpleegd op 01/06/2018]

Jane's 360, *Global attack index 2015*, s.d., www.janes.com/images/assets/096/48096/JTIC_Global_Attack_Index_2015.pdf [geraadpleegd op 01/06/2018]

Jane's 360, *JTIC 2017 World Attack Index*, 19/02/2018, <http://www.janes.com/article/77899/jtic-2017-world-attack-index> [geraadpleegd op 18/06/2018]

Jane's Terrorism & Insurgency Centre, *2019 Global Attack Index*, s.d., <https://cdn.ihsmarkit.com/ADS/456542619/Attacks-by-MiddleEast.html> [geraadpleegd op 28/02/2020]

Jane's Terrorism & Insurgency Centre, *Jane's Terrorism & Insurgency Centre*, s.d., https://ihsmarkit.com/products/janes-terrorism-insurgency-intelligence-centre.html?utm_campaign=pc10585&utm_medium=social-network&utm_source=infographic [geraadpleegd op 28/02/2020]

Jane's Terrorism and Insurgency Centre, *Global Attack Index*, 28/04/2017, <https://www.youtube.com/watch?v=9EJw5D8arco> [geraadpleegd op 12/05/2017]

Landinfo (Norwegian Country of Origin Information Centre), *Libanon: Sikkerhetsrelaterte forhold ved utgangen av 2016*, 19/12/2016, <http://landinfo.no/id/3405.0>, [geraadpleegd op 27/02/2017]

Landinfo (Norwegian Country of Origin Information Centre), *The Lebanese resistance brigades – Saraya al-Muqawama al-Lubnaniya*, 20/05/2016, www.landinfo.no/asset/3357/1/3357_1.pdf [geraadpleegd op 27/02/2017]

McClatchy DC (Prothero M.), *Fleeing Syrian rebels accused of aggravating violence in Lebanon*, 02/12/2013, <https://www.mcclatchydc.com/news/nation-world/world/article24759778.html> [geraadpleegd op 07/04/2014]

Medical Aid for Palestinians (MAP), *Nine Palestinians killed, more than 100 injured in Lebanon's largest refugee camp*, 21/04/2017, <https://www.map.org.uk/news/archive/post/641-nine-palestinians-killed-more-than-100-injured-in-lebanon-s-largest-refugee-camp> [geraadpleegd op 08/05/2017]

Mediterranean Affairs, *Tripoli, The Uncertain Stability Of Lebanon*, 22/12/2019, <https://www.mediterraneanaffairs.com/tripoli-the-uncertain-stability-of-lebanon/> [geraadpleegd op 05/02/2020]

Middle East Eye, *The struggle to keep the peace in Lebanon's largest Palestinian refugee camp*, 01/03/2016, <http://www.middleeasteye.net/news/struggle-keep-peace-lebanons-largest-palestinian-refugee-camp-272213607> [geraadpleegd op 27/02/2017]

Middle East Eye, *Hezbollah sends Israel 'message for calm' say sources*, 29/01/2015, <http://www.middleeasteye.net/news/hezbollah-sends-israel-message-calm-sources-1519750638> [geraadpleegd op 08/05/2015]

Middle East Eye, *Lebanon army identifies Tripoli suicide bombers*, 11/01/2015, <http://www.middleeasteye.net/news/lebanon-army-identifies-tripoli-suicide-bombers-1753686537> [geraadpleegd op 08/05/2015]

Middle East Eye, *Second Lebanese protester dies after succumbing to wounds*, 18/02/2020, <https://www.middleeasteye.net/news/second-lebanese-protester-dies-after-succumbing-wounds> [geraadpleegd op 18/02/2020]

Middle East Eye, *Tripoli protests turn anger on local political elites, sparking violence*, 15/12/2019, <https://www.middleeasteye.net/news/tripoli-turns-uprising-focus-local-political-elites-faces-violence> [geraadpleegd op 05/02/2020]

Middle East Institute (Blanford N.), *Hezbollah's evolution: from Lebanese militia to regional player*, 11/2017, <http://www.mei.edu/content/hezbollah-s-evolution-lebanese-militia-regional-player> [geraadpleegd op 04/12/2017]

Middle East Research and Information Project (MERIP) (Milligan M.), *Tripoli's troubles to come*, 13/08/2012, www.merip.org/mero/mero081312 [geraadpleegd op 26/10/2012]

Naharnet, *Security Measure Uped at Protest sites after violence*, 18/12/2019, <http://www.naharnet.com/stories/en/267355> [geraadpleegd op 05/02/2020]

Naharnet, *Army Arrests Ain el-Hilweh Terror Fugitive*, 26/10/2017, <http://www.naharnet.com/stories/en/237326> [geraadpleegd op 25/04/2019]

Naharnet, *Bekaa roads blocked over Risha kidnap as Aoun says 'all security forces mobilized'*, 20/01/2017, <http://www.naharnet.com/stories/224096-bekaa-roads-blocked-over-risha-kidnap-as-aoun-says-all-security-forces-mobilized> [geraadpleegd op 27/02/2017]

Naharnet, *Hizbollah turns Beirut's Southern Suburbs into Fortress*, 21/08/2013, <http://www.naharnet.com/stories/en/94875> [geraadpleegd op 23/8/2013]

Naharnet, *Mustaqbal, Shaar, Rifi: Blame for Tripoli blasts Falls only on those who staged them*, 13/10/2013, <http://www.naharnet.com/stories/en/102040-mustaqbal-shaar-rifi-blame-for-tripoli-blasts-falls-only-on-those-who-staged-them> [geraadpleegd op 14/10/2013]

Naharnet, *One wounded as Bourj al-Barajneh dispute escalates into gunfire*, 08/05/2017, <http://www.naharnet.com/stories/en/229731-one-wounded-as-bourj-al-barajneh-dispute-escalates-into-gunfire> [geraadpleegd op 08/05/2017]

Naharnet, *Report: Arm apt to 'liberate' Lebanon's outskirts from militants*, 01/05/2017, <http://www.naharnet.com/stories/en/229308> [geraadpleegd op 01/05/2017]

Naharnet, *Roads blocked after Lebanese man killed in al-Beddawi camp gunfight*, 30/04/2017, <http://www.naharnet.com/stories/en/229264> [geraadpleegd op 12/05/2017]

Naharnet, *Security Measures Uped at Protest Sites after Violence*, 18/12/2019, <http://www.naharnet.com/stories/en/267355-security-measures-uped-at-protest-sites-after-violence> [geraadpleegd op 12/02/2020]

Naharnet, *Top Ain el-Hiwleh extremist in Army's custody*, 18/09/2018, <http://www.naharnet.com/stories/en/250809> [geraadpleegd op 17/01/2019]

Now Media (Blanford N.), *Hezbollah readies for offensive near Aarsal*, 04/04/2016, <http://now.mmedia.me/lb/en/reportsfeatures/566823-hezbollah-readies-for-offensive-near-aarsal> [geraadpleegd op 04/07/2016]

Now Media (Blanford N.), *ISIS on the move in Lebanon*, 04/05/2016, <http://now.mmedia.me/lb/en/reportsfeatures/566947-isis-on-the-move-in-lebanon> [geraadpleegd op 07/07/2016]

Now Media (Blanford N.), *Israel and Hezbollah's deterrence doctrine*, 22/04/2016, <http://now.mmedia.me/lb/en/reportsfeatures/566909-israel-and-hezbollahs-deterrence-doctrine> [geraadpleegd op 04/07/2016]

- Now Media (Blanford N.), *Lebanese army's policy of containment in Aarsal*, 09/02/2016, <http://now.mmedia.me/lb/en/commentaryanalysis/566589-army-raids-in-aarsal> [geraadpleegd op 04/07/2016]
- Overseas Security Advisory Council (OSAC), *Lebanon 2016 Crime and Safety report*, 14/03/2016, <https://www.osac.gov/Content/Report/8dca5a92-4716-4092-8459-15f4adcae242> [geraadpleegd op 30/06/2016]
- Overseas Security Advisory Council (OSAC), *Lebanon 2018 Crime & safety report*, 27/03/2018, <https://www.osac.gov/Content/Report/dc4e1a68-5c13-4ebe-a018-15f4ae5c63a2> [geraadpleegd op 01/06/2018]
- Overseas Security Advisory Council (OSAC), *Lebanon 2019 Crime & Safety Report*, 25/04/2019, <https://www.osac.gov/Country/Lebanon/Content/Detail/Report/9462fd65-cc4c-41d0-a4d2-15f4aec93c59> [geraadpleegd op 13/02/2020]
- Palestinian Human Rights Organization (PHRO), *Camp in fear, camp in want, Human security assessment for Nahr El-Bared Camp*, 2011, http://www.palhumanrights.org/rep/ENG/Camp%20in%20Fear-Camp%20in%20Want_Final-A4.pdf [geraadpleegd op 18/11/2015]
- Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL), *Lebanon Accuses Israel Of 'Aggression' After Two Drones Hit Hizballah Stronghold In Beirut*, 25/08/2019, <https://www.rferl.org/a/israel-syria-strike-killer-drone-attack-/30127776.html> [geraadpleegd op 05/02/2020]
- Reuters, *Lebanese army clashes with supporters of Hezbollah, Amal in Beirut*, 17/12/2019, https://www.reuters.com/article/us-lebanon-protests-clashes/lebanese-army-clashes-with-supporters-of-hezbollah-amal-in-beirut-idUSKBN1YK27H?utm_campaign=Brookings%20Doha%20Center&utm_source=hs_email&utm_medium=email&utm_content=80886002 [geraadpleegd op 12/02/2020]
- Reuters, *Lebanese army faces jihadist threat on Syrian border*, 28/08/2016, <http://www.reuters.com/article/us-mideast-crisis-syria-lebanon-idUSKCN11Y1VN> [geraadpleegd op 04/03/2017]
- Reuters, *Lebanese security forces, protesters clash for second night*, 19/01/2020, https://www.reuters.com/article/us-lebanon-crisis-protests/more-than-300-people-wounded-in-beirut-protest-clashes-rescuers-idUSKBN1ZI0DS?utm_campaign=Brookings%20Doha%20Center&utm_source=hs_email&utm_medium=email&utm_content=82130247 [geraadpleegd op 12/02/2020]
- Reuters, *Lebanon forms government with backing of Hezbollah and allies*, 21/01/2020, <https://www.reuters.com/article/us-lebanon-government/lebanon-forms-government-with-backing-of-hezbollah-and-allies-idUSKBN1ZK1EJ> [geraadpleegd op 05/02/2020]
- Reuters, *Two wounded in Lebanon's Tripoli after bomb blast in residential building: sources*, 23/02/2020, https://www.reuters.com/article/us-lebanon-tripoli-blast/two-wounded-in-lebanons-tripoli-after-bomb-blast-in-residential-building-sources-idUSKCN20H0KM?utm_campaign=Brookings%20Doha%20Center&utm_source=hs_email&utm_medium=email&utm_content=83778204 [geraadpleegd op 24/02/2020]
- Salloukh B.F., *The Syrian war: spillover effects on Lebanon*, 03/2017, https://www.researchgate.net/publication/314239901_The_Syrian_War_Spillover_Effects_on_Lebanon [geraadpleegd op 25/03/2017]
- Shia Watch (Schei I., Slim M.), *The LAF: Lebanon's hope....by default*, 11/2015, [http://www.shiawatch.com/public/uploads/files/LAF_Lebanon\[ShiaWatch40\].pdf](http://www.shiawatch.com/public/uploads/files/LAF_Lebanon[ShiaWatch40].pdf) [geraadpleegd op 18/11/2015]
- The 961, *Lebanese Army Centers Were Attacked by Drug Fugitives in Baalbek*, 10/06/2019, <https://the961.com/lebanese-army-centers-were-attacked-by-drug-fugitives-in-baalbek/> [geraadpleegd op 12/02/2020]
- The Arab Weekly (Blanford N.), *Hezbollah, Israel brace for all-out conflict*, 03/05/2017, <http://www.thearabweekly.com/Levant/7977/Hezbollah%2C-Israel-brace-for-all-out-conflict> [geraadpleegd op 03/05/2017]
- The Arab Weekly (Blanford N.), *The rules shift in Iran, Hezbollah and Israel's great game*, 18/02/2018, <https://thearabweekly.com/rules-shift-iran-hezbollah-and-israels-great-game> [geraadpleegd op 01/06/2018]
- The Christian Science Monitor (Blanford N.), *Free passage for ISIS: Was Hezbollah-backed deal a jab at Lebanese army*, 06/09/2017, <https://www.csmonitor.com/World/Middle-East/2017/0906/Free-passage-for-ISIS-Was-Hezbollah-backed-deal-a-jab-at-Lebanese-Army> [geraadpleegd op 27/11/2017]
- The Christian Science Monitor (Blanford N.), *In tense south Lebanon, UN force proves it helps to just talk*, 22/03/2018, <https://www.csmonitor.com/World/Middle-East/2018/0322/In-tense-south-Lebanon-UN-force-proves-it-helps-to-just-talk> [geraadpleegd op 01/06/2018]

The Daily Star (TDS) (Al-Fakih R.), *Tit-for-tat kidnappings sweep Bekaa Valley*, 03/08/2013, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2013/Aug-03/226149-tit-for-tat-kidnappings-sweep-bekaa-valley.ashx#axzz30MOCMH3u> [geraadpleegd op 24/04/2014]

The Daily Star (TDS) (Blanford N.), *Hezbollah readying for Qalamoun offensive*, 20/03/2015, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2015/Mar-20/291498-hezbollah-readying-for-qalamoun-offensive.ashx> [geraadpleegd op 08/05/2015]

The Daily Star (TDS) (Blanford N.), *Hezbollah to sustain calculated retaliation against Israel*, 30/01/2015, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2015/Jan-30/285806-hezbollah-to-sustain-calculated-retaliation-against-israel.ashx> [geraadpleegd op 08/05/2015]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Ain al-Hilweh relief after Arqoub's death*, 05/08/2019, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2019/Aug-14/489621-cautious-calm-in-ain-al-hilweh-after-overnight-murder.ashx> [geraadpleegd op 26/02/2020]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Ain al-Hilweh residents concerned over arms transfers*, 17/05/2019, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2019/May-17/483384-ain-al-hilweh-residents-concerned-over-arms-transfers.ashx> [geraadpleegd op 26/02/2020]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Army leads security drill at Ain al-Hilweh primary school*, 28/05/2019, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2019/May-28/484136-army-leads-security-drill-at-ain-al-hilweh-primary-school.ashx> [geraadpleegd op 26/02/2020]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Cautious calm in Ain al-Hilweh after killing*, 03/08/2019, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2019/Aug-03/488977-cautious-calm-in-ain-al-hilweh-after-killing.ashx> [geraadpleegd op 26/02/2020]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Daily life back on track in Ain al-Hilweh after protests*, 29/07/2019, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2019/Jul-29/488563-daily-life-back-on-track-in-ain-al-hilweh-after-protests.ashx> [geraadpleegd op 26/02/2020]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Mieh Mie begins phase two of weapons-free deal*, 16/05/2019, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2019/May-16/483274-mieh-mieh-begins-phase-two-of-weapons-free-deal.ashx> [geraadpleegd op 26/02/2020]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Mieh Mie takes first steps toward becoming weapons-free*, 11/05/2019, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2019/May-11/482913-mieh-mieh-takes-first-steps-toward-becoming-weapons-free.ashx> [geraadpleegd op 26/02/2020]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Palestinians to take labor protests to Parliament, Serail*, 30/09/2019, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2019/Sep-30/492534-palestinians-to-take-labor-protests-to-parliament-serail.ashx> [geraadpleegd op 26/02/2020]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Retaliatory shooting leaves one wounded in Ain al-Hilweh*, 01/05/2019, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2019/May-01/482198-retaliatory-shooting-leaves-one-wounded-in-ain-al-hilweh.ashx> [geraadpleegd op 26/02/2020]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Rival groups in Ain al-Hilweh meet to ease tensions, unite against Israel assault*, 29/08/2019, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2019/Aug-29/490628-rival-groups-in-ain-al-hilweh-meet-to-ease-tensions-unite-against-israel-assault.ashx> [geraadpleegd op 26/02/2020]

The Daily Star (TDS), *High-profile fugitives flee Ain al-Hilweh to Syria*, 17/12/2019, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2019/Dec-17/497579-high-profile-fugitives-flee-ain-al-hilweh-to-syria.ashx> [geraadpleegd op 05/02/2020]

The Daily Star (TDS), *Outlaws use turmoil to flee Ain al-Hilweh*, 02/12/2019, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2019/Dec-02/496632-outlaws-use-turmoil-to-flee-ain-al-hilweh.ashx> [geraadpleegd op 05/02/2020]

The Daily Star (TDS), *2 hand grenades go off in Ain al-Hilweh, injuring man*, 17/08/2019, https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2019/Aug-17/489826-2-hand-grenades-go-off-in-ain-al-hilweh-injuring-man.ashx?utm_source=Magnet%26utm_medium=Entity%20page%26utm_campaign=Magnet%20tools [geraadpleegd op 26/02/2020]

The Daily Star (TDS), *Cautious calm in Ain al-Hilweh after overnight murder*, 14/08/2019, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2019/Aug-14/489621-cautious-calm-in-ain-al-hilweh-after-overnight-murder.ashx> [geraadpleegd op 26/02/2020]

The Daily Star (TDS), *New Ain al-Hilweh force chief oversees drug dealer handover*, 02/10/2019, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2019/Oct-02/492662-new-ain-al-hilweh-force-chief-oversees-drug-dealer-handover.ashx> [geraadpleegd op 26/02/2020]

The Daily Star (TDS), *Palestinian rage persists against Trump plan*, 01/02/2020, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2020/Feb-01/500353-palestinian-rage-persists-against-trump-plan.ashx> [geraadpleegd op 26/02/2020]

The Daily Star (TDS), *Palestinian refugees strike against Trump plan*, 29/01/2020, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2020/Jan-29/500186-palestinian-refugee-camps-strike-against-trump-plan.ashx> [geraadpleegd op 26/02/2020]

The Daily Star (TDS), s.d., <https://www.dailystar.com.lb/SearchArticles.aspx?search=palestinian> [geraadpleegd op 28/02/2020]

The Daily Star (TDS), *Sidon's Palestinians take supporting role in Lebanese demonstrations*, 28/10/2019, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2019/Oct-28/494424-sidons-palestinians-take-supporting-role-in-lebanese-demonstrations.ashx> [geraadpleegd op 05/02/2020]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Ain al-Hilweh atmosphere explosive, sources warn*, 19/04/2017, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2017/Apr-19/402436-ain-al-hilweh-atmosphere-explosive-sources-warn.ashx> [geraadpleegd op 19/04/2017]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Ain al-Hilweh chaos as Badr bodyguard kills Palestinian man*, 20/11/2017, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2017/Nov-20/427110-ain-al-hilweh-chaos-as-badr-bodyguard-kills-palestinian-man.ashx> [geraadpleegd op 26/11/2017]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Ain al-Hilweh clashes linked to army offensive: Ibrahim*, 05/09/2017, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2017/Sep-05/418191-ain-al-hilweh-clashes-linked-to-army-offensive-ibrahim.ashx> [geraadpleegd op 27/11/2017]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Ain al-Hilweh eases toward normalcy, schools open*, 25/09/2018, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2018/Sep-25/464365-ain-al-hilweh-eases-toward-normalcy-schools-open.ashx> [geraadpleegd op 21/01/2019]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Ain al-Hilweh family buries son after two weeks of protest*, 01/10/2018, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2018/Oct-01/464970-ain-al-hilweh-family-buries-son-after-two-weeks-of-protest.ashx> [geraadpleegd op 21/01/2019]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Ain al-Hilweh fighting ebbs as Badr flees stronghold*, 11/04/2017, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2017/Apr-11/401455-ain-al-hilweh-fighting-ebbs-as-badr-flees-stronghold.ashx>, geraadpleegd op 13/04/2017]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Ain al-Hilweh leaders respond to increased army security*, 13/01/2018, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2018/Jan-13/433524-ain-al-hilweh-leaders-respond-to-increased-army-security.ashx> [geraadpleegd op 18/06/2018]

The Daily Star (Zaatari M.), *Ain al-Hilweh on edge after overnight killing*, 16/09/2018, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2018/Sep-16/463527-ain-al-hilweh-on-edge-after-overnight-killing.ashx> [geraadpleegd op 21/01/2019]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Ain al-Hilweh on edge as killer still at large*, 19/09/2018, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2018/Sep-19/463848-ain-al-hilweh-on-edge-as-killer-still-at-large.ashx> [geraadpleegd op 21/01/2019]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Ain al-Hilweh still on edge after killing*, 24/09/2018, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2018/Sep-24/464239-ain-al-hilweh-still-on-edge-after-killing.ashx> [geraadpleegd op 21/01/2019]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Ain al-Hilweh: Tensions mount over return to fighting*, 07/10/2017, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2017/Oct-07/421872-ain-al-hilweh-tensions-mount-over-return-to-fighting.ashx> [geraadpleegd op 27/11/2017]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Badr says in Syria after fleeing Ain al-Hilweh*, 03/01/2018, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2018/Jan-03/432248-badr-says-in-syria-after-fleeing-ain-al-hilweh.ashx> [geraadpleegd op 18/06/2018]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Botched arrest sparks camp clashes*, 14/10/2017, <https://www.pressreader.com/lebanon/the-daily-star-lebanon/20171014/281586650823052> [geraadpleegd op 27/11/2017]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Calm returns to Ain al-Hilweh after killing*, 17/09/2018, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2018/Sep-17/463596-calm-returns-to-ain-al-hilweh-after-killing.ashx> [geraadpleegd op 21/01/2019]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Exchange of gunfire in Ain al-Hilweh*, 22/09/2017, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2017/Sep-22/420153-exchange-of-gunfire-in-ain-al-hilweh.ashx> [geraadpleegd op 27/11/2017]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Extremist Ain al-Hilweh group threatens escalation*, 08/05/2017, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2017/May-08/404971-extremist-ain-al-hilweh-group-threatens-escalation.ashx> [geraadpleegd op 08/05/2017]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Extremists abandon strongholds in Ain al-Hilweh*, 25/08/2017, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2017/Aug-25/417118-extremists-abandon-strongholds-in-ain-al-hilweh.ashx> [geraadpleegd op 30/11/2017]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Fatah forces to end bloody faceoff with Badr's group*, 10/04/2017, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2017/Apr-10/401316-fatah-forces-to-end-bloody-faceoff-with-badr-group.ashx> [geraadpleegd op 10/04/2017]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Fatah launches wide-scale attack on extremist Badr group in Ain al-Hilweh*, 08/04/2017, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2017/Apr-08/401138-sidon-paralyzed-amid-continued-clashes-in-palestinian-refugee-camp.ashx> [geraadpleegd op 09/04/2017]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Fear of escalation puts Ain al-Hilweh on edge*, 19/03/2014, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2014/Mar-19/250661-fear-of-escalation-puts-ain-al-hilweh-on-edge.ashx#axzz2zuPdpOAU> [geraadpleegd op 25/04/2014]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Gunfight rattles south Lebanon's Ain al-Hilweh*, 25/03/2017, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2017/Mar-25/399150-gunfight-rattles-south-lebanons-ain-al-hilweh.ashx> [geraadpleegd op 25/03/2017]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Joint force enters refugee camp hotspot*, 13/04/2017, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2017/Apr-13/401778-joint-force-enters-refugee-camp-hotspot.ashx> [geraadpleegd op 08/05/2017]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Lebanese army storms Assir complex*, 24/06/2013, <http://www.dailystar.com.lb/News/Local-News/2013/Jun-24/221395-fierce-clashes-rock-south-lebanon-city-for-second-day.ashx#axzz2qYWzZHaP> [geraadpleegd op 23/09/2013]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Lebanon feels effects of Israel-Iran escalation*, 11/05/2018, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2018/May-11/448929-lebanon-feels-effects-of-israel-iran-escalation.ashx> [geraadpleegd op 18/06/2018]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Mieh Mieh, Ain al-Hilweh engulfed by security concerns in 2018*, 31/12/2018, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2018/Dec-31/472984-mieh-mieh-ain-al-hilweh-engulfed-by-security-concerns-in-2018.ashx> [geraadpleegd op 22/01/2019]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *One shot and another stabbed with a knife in Ain al-Hilweh*, 29/11/2018, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2018/Nov-29/470402-one-shot-and-another-stabbed-with-a-knife-in-ain-al-hilweh.ashx> [geraadpleegd op 21/01/2019]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Palestinian factions talk Daesh handover with army intelligence head in south*, 20/09/2017, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2017/Sep-20/420021-palestinian-factions-talk-daesh-handover-with-army-intelligence-head-in-south.ashx> [geraadpleegd op 27/11/2017]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Palestinian leadership to hold meeting on Ain al-Hilweh*, 27/08/2017, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2017/Aug-27/417383-palestinian-leadership-to-hold-meeting-on-ain-al-hilweh.ashx> [geraadpleegd op 27/11/2017]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Palestinians act to stabilize Ain al-Hilweh*, 29/08/2017, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2017/Aug-30/417526-palestinians-act-to-stabilize-ain-al-hilweh.ashx> [geraadpleegd op 27/11/2017]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Palestinians in camp protest Jewish nation-state law*, 01/10/2018, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2018/Oct-01/465032-palestinians-in-camps-protest-jewish-nation-state-law.ashx> [geraadpleegd op 21/01/2019]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Shaky cease-fire reigns in Ain al-Hilweh*, 24/08/2017, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2017/Aug-24/416977-shaky-cease-fire-reigns-in-ain-al-hilweh.ashx> [geraadpleegd op 27/11/2017]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Shrapnel from Israel-Syria clash land in Lebanon*, 10/05/2018, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2018/May-10/448823-shrapnel-from-israel-syria-clash-land-in-lebanon.ashx> [geraadpleegd op 18/06/2018]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *UNRWA schools adopt new security steps*, 09/09/2017, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2017/Sep-09/418739-unrwa-schools-adopt-new-security-steps.ashx> [geraadpleegd op 27/11/2017]

The Daily Star (TDS) (Zaatari M.), *Wanted men back in Ain al-Hilweh from Idlib: sources*, 28/03/2018, <https://www.dailystar.com.lb/News/Middle-East/2018/Mar-28/443316-wanted-men-back-in-ain-al-hilweh-from-idlib-sources.ashx> [geraadpleegd op 18/06/2018]

The Daily Star (TDS) (al-Fakih R.), *Weekend of abductions and killings rattles Bekaa Valley, north Lebanon*, 05/08/2013, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2013/Aug-05/226295-weekend-of-abductions-and-killings-rattles-bekaa-valley-north-lebanon.ashx> [geraadpleegd op 13/09/2013]

The Daily Star (TDS), *2 killed in clashes near Baalbek after Army raid*, 10/06/2019, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2019/Jun-10/484934-2-killed-in-clashes-near-baalbek-after-army-raid.ashx> [geraadpleegd op 12/02/2020]

The Daily Star (TDS), *Ain al-Hilweh fugitive hands himself over to authorities*, 31/07/2018, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2018/Jul-31/457397-ain-al-hilweh-fugitive-hands-himself-over-to-authorities.ashx> [geraadpleegd op 17/01/2019]

The Daily Star (TDS), *Ain al-Hilweh to go on strike after army ramps up security measures*, 15/11/2018, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2018/Nov-15/469212-ain-al-hilweh-to-go-on-strike-after-army-ramps-up-security-measures.ashx> [geraadpleegd op 21/01/2019]

The Daily Star (TDS), *Ain al-Hilweh wall moving forward in flashpoint area*, 01/09/2018, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2018/Sep-01/461961-ain-al-hilweh-wall-moving-forward-in-flashpoint-area.ashx> [geraadpleegd op 17/01/2019]

The Daily Star (TDS), *Akkar governorate in dire need of security and development*, 09/02/2017, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2017/Feb-09/392904-akkar-governorate-in-dire-need-of-security-and-development.ashx> [geraadpleegd op 09/02/2017]

The Daily Star (TDS), *Army and Hezbollah shell, kill militants*, 21/01/2017, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2017/Jan-21/390350-army-and-hezbollah-shell-kill-militants.ashx> [geraadpleegd op 04/03/2017]

The Daily Star (TDS), *Army arrests second suspect in a month in Ain al-Hilweh*, 11/10/2018, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2018/Oct-11/466012-army-arrests-second-suspect-in-a-month-in-ain-al-hilweh.ashx> [geraadpleegd op 17/01/2019]

The Daily Star (TDS), *Army removes e-gates at refugee camps*, 26/06/2018, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2018/Jun-26/454369-army-removes-e-gates-at-refugee-camps.ashx> [geraadpleegd op 28/06/2018]

The Daily Star (TDS), *Army responds after Ain al-Hilweh provocations*, 23/07/2018, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2018/Jul-23/457527-army-responds-after-ain-al-hilweh-provocations.ashx> [geraadpleegd op 21/01/2019]

The Daily Star (TDS), *Arsal votes with an eye to the future*, 06/05/2018, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2018/May-06/448221-arsal-votes-with-an-eye-to-the-future.ashx#> [geraadpleegd op 18/06/2018]

The Daily Star (TDS), *Chaos, kidnappings spread in Bekaa valley*, 08/09/2014, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2014/Sep-08/269940-lebanese-army-detains-two-over-kidnapping-of-arsal-residents.ashx> [geraadpleegd op 08/05/2015]

The Daily Star (TDS), *Fears over Ain al-Hilweh militant funding to derail election*, 06/03/2018, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2018/Mar-06/440414-fears-over-ain-al-hilweh-militant-funding-to-derail-election.ashx> [geraadpleegd op 18/06/2018]

The Daily Star (TDS), *Five arrested on suspicion of collaborating with Israel*, 26/01/2017, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2017/Jan-26/391044-five-arrested-on-suspicion-of-collaborating-with-israel.ashx> [geraadpleegd op 27/02/2017]

The Daily Star (TDS), *Former Assir supporter surrenders to army*, 06/09/2018, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2018/Sep-05/462453-former-assir-supporter-surrenders-to-army.ashx> [geraadpleegd op 17/01/2019]

The Daily Star (TDS), *Ghosn confirms chief of al-Qaeda linked group arrested*, 01/01/2014, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2014/Jan-01/242826-ghosn-confirms-chief-of-al-qaeda-linked-group-arrested.ashx#axzz2yOCNbP7p> [geraadpleegd op 07/04/2014]

The Daily Star (TDS), *Hezbollah 'fully' supports suburbs security plan: report*, 31/03/2015, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2015/Mar-31/292768-hezbollah-fully-supports-suburbs-security-plan-report.ashx> [geraadpleegd op 08/05/2015]

The Daily Star (TDS), *Lebanese army frees kidnapped woman*, 14/06/2018, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2018/Jun-14/453188-lebanese-army-frees-kidnapped-woman.ashx> [geraadpleegd op 18/06/2018]

The Daily Star (TDS), *Machnouk: Security plan in Baalbeck so far successful*, 27/06/2018, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2018/Jun-27/454487-machnouk-security-plan-in-baalbeck-so-far-successful.ashx> [geraadpleegd op 28/06/2018]

The Daily Star (TDS), *Richa freed after three-day abduction ordeal*, 23/01/2017, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2017/Jan-23/390541-richa-freed-after-three-day-abduction-ordeal.ashx> [geraadpleegd op 27/02/2017]

The Daily Star (TDS), *Smugglers injured, killed at Lebanese border*, 23/06/2018, <https://www.dailystar.com.lb/Sports/Tennis/2018/Jun-23/454089-smugglers-injured-killed-at-lebanese-border.ashx> [geraadpleegd op 28/06/2018]

The Daily Star (TDS), *Suspect arrested over Palestinian official's attempted killing*, 15/09/2018, <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2018/Sep-15/463479-suspect-arrested-over-palestinian-officials-attempted-killing.ashx> [geraadpleegd op 01/06/2018]

The Daily Star (TDS), *Tripoli residents protest water and electricity cuts*, 08/07/2015, <https://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2016/Jul-08/361045-tripoli-residents-protest-water-and-electricity-cuts.ashx> [geraadpleegd op 30/06/2016]

The Jamestown Foundation (Devereux A.), *What's Next for Hezbollah After Solemeini?*, 25/02/2020, https://jamestown.org/program/whats-next-for-hezbollah-after-solemeini/?mc_cid=392413f447&mc_eid=e5e68f0d88 [geraadpleegd op 26/02/2020]

The Jamestown Foundation (Devereux A.), *Islamic State Operations Room: Lebanon Prison Radicalization*, 10/09/2019, <https://jamestown.org/program/islamic-state-operations-room-lebanon-prison-radicalization/> [geraadpleegd op 05/02/2020]

The Jamestown Foundation (Hoover P.), *The evolution of Sunni Jihadism in Lebanon*, in: *Terrorism Monitor* Vol. 13, issue 21, 30/10/2015, http://www.jamestown.org/programs/tm/single/?tx_ttnews%5Btt_news%5D=44540&cHash=ddc529b9e1283c7101b1347dfe937fc7#.Vkvx1ubF_uE [geraadpleegd op 18/11/2015]

The Jamestown Foundation (McGregor A.), *In a shifting political landscape, Hezbollah repositions itself as the anti-terrorist defender of Lebanon*, in: *Terrorism Monitor* Vol. 12, 18/04/2014, <http://www.jamestown.org/uploads/media/TerrorismMonitorVol12Issue8.pdf> [geraadpleegd op 25/04/2014]

The Jamestown Foundation (McGregor A.), *Unwanted ally: Hezbollah's war against the Islamic State*, 22/01/2016, http://www.jamestown.org/programs/tm/single/?tx_ttnews%5Btt_news%5D=45011&cHash=ce4d48e89c9c1591d9353af174f57048#.V30V4Ut97IU [geraadpleegd op 30/06/2016]

The Jamestown Foundation (Plaw A.), *Hezbollah's drone program sets precedents for Non-State actors*, 10/11/2017, <https://jamestown.org/program/hezbollahs-drone-program-sets-precedents-non-state-actors/> [geraadpleegd op 10/11/2017]

The Jamestown Foundation (Sehmer A.), *Lebanon: feeding the fight across the border*, 15/01/2018, <https://jamestown.org/wp-content/uploads/2018/01/Terrorism-Monitor-January-15-2018.pdf?x87069> [geraadpleegd op 18/06/2018]

The Jerusalem Post, *The Iran-backed sunni group that aids Hezbollah in the Syrian battlefield*, 13/03/2017, <http://www.jpost.com/Middle-East/The-Iran-backed-Sunni-group-that-aids-Hezbollah-in-the-Syrian-battlefield-450094> [geraadpleegd op 13/03/2017]

The Long War Journal (Weiss C.), *Abdullah Azzam Brigades dissolves itself in Syria*, 22/11/2019, <https://www.longwarjournal.org/archives/2019/11/abdullah-azzam-brigades-dissolves-itself-in-syria.php> [geraadpleegd op 05/02/2020]

The National (Enders D.), *Lebanese army arrests former mayor of Aarsal as dead soldiers' families say they will continue their vigil for justice*, 10/09/2017, <https://www.thenational.ae/world/mena/lebanese-army-arrests-former-mayor-of-aarsal-as-dead-soldiers-families-say-they-will-continue-their-vigil-for-justice-1.627254> [geraadpleegd op 08/11/2017]

The National (Enders D.), *Lebanese residents and Syrian refugees relieved after militants driven from Aarsal*, 21/08/2017, <https://www.thenational.ae/world/mena/lebanese-residents-and-syrian-refugees-relieved-after-militants-driven-from-aarsal-1.621367> [geraadpleegd op 08/11/2017]

The National, *Iran embassy bomber arrested in Lebanon refugee camp*, 20/09/2018, <https://www.thenational.ae/world/mena/iran-embassy-bomber-arrested-in-lebanon-refugee-camp-1.772236> [geraadpleegd op 17/01/2019]

The New Arab (De Stone R.), *The failed reconstruction of Lebanon's Nahr al-Bared Palestinian camp*, 11/06/2019, <https://www.alaraby.co.uk/english/indepth/2019/6/11/the-failed-reconstruction-of-lebanons-nahr-al-bared-palestinian-camp> [geraadpleegd op 05/02/2020]

The New Arab, *Syrian border guards shoot dead Lebanese hunter*, 21/09/2020, <https://www.alaraby.co.uk/english/news/2019/9/21/syrian-border-guards-shoot-dead-lebanese-hunter> [geraadpleegd op 05/02/2020]

The New York Times, *Violence Escalates in Beirut as Protesters Clash With Police*, 19/01/2020, <https://apnews.com/c4fe889e9588c83604a8f8defba6c7c0> [geraadpleegd op 05/02/2020]

The Star (Hancey C.), *Can Canada help a besieged town in Lebanon resist Daesh*, 29/01/2017, <https://www.thestar.com/news/world/2017/01/29/can-canada-help-a-besieged-town-in-lebanon-resist-daesh.html> [geraadpleegd op 27/02/2017]

The Syrian Observer, *In Broad Daylight, Syrian Child Kidnapped in Lebanon's Bekaa*, 23/02/2018, http://syrianobserver.com/EN/Features/33880/In_Broad_Daylight_Syrian_Child_Kidnapped_Lebanon_Bekaa [geraadpleegd op 18/06/2018]

The Wall Street Journal (Abi-Habib M.), *Young Palestinian refugees join Jihadists fighting in Syria*, 20/11/2013, <http://online.wsj.com/news/articles/SB10001424052702304868404579192933607042794> [geraadpleegd op 07/04/2014]

The Wall Street Journal (Knickmeyer E.), *Beirut hit by two suicide bombs in two nights*, 26/06/2014, www.factiva.com [geraadpleegd op 27/10/2014]

The Wall Street Journal (Trofimov Y.) *Islamic State's sway spreads to Lebanon*, 22/10/2014, www.factiva.com [geraadpleegd op 22/10/2014]

The Washington Institute for Near East Policy (Pollak N.), *The transformation of Hezbollah by its involvement in Syria*, 08/2016, <http://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/view/the-transformation-of-hezbollah-by-its-involvement-in-syria> [geraadpleegd op 06/03/2017]

The Washington Institute for Near East Policy, *The internal collapse facing Lebanon's Shiites*, 06/03/2017, <http://www.washingtoninstitute.org/fikraforum/view/the-internal-collapse-facing-lebanons-shiites> [geraadpleegd op 06/03/2017]

UK Home Office, *Country policy and information note. Lebanon: Palestinians*, 06/2018, https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/718557/Lebanon_-_Palestinians_in_Lebanon_-_CPIN_-_v1.0_June_2018_External.pdf [geraadpleegd op 28/09/2018]

UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), *Ein El-Hilweh camp profile*, 07/12/2017, <https://reliefweb.int/report/lebanon/south-lebanon-ein-el-hilweh-camp-profile-2017> [geraadpleegd op 07/12/2017]

UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), *LEBANON: Muhafazah Map*, 08/12/2014, [https://docs.unocha.org/sites/dms/ROMENA/Lebanon_Governorate%20Capital_A4_r150_20141208%20\[Converted\].pdf](https://docs.unocha.org/sites/dms/ROMENA/Lebanon_Governorate%20Capital_A4_r150_20141208%20[Converted].pdf) [geraadpleegd op 27/11/2015]

UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), *North and Akkar Governorates profile*, 08/2016, <http://reliefweb.int/report/lebanon/lebanon-north-and-akkar-governorates-profile-august-2016> [geraadpleegd op 27/02/2017]

UN Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East (UNRWA), *Camp profiles: Nahr el-Bared*, s.d., www.unrwa.org/where-we-work/lebanon/camp-profiles?field=15&qt-view_camps_camp_profiles_block=3#qt-view_camps_camp_profiles_block [geraadpleegd op 07/12/2015]

UN Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East (UNRWA), *Protection brief Palestine refugees living in Lebanon*, 10/2017, https://www.unrwa.org/sites/default/files/lebanon_protection_brief_october_2017.pdf [geraadpleegd op 31/10/2017]

UN Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East (UNRWA), *Teachers change our world: Wafa al Saadi from Saida, Lebanon*, 27/11/2018, <https://www.unrwa.org/newsroom/features/teachers-change-our-world-wafa-al-saadi-saida-lebanon> [geraadpleegd op 23/01/2019]

UN Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East (UNRWA), *UNRWA fields*, s.d., http://www.unrwa.org/sites/default/files/styles/760xh/public/content/unrwa_fields/unrwa_field_3923_15_13928_81294.png?itok=UKwwSJtg [geraadpleegd op 07/11/2015]

United Nations (UN) Security Council, *Implementation of Security Council resolution 1559 (2004)*, 15/10/2019, <https://undocs.org/S/2019/819> [geraadpleegd op 05/02/2020]

United Nations (UN) Security Council, *Implementation of Security Council resolution 1701 (2006) during the period from 18 February to 24 June 2019*, 17/07/2019, <https://undocs.org/en/S/2019/574> [geraadpleegd op 05/02/2020]

United Nations (UN) Security Council, *Implementation of Security Council resolution 1559 (2004)*, 15/10/2018, http://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/s_2018_920.pdf [geraadpleegd op 25/04/2019]

United Nations (UN) Security Council, *March 2020 monthly forecast Lebanon*, 28/02/2020, <https://www.securitycouncilreport.org/monthly-forecast/2020-03/lebanon-1701-3.php> [geraadpleegd op 28/02/2020]

United Nations (UN) Security Council, *Monthly forecast Lebanon*, 03/2017, http://www.securitycouncilreport.org/monthly-forecast/2017-03/lebanon_22.php [geraadpleegd op 08/11/2017]

United Nations (UN) Security Council, *Report of the Secretary-General on the implementation of Security Council resolution 1559 (2004)*, S/2018/480, 21/05/2018, https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/s_2018_480.pdf [geraadpleegd op 01/06/2018]

United Nations (UN) Security Council, *Report of the Secretary-General on the implementation of Security Council resolution 1701 (2006)*, 18/11/2019, <https://undocs.org/en/S/2019/889> [geraadpleegd op 05/02/2020]

United Nations (UN) Security Council, *Report of the Secretary-General on the implementation of Security Council resolution 1701 (2006)*, 26/02/2016, http://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/s_2016_189.pdf [geraadpleegd op 30/06/2016]

United Nations (UN) Security Council, *Report of the Secretary-General on the implementation of Security Council resolution 1701 (2006)*, S/2008/425, 27/06/2008, <http://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/Lebanon%20S%202008%20425.pdf> [geraadpleegd op 14/10/2013]

United Nations (UN) Security Council, *Report of the Secretary-General on the implementation of Security Council resolution 1701 (2006)*, S/2012/502, 28/06/2012, <http://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/Lebanon%20S%202012%20502.pdf> [geraadpleegd op 14/10/2013]

United Nations (UN) Security Council, *Report of the Secretary-General on the implementation of Security Council resolution 1701 (2006)*, S/2013/381, 26/06/2013, http://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/s_2013_381.pdf, [geraadpleegd op 30/08/2013]

United Nations (UN) Security Council, *Report of the Secretary-General on the implementation of Security Council resolution 1701 (2006)*, S/2014/784, 05/11/2014, http://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/S_2014_784.pdf [geraadpleegd op 05/11/2014]

United Nations (UN) Security Council, *Report of the Secretary-General on the implementation of Security Council resolution 1701 (2006)*, S/2015/837, 04/11/2015, http://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/s_2015_837.pdf [geraadpleegd op 18/11/2015]

United Nations (UN) Security Council, *Report of the Secretary-General on the implementation of Security Council resolution 1701 (2006)*, S/2016/931, 04/11/2016, http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/2016/931 [geraadpleegd op 27/02/2017]

United Nations (UN) Security Council, *Report of the Secretary-General on the implementation of Security Council resolution 1701 (2006)*, S/2017/201, 08/03/2017, <http://www.undocs.org/S/2017/201> [geraadpleegd op 08/03/2017]

United Nations (UN) Security Council, *Report of the Secretary-General on the implementation of Security Council resolution 1701 (2006)*, S/2017/591, 11/07/2017, http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/2017/591 [geraadpleegd op 08/11/2017]

United Nations (UN) Security Council, *Report of the Secretary-General on the implementation of Security Council resolution 1701 (2006)*, S/2017/964, 16/11/2017, http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/2017/964 [geraadpleegd op 16/11/2017]

United Nations (UN) Security Council, *Report of the Secretary-General on the implementation of Security Council resolution 1701 (2006)*, S/2018/210, 08/03/2018, https://digitallibrary.un.org/record/1477500/files/S_2018_210-EN.pdf [geraadpleegd op 16/11/2017]

United Nations (UN) Security Council, *Seventeenth semi-annual report of the Secretary-General to the Security Council on the implementation of Security Council resolution 1559 (2004)*, 22/04/2016, http://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/s_2016_366.pdf [geraadpleegd op 30/06/2016]

United Nations (UN) Security Council, *Seventeenth semi-annual report of the Secretary-General to the Security Council on the implementation of Security Council resolution 1559 (2004)*, 16/10/2017, http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/2017/867 [geraadpleegd op 08/11/2017]

United Nations (UN) Security Council, *Twenty-first semi-annual report of the Secretary-General to the Security Council on the implementation of Security Council resolution 1559 (2004)*, 16/04/2015, http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/2015/258 [geraadpleegd op 25/04/2019]

United Nations (UN) Security Council, *Twenty-fourth semi-annual report of the Secretary-General to the Security Council on the implementation of Security Council resolution 1559 (2004)*, 21/10/2016, https://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/2016/882 [geraadpleegd op 24/04/2019]

United Nations (UN) Security Council, *Twenty-second semi-annual report of the Secretary-General to the Security Council on the implementation of Security Council resolution 1559 (2004)*, 28/04/2017, http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/2017/374 [geraadpleegd op 28/04/2017]

United Nations Development Program (UNDP), *Security & Justice Sector Wide Assessment*, 01/03/2017, http://www.lb.undp.org/content/lebanon/en/home/library/crisis_prevention_and_recovery/Security-Justice-Sector-Wide-Assessment.html [geraadpleegd op 15/03/2017]

United Nations Development Program (UNDP), *The burden of scarce opportunities: the social stability context in Central and West Bekaa*, 03/2017, www.data.unhcr.org/syrianrefugees/download.php?id=13406 [geraadpleegd op 07/12/2017]

United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR), *Lebanon Baalbek Hermel Governorate profile*, 06/2015, <http://reliefweb.int/report/lebanon/lebanon-baalbek-hermel-governorate-profile-june-2015> [geraadpleegd op 27/11/2015]

United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR), *Lebanon North Governorate profile*, 06/2015, http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/08072015_NorthGovernorateProfile.pdf [geraadpleegd op 27/11/2015]

United Nations Office of the High Commissioner for Human Rights (OHCHR), *Press briefing note on Lebanon*, 21/01/2020, <https://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=25483&LangID=E> [geraadpleegd op 05/02/2020]

United States Department of State (USDOS), *Country Report on Terrorism 2015 - Chapter 6 - Hizballah*, 02/06/2016, <http://www.state.gov/j/ct/rls/crt/2015/257523.htm> [geraadpleegd op 30/06/2016]

United States Department of State (USDOS), *Country Report on Terrorism 2015- Foreign terrorist organizations: Abdallah Azzam brigades*, 02/06/2016, https://www.ecoi.net/local_link/324803/450940_en.html [geraadpleegd op 30/06/2016]

United States Department of State (USDOS), *Country reports on terrorism 2015 - Lebanon*, 02/06/2016, <http://www.refworld.org/docid/57518daa2a.html> [geraadpleegd op 30/06/2016]

United States Department of State (USDOS), *Lebanon Country report on human rights practices for 2015*, 13/04/2016, <https://www.refworld.org/docid/57161248e.html> [geraadpleegd op 30/06/2016]

United States Department of State (USDOS), *Lebanon Country report on human rights practices for 2016*, 03/03/2017, <https://www.refworld.org/docid/58ec8a10a.html> [geraadpleegd op 09/03/2017]

United States Department of State (USDOS), *Lebanon Country report on human rights practices for 2017*, 20/04/2018, <https://www.state.gov/reports/2018-country-reports-on-human-rights-practices/lebanon/> [geraadpleegd op 18/06/2018]

Wood J., *Lebanon sees success in fight against militants, yet risk of backlash remains*, 06/04/2015, <http://www.thenational.ae/world/middle-east/lebanon-sees-success-in-fight-against-militants-yet-risk-of-backlash-remains> [geraadpleegd op 08/05/2015]

Xinhua Net, *Lebanon arrests 4 IS members*, 05/02/2020, http://www.xinhuanet.com/english/2020-02/05/c_138756019.htm [geraadpleegd op 05/02/2020]